

คู่มือประกอบการปฏิบัติงาน

(คำถาม - คำตอบ)

งานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพ
การให้บริการด้านการทะเบียนฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
ระหว่างวันที่ 20 - 22 ธ.ค. 2566
ณ โรงแรมราชศุภมิตร อ.เมืองกาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี

“
ถ้าวันนี้
ถูกต้อง
ก็ไม่ต้องกลัว
พรุ่งนี้
”

นายอรรษิษฐ์ สัมพันธรัตน์
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

The Bureau of Registration Administration (BORA)

การเป็นข้าราชการนั้น สำคัญที่สุดคือต้องมี
ความสุจริต. กล่าวคือ ต้องทำแต่สิ่งที่ดีที่ถูกต้อง
พูดแต่สิ่งที่ดีที่เหมาะสม และคิดแต่สิ่งที่ดีที่เป็นธรรม.
จึงขอให้ข้าราชการทุกคน ปฏิบัติบำเพ็ญคุณธรรมข้อนี้
ให้เจริญงอกงาม.

พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต
วันที่ ๒๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

คำนิยม

"Service Mind คือ หัวใจสำคัญของงานบริการ"

เพราะหากผู้ให้บริการมี Service Mind เป็นสารตั้งต้น การกระทำที่แสดงออกมาในการให้บริการแก่ประชาชน จะเป็นไปโดยธรรมชาติ ทั้งความถูกต้อง รวดเร็ว ท่วงถึง และเป็นธรรม รวมถึงการให้บริการที่เปี่ยมไปด้วยอัธยาศัยไมตรี คุณงามความดี อันจะทำให้ผู้รับบริการ เกิดความพึงพอใจ และก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อตัวผู้ให้บริการ หน่วยงาน และองค์กร

ว่าที่ร้อยตรี ศราวุธ จันทวงศ์
ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน
๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนิยม	
๑. คำถาม – คำตอบ ที่ประชาชนให้ความสนใจและสอบถาม งานทะเบียนราษฎร	๑ - ๒๙
๒. คำถาม – คำตอบ ที่ประชาชนให้ความสนใจและสอบถาม งานบัตรประจำตัวประชาชน	๓๐ - ๔๒
๓. คำถาม – คำตอบ ที่ประชาชนให้ความสนใจและสอบถาม งานทะเบียนทั่วไป	๔๓ - ๖๕
๔. คำถาม – คำตอบ ที่ประชาชนให้ความสนใจและสอบถาม งานสัญชาติ และการทะเบียนและบัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย	๖๖ - ๗๖
๕. แนวทางการป้องกันและเทคนิคการแก้ไขปัญหา กรณีทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน	๗๗ - ๙๖

คำถาม – คำตอบ ที่ประชาชนให้ความสนใจ และสอบถาม งานทะเบียนราษฎร

.....

คำถาม เด็กหญิง ข. อายุประมาณ ๕ ปี ถูกทอดทิ้งในขณะที่เป็นทารกไว้หน้าบ้าน ในเขตอำเภอ ส. ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยมีนางสาว ข. เป็นผู้พบเห็น และไม่ทราบว่าบิดามารดา ของเด็กหญิง ข. เป็นใคร จึงรับเด็กหญิง ข. มาให้นางสาว ย. มารดาของนางสาว ข. เป็นผู้ดูแลเด็กหญิง ข. มาจนถึงปัจจุบัน เด็กหญิง ข. เป็นผู้ไม่มีสิทธิได้สัญชาติไทยหรือไม่ ตามกฎหมายข้อใด

คำตอบ เด็กหญิง ข. มีสถานะเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ไม่ปรากฏบิดามารดา กรณีนี้จึงเทียบเคียง ได้กับเด็กแรกเกิด หรือเด็กไร้เดียงสาถูกทอดทิ้ง ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ จะต่างกับที่นางสาว ข. ไม่ได้นำตัวเด็กส่งมอบให้ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้แจ้งเกิด เท่านั้น ประกอบกับนางสาว ข. ได้พบเด็กหญิง ข. ในขณะที่ยังอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอ ส. ซึ่งถือได้ว่าเป็นสำนักทะเบียนแรกที่พบเด็ก ดังนั้นนายทะเบียนอำเภอ ส. ในฐานะเป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้ง จึงมีหน้าที่รับแจ้งการเกิดให้แก่เด็กหญิง ข. ส่วนประเด็นการพิจารณาสถานการณ์เกิดและสัญชาติของเด็กหญิง ข. นั้นการรับแจ้งเกิดเด็กไร้เดียงสาที่ถูกทอดทิ้ง โดยให้นายทะเบียนพิจารณาจากอายุของเด็กในขณะพบเด็ก สถานที่พบเด็กและข้อมูลเกี่ยวกับบิดาและมารดาของเด็ก ตามที่ปรากฏตามหลักฐานเอกสารหรือจากพยานบุคคล ที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ ซึ่งกรณีของเด็กหญิง ข. ถูกพบตัวที่อำเภอ ส. ในขณะที่มีอายุไม่ถึง ๑ ขวบ ย่อมไม่อาจพิจารณาได้ว่าเป็นผู้ที่เกิดต่างประเทศ อีกทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบิดามารดาของบุคคลดังกล่าวเป็นใคร สัญชาติอะไร การพิจารณาเรื่องสัญชาติจึงต้องเป็นไปตาม มาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ กล่าวคือเป็นผู้มีสัญชาติไทย โดยการเกิดตามหลักดินแดน อย่างไรก็ตาม หากต่อมาภายหลังนายทะเบียนหรือเจ้าพนักงานตรวจพบข้อเท็จจริงว่าเด็กหญิง ข. ไม่ได้เกิดในประเทศไทย หรือไม่มีคุณสมบัติที่จะได้สัญชาติไทย ให้นายทะเบียนยกเลิกคำสั่งการรับแจ้งเกิด และจำหน่ายรายการทะเบียนของบุคคลดังกล่าว โดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔

ข้อกฎหมาย

- พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ (รวมแก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒) มาตรา ๑๙
- พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗
- พ.ร.บ. คู่สมรสเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๒
- ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๓๒)

คำถาม ผมขอสอบถามเกี่ยวกับเรื่อง วัน เดือน ปี เกิดของลูก เนื่องจากลูกของผมเกิดวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ปีนี้ แต่เจ้าหน้าที่ระบุเป็นชวด โดยเจ้าหน้าที่อำเภออ้างว่าเป็นระเบียบกรมการ ปกครอง ซึ่งดูตามปฏิทินระบุเป็นชุน แล้วเพราะอะไรเจ้าหน้าที่จึงระบุเป็นปีชวด

คำตอบ การลงรายการวัน เดือน ปี ทางจันทรคติ (ปีนักษัตร ชวด ฉลู ขาล...) ในเอกสาร การทะเบียนราษฎร สำนักทะเบียนจะถือปฏิบัติในการนับวัน เดือน ปี ตามปฏิทินหลวงเป็นหลัก ซึ่งกำหนดให้ วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ (อ้าย) เป็นวันเปลี่ยนปีนักษัตรใหม่ โดยจะอยู่ในระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ในแต่ละปี สำหรับกรณีดังกล่าว ลูกของผู้ที่สอบถามเกิดวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เมื่อเทียบกับปฏิทินหลวงแล้ว วันดังกล่าวตรงกับวันขึ้น ๒ ค่ำ เดือนอ้าย (๑) ซึ่งเป็นช่วงที่เปลี่ยนปีนักษัตรแล้ว ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่ ของอำเภอระบุปีเกิดเป็นปีชวด จึงเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องแล้ว

คำตอบ...

คำถาม การจดทะเบียนบัตร กรณีเป็นชาวจีน มารดาเป็นชาวไทย ในสูติบัตรรายละเอียดของบิดาสามารถระบุเป็นเลขประชาชนของชาวจีนได้หรือไม่ หรือสามารถระบุได้แต่หนังสือเดินทางเท่านั้น หรือมีแนวทางการดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับการลงรายการของบิดาได้บ้าง

คำตอบ กรณีดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการใส่เลขบัตรประชาชนของคนจีนในสูติบัตรได้ เนื่องจากแบบพิมพ์ที่สำนักทะเบียนกลางกำหนดไม่รองรับเลขบัตรประจำตัวประชาชนของชาวต่างชาติ อย่างไรก็ตามผู้ยื่นคำร้องสามารถระบุชื่อ - สกุล และสัญชาติของบิดาลงในรายการสูติบัตรได้

คำถาม ต้องการขอคัดสำเนาใบมรณบัตรของมารดา กรณีผู้ขอคัดรับรองอยู่ต่างจังหวัด จะต้องทำอย่างไรที่จะขอคัดใบมรณบัตรของมารดาได้

คำตอบ การขอคัดสำเนาใบมรณบัตร มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. ถ้าเอกสารมรณบัตรที่จัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือจัดเก็บไว้ด้วยระบบไมโครฟิล์ม ผู้ยื่นคำร้องสามารถขอคัดเอกสารดังกล่าวได้ที่สำนักทะเบียนที่เก็บเอกสารต้นฉบับ สำนักทะเบียนกลาง สำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนกรุงเทพ หรือ สำนักทะเบียนที่จัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ แห่งใดแห่งหนึ่งก็ได้

๒. ถ้าเอกสารมรณบัตรที่ไม่ได้จัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และไม่ได้จัดเก็บไว้ด้วยระบบไมโครฟิล์ม ผู้ร้องสามารถขอคัดเอกสารดังกล่าวได้ที่สำนักทะเบียนที่ออกเอกสารมรณบัตร ฉบับดังกล่าว

คำถาม ลูกผมเกิดที่จังหวัดหนองคาย แต่ปัจจุบันย้ายทะเบียนบ้านมาอยู่ที่จังหวัดอุดรธานี ถ้าผมต้องการแก้ไขสาระสำคัญในใบเกิดเพราะเจ้าหน้าที่ที่พิมพ์ผิด ผมต้องยื่นขอแก้ไขที่จังหวัดหนองคาย หรือที่จังหวัดอุดรธานี ครับ

คำตอบ การแก้ไขรายการในสูติบัตร สำหรับผู้ที่มีสัญชาติไทย หรือผู้ที่ไม่ใช่สัญชาติไทย สำนักทะเบียนที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่มีรายการไม่ถูกต้องมีชื่อในทะเบียนบ้าน ดังนั้น หากมีความประสงค์จะขอแก้ไขรายการในสูติบัตร ก็ให้ไปยื่นคำร้องขอแก้ไขรายการในสูติบัตรที่สำนักทะเบียนของผู้ที่จะแก้ไขรายการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านปัจจุบัน

คำถาม กรณีนาย ก เป็นผู้อาศัยอยู่ในบ้าน แต่ได้หายออกจากบ้านไปไม่เคยติดต่อกลับมา เป็นเวลานาน ๑๐ ปีแล้ว และศาลมีคำสั่งให้นาย ก เป็นบุคคลสาบสูญ อยากทราบว่าเจ้าบ้านสามารถดำเนินการจำหน่ายชื่อของนาย ก ออกจากทะเบียนบ้านได้หรือไม่

คำตอบ กรณีดังกล่าวให้เจ้าบ้านนำหลักฐานคำสั่งศาลให้เป็นคนสาบสูญ ยื่นคำร้องต่อสำนักทะเบียนที่นาย ก มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อจำหน่ายชื่อนาย ก ออกจากทะเบียนบ้านได้

คำถาม กรณีที่ผมมีกรรมสิทธิ์ในบ้านเลขที่ ๑ โดยที่ผมไม่ได้แจ้งการย้ายตัวเองเข้าที่บ้านเลขที่ ๑ ซึ่งผมได้ให้ญาติย้ายเข้ามาเป็นเจ้าบ้านเลขที่ ๑ ต่อมา ผมต้องการย้ายเข้าบ้านเลขที่ ๑ เพื่อเป็นเจ้าของบ้าน กรณีนี้ผมจะต้องดำเนินการอย่างไรบ้างในการขอเลขที่บ้าน

คำตอบ กรณีตามข้อเท็จจริงหาก ผู้ร้องได้เข้าไปอาศัยอยู่ในบ้านเลขที่ดังกล่าวแล้ว สามารถแจ้งย้ายออกและย้ายเข้าต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งได้ พร้อมขอเปลี่ยนแปลงผู้เป็นเจ้าบ้านในทะเบียนบ้าน โดยแสดงหลักฐานการมีสิทธิ์ครอบครองบ้านหลังดังกล่าว

คำถาม กรณีที่ดินมีชื่ออยู่ในรายการทะเบียนบ้านอยู่ที่จังหวัดยโสธร แต่ดิฉันทำงานอยู่ที่จังหวัดปทุมธานี และพักอาศัยอยู่บ้านญาติที่จังหวัดปทุมธานี ต่อมาดิฉันป่วยหนักต้องรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล ซึ่งทางโรงพยาบาลแจ้งว่า ให้ดิฉันย้ายรายการในทะเบียนบ้านจากจังหวัดยโสธร มาเข้าบ้านญาติที่จังหวัดปทุมธานี แต่เนื่องจากดิฉันป่วยหนักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลไม่สามารถกลับไปย้ายชื่อออกจากรายการทะเบียนบ้านที่จังหวัดยโสธร และก็ไม่สามารถไปทำเรื่องย้ายปลายทางได้ กรณีเช่นนี้ดิฉันจะต้องทำอย่างไร จึงจะสามารถย้ายชื่อเข้ามาอยู่บ้านญาติที่จังหวัดปทุมธานีได้

คำตอบ...

คำตอบ การแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง หากผู้ประสงค์จะย้ายเข้ามาได้มาดำเนินการด้วยตัวเอง สามารถทำหนังสือมอบหมายให้บุคคลอื่นมาดำเนินการแทนได้ หรือให้เจ้าบ้านมาดำเนินการแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้ย้ายเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตบ้านตัวเอง

คำถาม ผมหนีทหารแล้วผมมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง ผมสามารถยื่นคำร้อง แจ้งย้ายปลายทางออกจากทะเบียนบ้านกลางมาเข้าทะเบียนบ้านเดิมของผมได้หรือไม่

คำตอบ การแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง หากไม่ใช่กรณีที่มิชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง เนื่องจากเป็นผู้อยู่ระหว่างติดตามตัวตามหมายจับ ก็สามารถขอแจ้งย้ายปลายทางได้

คำถาม สนามฟุตบอลมีโครงการสร้างหลังคา มีเสา และสนามหญ้าเทียมสามารถขอเลขที่ได้หรือไม่

คำตอบ บ้านเลขที่ซึ่งนายทะเบียนจะกำหนดให้นั้น ต้องเป็นโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัย กรณีอาคารต้องเป็นอาคารที่สร้างขึ้นตามกฎหมายกำหนด อาคารที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์อย่างอื่น อันมิใช่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๒ ในกรณีสนามฟุตบอลดังกล่าวจึงไม่สามารถขอเลขที่ได้

คำถาม ซื้อบ้านมาจากคนอื่นมา แต่ยังมีรายการบุคคลในทะเบียนบ้านระบุเป็นเจ้าบ้าน เราในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ (ซึ่งยังไม่ได้ย้ายเข้าในทะเบียนบ้าน) แต่ต้องการแจ้งย้ายบุคคลในทะเบียนบ้าน

คำตอบ กรณีดังกล่าวหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าบุคคลซึ่งมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ได้ย้ายออกจากบ้านหลังดังกล่าวเกินกว่า ๑๘๐ วัน โดยไม่ทราบว่าจะไปอยู่ที่ใด ย่อมเป็นหน้าที่ของผู้ซึ่งเป็นเจ้าบ้าน หลังดังกล่าว ที่จะดำเนินการแจ้งย้ายออกของบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง หากบ้านดังกล่าวเป็นบ้านว่างและไม่มีผู้อาศัยอยู่ในบ้านแล้ว ผู้ซื้อบ้านในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์รายใหม่ ได้เข้าอยู่อาศัยและครอบครองบ้านหลังดังกล่าว ย่อมสามารถดำเนินการในฐานะเจ้าบ้าน แจ้งย้ายบุคคลที่มีชื่อ และรายการบุคคลในทะเบียนบ้านดังกล่าวเข้าในทะเบียนบ้านกลางได้

คำถาม จะขอสอบถามเรื่องทะเบียนบ้าน ในกรณีที่ทะเบียนบ้านมีบุคคลที่ตายไปแล้ว แต่ยังไม่ได้แจ้งตายอยู่ ๒ คน เขายังมีชื่ออยู่ ณ ปัจจุบัน แต่เราจะจำหน่ายทั้ง ๒ คนนี้ออกแล้ว จะเอาผมเข้าไปแทน ควรทำอย่างไรครับ แล้วผมอายุ ๑๖ ปี ถ้าเข้าไปอยู่ในทะเบียนบ้านจะสามารถทำได้หรือไม่ ประเด็นคือ ยายผมที่เป็นเจ้าบ้านเสียชีวิตแล้วด้วยครับ แต่ยังเหลือ ๒ คนนี้อยู่ แต่คน ๒ คนนี้ได้ตายไปแล้วนะครับ เมื่อ ๕๐ ปีก่อน แต่ยังไม่ได้แจ้งตาย แล้วในทะเบียนบ้านนี้ก็แค่คนที่ตายไปแล้ว กับตายไม่ได้แจ้งตายอยู่ ๒ คน ขอคำปรึกษา ด้วยครับ ว่าควรทำไงดี เพราะยายผมจะให้ผมเข้าไปอยู่ในทะเบียนบ้านนี้คนเดียวแล้วผมอายุแค่ ๑๖ ปี จะสามารถทำได้หรือไม่ครับ

คำตอบ กรณีตามข้อเท็จจริงดังกล่าว หากปรากฏว่าบุคคลที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านได้เสียชีวิตแล้วจริง แต่ยังปรากฏชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน โดยยังไม่ได้มีการแจ้งตาย หรือจำหน่ายรายการบุคคล ให้เจ้าบ้านหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการแจ้งการตาย หรือจำหน่ายรายการบุคคลให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง กรณีที่เจ้าบ้านเสียชีวิตแล้วยังไม่ได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ บ้านหลังดังกล่าวให้แก่ผู้ใด โดยมีผู้อาศัยอยู่ในบ้านซึ่งเป็นผู้เยาว์และครอบครองบ้านหลังดังกล่าว มีความประสงค์เป็นเจ้าบ้าน หากนายทะเบียนผู้รับแจ้งพิจารณาแล้วเห็นว่าบุคคลดังกล่าวทำหน้าที่ดังกล่าวได้ ก็ให้ทำหน้าที่เจ้าบ้านได้

คำถาม ดิฉันในฐานะเจ้าบ้าน ต้องการแจ้งย้ายชื่อญาติ ๓ คน เข้าทะเบียนบ้าน จำเป็นต้องให้ญาติทั้ง ๓ คน ไปด้วยหรือไม่ ถ้าไม่ต้องไปด้วย จำเป็นต้องใช้เอกสารใดบ้าง

คำตอบ กรณีเจ้าบ้านเป็นผู้แจ้งย้ายบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน นายทะเบียนผู้รับแจ้ง จะเรียกตรวจหลักฐานใบแจ้งการย้ายที่อยู่ และสอบถามผู้แจ้งให้ปรากฏข้อเท็จจริง ว่าบุคคลที่มีรายการในหลักฐานใบแจ้งย้ายดังกล่าวได้เข้าอาศัยอยู่ในบ้านที่ประสงค์จะย้ายเข้าหรือไม่ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า บุคคลดังกล่าวได้อาศัยอยู่จริง นายทะเบียนผู้รับแจ้งก็จะดำเนินการรับแจ้งย้ายเข้า โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้ที่มีประสงค์จะย้ายเข้ามาแสดงตนแต่อย่างใด

คำถาม...

คำถาม กรณีผู้เยาว์มีความประสงค์ขอแจ้งย้ายปลายทางตนเอง เข้าในทะเบียนบ้านที่บิดา มารดา มีชื่ออยู่ กรณีนี้มีแนวทางดำเนินการอย่างไร

คำตอบ กรณีดังกล่าว สำนักทะเบียนกลางได้มีหนังสือ ที่ มท.๐๓๐๙.๑ /ว ๗ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙ เรื่อง ทหหรือแนวทางปฏิบัติในการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางของผู้เยาว์ โดยสำนักทะเบียนกลาง ได้ตอบข้อหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติ กรณีผู้เยาว์ขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางด้วยตนเอง สรุปว่า

๑. ผู้เยาว์สามารถแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางด้วยตนเองได้ ถ้าเป็นการแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้าน ที่ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง โดยชอบด้วยกฎหมายมีชื่ออยู่ หรือทะเบียนบ้าน ของบ้านที่ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่เป็นหลักแหล่งประจำ แต่ถ้าสถานที่อยู่ปลายทาง มิใช่สถานที่อยู่ อันเป็นหลักแหล่งประจำหรือภูมิลำเนาของ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ผู้เยาว์ก็ไม่สามารถขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางได้ ดังนี้ ในกรณีผู้เยาว์ยื่นคำร้องขอแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง นายทะเบียนผู้รับแจ้งจะต้องสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ที่อยู่อาศัยหรือภูมิลำเนาของบิดามารดาหรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้เยาว์ให้ปรากฏชัดเจน และบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

๒. สำหรับประเด็นเรื่องผู้เยาว์จะต้องมีช่วงอายุเท่าใดที่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรได้ด้วยตนเองนั้น เห็นว่าผู้เยาว์ที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ สามารถขอแจ้งย้ายที่อยู่ ปลายทางและขอแก้ไขรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรของตนเอง ในกรณีมีหลักฐานเอกสาร ราชการมาแสดงตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๙๐ และข้อ ๑๑๕ (๑) แล้วแต่กรณี

คำถาม กรณีสำนักทะเบียนบางแห่งออกเอกสารทางทะเบียนราษฎร โดยลงรายการผิดพลาด ในใบแจ้งย้ายที่อยู่ เช่น สะกด ตัวการ์นต์ เมื่อประชาชนตรวจเอกสารในขณะนั้นพบข้อผิดพลาด และได้ร้องขอ ให้นายทะเบียนผู้ออกเอกสารแก้ไขให้ แต่นายทะเบียนกลับแจ้งให้นำเอกสารไปแจ้งย้ายเข้าก่อน เพื่อจะให้ สำนักทะเบียนผู้รับแจ้งย้ายเข้าแก้ไขรายการให้ กรณีนี้มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

คำตอบ กรณีเมื่อประชาชนตรวจสอบพบข้อผิดพลาดของเอกสารที่นายทะเบียนเพิ่งออกให้ ย่อมสามารถร้องขอให้นายทะเบียนผู้ออกเอกสารดำเนินการแก้ไขได้ทันที ซึ่งนายทะเบียนก็ควรพิจารณา แก้ไข โดยไม่ควรบอกให้ประชาชนไปแจ้งย้ายเข้าที่ทะเบียนบ้านแห่งอื่นก่อน โดยถือปฏิบัติตามระเบียบ สำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑)ข้อ ๑๑๕ ประกอบข้อ ๑๑

คำถาม กรณีการรับแจ้งตายของคนที่แจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้าน และยังไม่ได้แจ้งย้ายเข้า ทะเบียนบ้านหลังใด กรณีนี้มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

คำตอบ ตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑ /ว ๕๘ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรื่องการรับแจ้งการตายของที่อยู่ระหว่างการย้ายที่อยู่ สำนักทะเบียนกลางได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่อง ดังกล่าว ดังนี้

๑. เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งการตายพบว่า ผู้ตายมีรายการบุคคลในฐานข้อมูล การทะเบียนราษฎรระบุสถานภาพเป็นคนที่อยู่ระหว่างการย้ายที่อยู่ ให้ดำเนินการรับแจ้งการตายตามปกติ โดยรายการที่อยู่ของผู้ตายให้บันทึกรายการบ้านที่อยู่จริงตามที่ได้รับแจ้งจากผู้แจ้งตาย

๒. ระบบโปรแกรมปฏิบัติการรับแจ้งการตายและออกมรณบัตร จะทำการ เปลี่ยนสถานะภาพรายการบุคคลของผู้ตายเป็นการตายระหว่างย้ายที่อยู่ และจำหน่ายรายการบุคคลดังกล่าว ในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร ซึ่งถ้าสำนักทะเบียนตรวจสอบหรือคัดรายการบุคคลจากฐานข้อมูล ตามแบบ ท.ร. ๑๔/๑ จะปรากฏบันทึกหมายเหตุว่าบุคคลนี้ตาย เมื่อวันที่.... ซึ่งเป็นวันเดียวกับวันที่ นายทะเบียนออกมรณบัตร

๓. ถ้ามีผู้ใดนำไปรับแจ้งการย้ายที่อยู่ที่มีรายการบุคคลของผู้ตายไปแจ้งย้ายเข้าระบบโปรแกรมปฏิบัติการ จะปฏิเสธการรับแจ้งย้ายรายการบุคคลดังกล่าว ซึ่งจะเป็นการป้องกันมิให้เกิดการกระทำโดยมิชอบ โดยถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ให้นายทะเบียนที่รับแจ้งการย้ายเข้า ดำเนินการสอบสวนผู้แจ้งย้ายให้ปรากฏข้อเท็จจริง ถึงสาเหตุของการแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าว ว่ามีเจตนากระทำการโดยทุจริตหรือไม่ แล้วให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ส่วนหลักฐานใบแจ้งย้ายที่อยู่ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งหมายเหตุตรงรายการบุคคลของผู้ตายว่า “บุคคลนี้ตายระหว่างการย้ายที่อยู่” แล้วนำเสนอหลักฐานดังกล่าว แจ้งให้สำนักทะเบียนต้นทางที่ออกไปรับแจ้งการย้ายที่อยู่ เพื่อแจ้งเจ้าบ้านให้นายทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน มาบันทึกหมายเหตุเพิ่มเติม

คำถาม กรณีผู้ร้องมาขอเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านที่สำนักทะเบียน ก ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่อยู่ปัจจุบันของผู้ร้อง สำนักทะเบียน ก ได้ตรวจสอบพบว่า ผู้ร้องเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายที่สำนักทะเบียน ข แต่ผู้ร้องไม่สามารถเดินทางไปดำเนินการเรื่องที่สำนักทะเบียน ข ได้ กรณีนี้สำนักทะเบียนควรดำเนินการอย่างไร

คำตอบ กรณีนี้ให้ดำเนินการเพิ่มชื่อให้ผู้ร้องตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑) ข้อ ๙๔ กำหนดว่า คนสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) โดยอาศัยหลักฐานสูติบัตร ใบแจ้งย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนบ้านแบบเดิมที่ไม่มีเลขบัตรประชาชน เป็นต้น สำหรับกรณีดังกล่าว เนื่องจากผู้ร้องเคยมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านเดิม ฯ ซึ่งต้องยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ ที่เคยมีชื่อในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้าย แต่เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ในกรณีนี้ให้สำนักทะเบียนที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบันดำเนินการรับคำร้อง การตรวจสอบหลักฐานและตรวจสอบพยานบุคคลในเรื่องการขอเพิ่มชื่อดังกล่าว โดยถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑ /ว ๔๖ ลงที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ขยายผลดำเนินการ ตามโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ให้สถานภาพทางกฎหมายแก่คนไทยที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน

คำถาม ต้องการขอคัดทะเบียนราษฎรของคุณปู่ที่เสียชีวิตเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙ โดยได้แจ้งการตายไว้ที่จังหวัดชลบุรี แต่เนื่องจากไม่สะดวกจะไปขอคัดทะเบียนราษฎรที่จังหวัดชลบุรีแล้วจะสามารถขอคัดได้ที่ไหนได้บ้าง

คำตอบ การขอคัดรับรองเอกสารทะเบียนราษฎรรายการทะเบียนคนตาย หากมีการจัดเก็บรายการทะเบียนคนตายไว้ในระบบไมโครฟิล์ม ผู้ร้องสามารถขอคัดสำเนาทะเบียนราษฎรคนตายได้ที่สำนักทะเบียนที่เก็บรักษาเอกสารรายการคนตายที่เป็นต้นฉบับ สำนักทะเบียนกลาง สำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครหรือสำนักทะเบียนที่จัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ แห่งใดแห่งหนึ่งก็ได้ในวันเวลาราชการ แต่หาก รายการทะเบียนคนตายดังกล่าวไม่ได้จัดเก็บไว้ในไมโครฟิล์ม ให้ผู้ร้องไปขอคัดและรับรองรายการทะเบียนคนตาย ที่สำนักทะเบียนที่ออกรายการทะเบียนคนตายให้

คำถาม ลูกดิฉันเกิดที่ต่างประเทศ ได้แจ้งการเกิดที่สถานทูตไทยเรียบร้อยแล้ว พอจะมาเพิ่มชื่อและขอเลข ๑๓ หลัก ทำไม่ถึงยากจัง และใช้เวลานานเลยในเมื่อเอกสารก็ครบทุกอย่าง

คำตอบ การขอเพิ่มชื่อคนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศ หากพิจารณาจากคู่มือสำหรับประชาชน ได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวไว้ ๓๐ วัน นับจากวันที่เจ้าหน้าที่รับคำร้องและเอกสารครบถ้วน หากผู้ร้องเห็นว่าระยะเวลาในการดำเนินการล่วงเลยมานาน ให้ติดต่อสอบถามความคืบหน้าการดำเนินการกับสำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้องดังกล่าว

คำถาม กรณีเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุ ที่จังหวัดปทุมธานี แต่มีชื่อที่จังหวัดนครราชสีมา และเอาศพมาเผาที่จังหวัดนครราชสีมา อยากทราบต้องแจ้งตายที่ไหน

คำตอบ...

คำตอบ กรณีดังกล่าว สามารถแจ้งการตายได้ ดังนี้

๑. ให้แจ้งการตายต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีการตายหรือพบศพ
๒. หากยังไม่ได้มีการแจ้งการตาย แต่มีการเคลื่อนย้ายไปต่างท้องที่ ที่มีการตาย ให้แจ้งการตายต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องที่ ที่มีการจัดงานศพโดยการเผา ฝัง หรือทำลายก็ได้

คำถาม บิดาหรือมารดา ต้องการย้ายพลายทางลูกอายุ ๓ ขวบ ต้องใช้สูติบัตรตัวจริงเท่านั้น หรือสามารถคัดรับรองสูติบัตรแทนฉบับจริง เพื่อนำไปเป็นหลักฐานการย้ายพลายทางลูกได้หรือไม่

คำตอบ การย้ายพลายทางของลูก บิดา มารดา ต้องใช้สูติบัตรฉบับจริง เพื่อใช้ในการยืนยันความเป็นเจ้าของรายการ หากไม่สามารถแสดงรายการสูติบัตรตัวจริงได้ บิดา มารดา สามารถขอคัดรับรองรายการสูติบัตรแทนฉบับจริงเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการขอย้ายพลายทางบุตรได้

คำถาม แม่ไม่มีสถานะทางทะเบียน สามารถย้ายพลายทางลูกที่เป็นคนไทยได้หรือไม่

คำตอบ แม่ที่เป็นบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียน สามารถดำเนินการย้ายพลายทางลูกได้ แต่ผู้ร้องต้องแสดงหลักฐาน บัตรประจำตัวของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เพื่อใช้ยืนยันตัวตนต่อนายทะเบียน

คำถาม การขออนุมัติเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านของบุคคลที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ กรณีสำนักทะเบียนได้รับคำร้องขอนางเอ (นามสมมุติ) ขอแจ้งย้ายชื่อของนาย ก (นามสมมุติ) ออกจากทะเบียนกลางของสำนักทะเบียน โดย นาย ก (นามสมมุติ) ถูกจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้านกลางด้วย ท.ร ๙๗ ซึ่งปัจจุบัน นาย ก (นามสมมุติ) อาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่น ได้ทำหนังสือมอบอำนาจต่อนายทะเบียนสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ไม่สามารถเดินทางมาดำเนินการด้วยตัวเองได้ จึงมอบให้นางเอ (นามสมมุติ) (มารดา) ยื่นคำร้องแทน ได้หรือไม่

คำตอบ ปัจจุบันนาย ก (นามสมมุติ) อาศัยอยู่ประเทศญี่ปุ่นมอบอำนาจให้ นางเอ (นามสมมุติ) (มารดา) ขอแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลางและเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านปกตินั้น ไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะการแจ้งย้ายจากทะเบียนบ้านกลางไปเข้าบ้านปกติไม่ได้ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวไปอาศัยอยู่ต่างประเทศ ดังนั้นบุคคลดังกล่าวต้องเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนชั่วคราว (กรณีอยู่ต่างประเทศ)

คำถาม นาย ก สัญชาติไทยอยู่กินฉันท์สามีภรรยาโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับ น.ส. ข สัญชาติลาว โดย น.ส. ข มีบุตรชื่อ ค เกิดที่บ้านในเขตสำนักทะเบียนอำเภอแม่เปิน เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ กับสามีเก่า (ไม่จดทะเบียนสมรส) ซึ่งเป็นบุคคลต่างด้าว นาย ก สงสารเด็กจึงรับเป็นพ่อและมาแจ้งการเกิดเท็จที่สำนักทะเบียนอำเภอแม่เปิน เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ว่าตนเองเป็นบิดา จนได้รับสูติบัตรและเพิ่มชื่อ ด.ช. ค ในทะเบียนบ้านของนาย ก ที่สำนักทะเบียนอำเภอแม่เปิน ในวันเดียวกัน ต่อมาวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ สำนักทะเบียนอำเภอแม่เปิน ตรวจสอบว่าเป็นการแจ้งการเกิดเท็จ ท่านเห็นว่าสำนักทะเบียนอำเภอแม่เปิน ต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ กรณีการแจ้งการเกิดเท็จ เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในขณะที่เด็กเกิดบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว บุตรจะไม่ได้สัญชาติไทยตาม พ.ร.บ สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗ ซึ่งกรณีดังกล่าวสำนักทะเบียนกลางมีแนวทางปฏิบัติและแจ้งเวียนให้สำนักทะเบียนทุกแห่งทราบแล้วตามหนังสือ ที่ มท. ๐๓๐๙ / ว ๓๗๘ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ข้อ ๕

คำถาม กรณีที่คณะกรรมการหมู่บ้านส่งตัวแทนมาขอคัดรายการในฐานข้อมูลของลูกบ้านที่กู้เงินของหมู่บ้านไป เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการให้ได้หรือไม่

คำตอบ กรณีนี้เจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนไม่สามารถดำเนินการให้ได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๗ กำหนดไว้ว่า ข้อมูลประวัติทะเบียนราษฎรต้องถือเป็นความลับและนายทะเบียนเป็นผู้เก็บรักษาและใช้เพื่อการปฏิบัติตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อความหรือตัวเลขนั้นแก่บุคคลใดๆ ซึ่งไม่มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือแก่สาธารณชน
เว้นแต่...

เว้นแต่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขอทราบเกี่ยวกับสถานภาพทางครอบครัวของผู้ที่ตนจะมีนิติสัมพันธ์ด้วย หรือเมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การสถิติ หรือเพื่อประโยชน์แก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือการดำเนินคดี และการพิจารณาคดีหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และไม่ว่ากรณีใด จะนำข้อมูลทะเบียนราษฎรไปใช้เป็นหลักฐานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลมิได้

คำถาม ทำใบแจ้งย้ายที่อยู่หายจึงไม่สามารถแจ้งย้ายเข้าบ้านหลังที่จะย้ายเข้าได้ กรณีนี้จะต้องทำอะไร และต้องเสียค่าปรับหรือค่าธรรมเนียมหรือไม่ ถ้าเสียต้องเสียเท่าไร และจะต้องทำอะไรถึงจะเข้าบ้านหลังที่จะย้ายเข้าได้

คำตอบ กรณีใบแจ้งย้ายที่อยู่หาย ให้ผู้แจ้งหรือผู้มีรายการย้ายออก ยื่นขอออกใบแทนใบย้ายที่สำนักทะเบียนที่ออกใบย้ายให้ โดยไม่เสียค่าปรับหรือค่าธรรมเนียม

คำถาม ผมมีชื่ออยู่ทะเบียนบ้านกลางที่อำเภอสะเตา หากผมต้องการย้ายปลายทางที่อำเภอหนองบัว สามารถย้ายได้หรือไม่

คำตอบ การแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลางสามารถแจ้งย้ายปลายทางได้ โดยการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง จะแจ้งการย้ายออกและย้ายเข้าต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ณ สำนักทะเบียนอำเภอ สำนักทะเบียนท้องถิ่น อันเป็นที่ตั้งของบ้านที่ผู้ประสงค์ย้ายเข้านั้น เว้นแต่กรณีบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านกลาง เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ระหว่างติดตามตัวตามหมายจับ จะต้องขอแจ้งย้ายต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ณ สำนักทะเบียนที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนกลาง

คำถาม เนื่องจากดิฉันไม่ได้เป็นผู้ให้กำเนิดบุตรเอง แต่แจ้งในทะเบียนราษฎรว่าเป็นผู้ให้กำเนิด ตอนนี้ต้องการแจ้งแก้ไขว่าดิฉันไม่ใช่มารดาผู้ให้กำเนิด จะต้องทำอะไร

คำตอบ กรณีดังกล่าวเกิดจากการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ หรืออำพรางข้อเท็จจริง หรือเกิดขึ้นจากการทุจริต หากต้องแก้ไขรายการในเอกสารทะเบียนราษฎร มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. หากการแก้ไขรายการไม่ทำให้สัญชาติของบุคคลเปลี่ยนไปจากเดิม ให้ผู้ยื่นคำร้องยื่นต่อสำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น ที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดำเนินการแก้ไขรายการให้ถูกต้อง

๒. หากการแก้ไขรายการทำให้สัญชาติของบุคคลเปลี่ยนไปจากเดิม นายทะเบียนจะดำเนินการยกเลิกเอกสารฉบับนั้น พร้อมทั้งจำหน่ายรายการบุคคลดังกล่าว และจัดทำเอกสารทะเบียนราษฎรใหม่ตามข้อเท็จจริง

คำถาม เมื่อมีคนตายในบ้านจำเป็นต้องแจ้งผู้ใหญ่บ้านทุกครั้งหรือไม่ หรือสามารถแจ้งตายที่สำนักทะเบียนอำเภอได้หรือไม่

คำตอบ การแจ้งการตายกรณีตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ (ผู้ใหญ่บ้าน) ได้ให้แจ้งการตายแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง (ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ) ที่สำนักทะเบียนอำเภอเช่นเดียวกัน

คำถาม ต้องการสอบถามว่ากรณีเจ้าบ้านแต่เจ้าบ้านไม่ใช่ผู้ครอบครองกรรมสิทธิ์ ผมเป็นผู้ครอบครองกรรมสิทธิ์ ต้องการเปลี่ยนเจ้าบ้านจากคนเดิมเป็นตัวผม แต่ว่าผมไม่สามารถติดต่อเจ้าบ้านได้ กรณีนี้ผมต้องทำอะไรถึงจะเปลี่ยนเจ้าบ้านจากคนเดิมเป็นผมได้

คำตอบ เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่า เจ้าบ้านคนเดิมได้ย้ายไปอาศัยที่บ้านหลังอื่นแล้ว ให้เจ้าของกรรมสิทธิ์บ้านหลังดังกล่าว แจ้งย้ายบุคคลนั้นออกจากบ้าน หากผู้นั้นได้ย้ายไปอยู่ที่อื่นและไม่ทราบว่าผู้นั้นย้ายไปอยู่ที่ใดเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ในฐานะผู้ครอบครองบ้านแจ้งการย้ายออกต่อนายทะเบียนและเพิ่มชื่อผู้นั้นในทะเบียนบ้านกลาง ซึ่งทำให้บ้านหลังดังกล่าวเป็นบ้านว่าง หากผู้ที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ต้องการเป็นเจ้าบ้านให้ดำเนินการแจ้งย้ายตนเองเข้าบ้านหลังดังกล่าวและแสดงความประสงค์ขอเป็นเจ้าบ้าน

คำถาม...

คำถาม ปัจจุบันในทะเบียนบ้านไม่มีชื่อเจ้าบ้าน มีชื่อเราเพียงชื่อเดียวในทะเบียนบ้าน (ผู้อาศัย) โฉนดเป็นชื่อของมารดา ซึ่งอายุ ๗๘ ปี (ยังมีชีวิตอยู่) และมารดาไม่ได้อาศัยอยู่ที่บ้านหลังนี้ ไปอาศัยอยู่อีกบ้านหลังหนึ่งคนละจังหวัด ฉะนั้นอยากทราบว่าถ้าดิฉันจะขอเปลี่ยนจาก “ ผู้อาศัย ” เป็นเจ้าบ้าน ดิฉันจะต้องทำอย่างไร และต้องใช้เอกสารอะไรบ้าง สามารถดำเนินการข้ามจังหวัดได้หรือไม่

คำตอบ เจ้าบ้าน คือ ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวครอบครองบ้านในฐานะเป็นเจ้าของ ผู้เช่า หรือในฐานะอื่นใดก็ตาม ในกรณีที่ไม่มีปรากฏเจ้าบ้าน หรือเจ้าบ้านไม่อยู่ ตาย สูญหาย สาบสูญ หรือไม่สามารถปฏิบัติกิจการได้ให้ถือว่าผู้มีหน้าที่ดูแลบ้านในขณะนั้นเป็นเจ้าบ้าน โดยเอกสารที่ต้องไปยื่นเพื่อขอแก้ไขสถานะภาพเจ้าบ้าน (๑) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง (๒) ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (๓) หนังสือยินยอมของเจ้าของกรรมสิทธิ์ พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

คำถาม พ่อไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน แต่อยากให้พ่อมีบัตรประจำตัวประชาชน ปู่กับย่าเป็นคนไทย แต่เสียชีวิตไปแล้ว พ่อบอกว่าเกิดโดยหมอตำแยทำคลอด ย่าไม่ได้แจ้งเกิด ไม่มีใบอะไรเลย เราสามารถจะทำได้บ้างคะ เพราะเวลาเจ็บป่วยก็เข้าโรงพยาบาลรัฐไม่ได้ ได้แต่เข้าคลินิก ค่ารักษาบางแห่งแพงเลยอยากให้พ่อมีสิทธิการรักษา และมีบัตรประจำตัวประชาชนคะ สามารถทำอะไรได้บ้างคะ

คำตอบ บุคคลที่จะขอมีบัตรประจำตัวประชาชนต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ ๑. เป็นผู้มีสัญชาติไทย ๒. อายุ ๗ ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์ และ ๓. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

๒) บุคคลที่อ้างว่าเป็นคนมีสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) โดยไม่มีเอกสารมาแสดง ให้เจ้าบ้านหรือผู้ขอเพิ่มชื่อยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อยื่นคำร้องมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน โดยนายทะเบียนจะสอบสวนผู้ยื่นคำร้อง เจ้าบ้าน บุคคลที่น่าเชื่อถือ และหลักฐานอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอให้นายอำเภอพิจารณาอนุมัติ

๓) ผู้ซึ่งเจ้าบ้านหรือบิดามารดาไม่ได้แจ้งการเกิดให้ เมื่อมีอายุครบ ๑๕ ปีแล้วอาจยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่เกิดเพื่อแจ้งการเกิดให้ ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด เอกสารหลักฐานประกอบการแจ้งการเกิดกำหนด ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชนของบิดา มารดา หรือเจ้าบ้านที่มีการเกิด (ถ้ามี) หรือบัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้งซึ่งได้รับมอบหมายจากบิดา มารดา หรือเจ้าบ้าน พร้อมหนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) หนังสือรับรองการเกิด (ถ้ามี)

คำถาม ใบมรณบัตรไม่มี เนื่องจากผู้ตาย ตายนานแล้ว จะไปขอหนังสือรับรองการตายจากสำนักทะเบียนอำเภอไหน (ผู้ตายหรือผู้ร้อง) มีหนังสือสั่งการหรือไม่

คำตอบ ๑. เมื่อมีคนตาย กรณีตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านเป็นผู้แจ้งการตาย กรณีตายนอกบ้าน ให้ผู้ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพเป็นผู้แจ้งการตาย

๒. กรณีออกหนังสือรับรองการตาย ผู้ยื่นคำร้องสามารถยื่นคำร้องขอหนังสือรับรองการตายต่อนายอำเภอท้องที่ที่ผู้ยื่นคำร้องมีภูมิลำเนาปัจจุบัน โดยเมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอหนังสือรับรองการตาย นายอำเภอสามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้ยื่นคำร้องตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๔๐๔/๓๔๕๔ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙ ประกอบกับมาตรา ๘๗ แห่ง พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

คำถาม ถือบัตรบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนหัว ๐ หลักที่ ๖,๗ เป็นเลข ๘,๙ อยากรบกวนสอบถามว่า ถ้าจะยื่นขอหนังสือรับรองการเกิด ท.ร. ๒๐/๑ ณ สำนักทะเบียนอำเภอที่มีภูมิลำเนาอยู่ปัจจุบัน โดยที่แบบ ๘๘ ระบุสถานที่เกิดผิดจากสถานที่เกิดจริง (มีพยานรู้เห็นการเกิด) ในกรณีนี้ยังสามารถดำเนินการยื่นขอหนังสือรับรองการเกิด ท.ร. ๒๐/๑ มาเป็นหลักฐานประกอบได้หรือไม่ เพื่อที่จะดำเนินการขอสัญชาติต่อไปขอบคุณค่ะ

คำตอบ...

คำตอบ บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้แจ้งการเกิด หรือแจ้งการเกิดแล้ว แต่ไม่มีสูติบัตรหรือสูติบัตรชำรุดสูญหายและสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องไม่สามารถคัดสำเนาสูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิดได้ หากมีความจำเป็นต้องมีหนังสือรับรองการเกิด ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ผู้นั้นเกิด หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีภูมิลำเนาปัจจุบัน เอกสารหลักฐานที่นำไปยื่นต่อนายทะเบียน ได้แก่ รูปถ่ายหน้าตรงขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนประวัติ เช่น ท.ร. ๓๘ ท.ร. ๓๘/๑ ท.ร. ๓๘ ก หรือ ท.ร. ๓๘ ข เป็นต้น และหลักฐานที่แสดงว่าเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย(ถ้ามี) พร้อมด้วยพยานอย่างน้อย ๒ คน ทั้งนี้ ถ้าผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดอายุไม่เกิน ๑๕ ปีบริบูรณ์ ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดูเป็นผู้ยื่นคำขอแทน กรณีแบบ ๘๙ ระบุสถานที่เกิดผิดจากข้อเท็จจริงนั้น การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงในแบบสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (แบบ ๘๙) เกิดจากการจดแจ้งข้อความในขณะจัดทำทะเบียนประวัติ ซึ่งอาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เนื่องจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนของเจ้าหน้าที่หรือผู้แจ้ง นายทะเบียนสามารถสอบสวนพยานบุคคลให้ได้ข้อเท็จจริง ในประเด็นสถานที่เกิดเพื่อประกอบการพิจารณาในการออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๒๐/๑) ได้

๒) การขอแก้ไขรายการในแบบสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (แบบ ๘๙) ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียน ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น (แห่งใดก็ได้) พร้อมหลักฐานดังนี้ ๑. บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวอื่นที่ราชการออกให้ซึ่งมีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชนของผู้ยื่นคำร้อง ๒. แบบสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (แบบ ๘๙) ที่ประสงค์จะให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการ ๓. หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๒๐/๑)

คำถาม ๔. รพ.สต. กำลังจะสร้างบ้านพัก (ก่อสร้างใหม่) และประสงค์ขอเลขบ้าน จะต้องทำอย่างไร และใช้เอกสารใดบ้างคะ

คำตอบ ให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน บ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้านให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง เพื่อขอเลขประจำบ้านภายใน ๑๕ วันนับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ ถ้ามีบ้านอยู่หลายหลังในบริเวณเดียวกัน ให้กำหนดเลขประจำบ้านเพียงเลขเดียว แต่ถ้าเจ้าบ้านประสงค์จะกำหนดเลขประจำบ้านเพิ่มขึ้นอีกให้ยื่นขอต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง หลักฐานที่ต้องนำมาประกอบการขอเลขประจำบ้าน ได้แก่ หลักฐานการได้รับอนุญาตก่อสร้าง หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือหลักฐานการมีสิทธิครอบครองในที่ดิน

คำถาม น้องคนหนึ่งเขาไม่มีใบเกิด ไม่มีทะเบียนบ้าน พ่อแม่เขาก็ไม่มีเหมือนกัน ทุกวันนี้อาศัยพื้นที่เขาอยู่ ตัวน้องเองก็ไม่มีบัตรประชาชน มีแต่บัตรบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียน อยากทราบว่าถ้าจะพาน้องไปขอใบเกิดใหม่เราต้องไปที่ไหน ทำอย่างไรบ้างคะ

คำตอบ ๑. บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้แจ้งการเกิด หรือแจ้งการเกิดแล้ว แต่ไม่มีสูติบัตรหรือสูติบัตรชำรุดสูญหายและสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องไม่สามารถคัดสำเนาสูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิดได้ หากมีความจำเป็นต้องมีหนังสือรับรองการเกิด ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ผู้นั้นเกิด หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีภูมิลำเนาปัจจุบัน เอกสารหลักฐานนำไปยื่นต่อนายทะเบียน ได้แก่ รูปถ่ายหน้าตรงขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาทะเบียนประวัติ เช่น ท.ร. ๓๘ ท.ร. ๓๘/๑ ท.ร. ๓๘ ก หรือ ท.ร. ๓๘ ข เป็นต้น และหลักฐานที่แสดงว่าเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย(ถ้ามี) พร้อมด้วยพยานอย่างน้อย ๒ คน ทั้งนี้ ถ้าผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดอายุไม่เกิน ๑๕ ปีบริบูรณ์ ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดูเป็นผู้ยื่นคำขอแทน

๒. บุคคลที่จะขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ต้องมีคุณสมบัติดังนี้ ๑. เป็นผู้มีสัญชาติไทย ๒. อายุ ๗ ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน ๗๐ ปี บริบูรณ์ และ ๓. มีชื่อในทะเบียนบ้าน

คำถาม...

คำถาม การแจ้งเกิดเกินกำหนด ณ สำนักทะเบียนอื่นที่ไม่ใช่สำนักทะเบียนที่เด็กเกิดให้กับเด็กที่อ้างโดยมีหนังสือรับรองจากโรงพยาบาลแต่ไม่ใช่หนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ สามารถดำเนินการรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดได้หรือไม่

คำตอบ การแจ้งการเกิดเกินกำหนดต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น ที่ไม่ใช่ท้องที่ที่เกิดนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นจะต้องเรียกตรวจหลักฐานของผู้แจ้งการเกิด ได้แก่ หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) หรือผลการตรวจทางวิทยาศาสตร์ เช่น ผลการตรวจสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ ที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดาหรือมารดาของคนที่เกิด ดังนั้น หากผู้แจ้งการเกิดไม่มีหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) ที่ออกให้โดยโรงพยาบาลที่ทำคลอดเด็ก อาจใช้ผลการตรวจทางวิทยาศาสตร์แทนได้ แต่จะใช้หนังสือรับรองอื่นจากโรงพยาบาลที่ทำคลอดเด็ก โดยไม่ใช่หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) ไม่ได้

คำถาม กรณีนาย ก ผู้ซื้อที่ดินจากผู้ขายชื่อนาย ข โดยโฉนดที่ดินได้โอนเป็นชื่อของผู้ซื้อเรียบร้อยแล้วมาผู้ซื้อได้นำเอกสารโฉนดที่ดินมาแสดงพร้อมกับหนังสือสัญญาหน้าโฉนดต่อนายทะเบียน เพื่อขอคัดสำเนาทะเบียนบ้าน แต่หนังสือสัญญาหน้าโฉนดมีข้อความระบุว่า ขายเฉพาะที่ดินไม่เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่าที่ดินมีข้อความระบุว่า ขายเฉพาะที่ดินไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่าบนที่ดินดังกล่าวมีบ้านตึกตั้งอยู่ ๒ คูหา มีเลขที่ และปัจจุบันไม่สามารถติดต่อกับผู้ขายได้ถามว่าจะคัดสำเนาทะเบียนบ้านที่ตั้งอยู่ตามโฉนดที่มีการซื้อขายดังกล่าวได้หรือไม่ และต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ กรณีบุคคลใดมีความประสงค์จะให้นายทะเบียนคัดสำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ให้ได้ บุคคลนั้นจะต้องเป็นเจ้าบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร คำว่า “เจ้าบ้าน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ หมายถึง ผู้ที่มีสิทธิครอบครองบ้านในฐานะเป็นเจ้าของบ้าน (ผู้มีกรรมสิทธิ์ในบ้าน) ผู้เช่า (ผู้รับมอบสิทธิครอบครองบ้านจากเจ้าของบ้านในฐานะผู้ให้เช่า) หรือในฐานะอื่นใด ดังนั้น หากผู้ที่ขอคัดสำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ไม่ใช่เจ้าบ้าน ย่อมทำให้ไม่มีอำนาจคัดทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ได้

คำถาม การจำหน่ายบ้านเลขที่ เนื่องจากมีแต่บ้านเลขที่ ตอนนี้อยู่ไม่มีบ้าน ไม่มีรายการคนในบ้าน (ย้ายไปที่อื่น) ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านทำอย่างไร

คำตอบ - แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ๑) กรณีมีการแจ้งการรื้อบ้าน ให้นายทะเบียนรับแจ้งการรื้อบ้าน รวมทั้งตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง และตรวจสอบว่าได้มีการรื้อบ้าน แล้วให้นายทะเบียนจำหน่ายทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหมายเหตุการจำหน่ายไว้ และดำเนินการแจ้งย้ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ตามระเบียบว่าด้วยการแจ้งการย้ายที่อยู่ กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งผู้ซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด (ผู้ใหญ่บ้าน) ผู้ใหญ่บ้านจะต้องรับแจ้งการรื้อบ้าน รวมทั้งตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง และตรวจสอบว่าได้มีการรื้อบ้าน จากนั้นให้รวบรวมหลักฐานส่งไปยังนายทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการจำหน่ายเลขประจำบ้านต่อไป และ ๒) กรณีสำนักทะเบียนตรวจพบหรือได้รับแจ้งจากบุคคลใด (ไม่ใช่เจ้าบ้านหรือบุคคลที่อยู่ในบ้าน) นายทะเบียนจะต้องตรวจสอบว่าได้มีการรื้อบ้านหรือไม่ มีสภาพความเป็นบ้านแล้ว และสอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งมีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว หากผลการตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าบ้านถูกรื้อหรือไม่มีสภาพความเป็นบ้านมาแล้วเป็นเวลาไม่ถึง ๑๘๐ วัน ให้นายทะเบียนจัดทำประกาศสำนักทะเบียนแจ้งข้อความให้เจ้าบ้านหรือผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านของบ้านดังกล่าวมาติดต่อเพื่อแจ้งย้ายออกและจำหน่ายทะเบียนบ้านภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศโดยให้ระบุวันเดือนปีที่จะครบกำหนดไว้ด้วยสำหรับการปิดประกาศ ให้ปิด ณ สำนักทะเบียน ๑ ฉบับ บริเวณพื้นที่ชุมชน ๑ ฉบับ และบริเวณที่บ้านหลังดังกล่าวเคยตั้งอยู่หรือตั้งอยู่อีก ๑ ฉบับ เมื่อครบกำหนดเวลา ๓๐ วันตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักทะเบียนแล้วไม่มีเจ้าบ้านหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน...

ทะเบียนบ้านมาติดต่อ ให้นายทะเบียนอำเภอ/นายทะเบียนท้องถิ่นจำหน่ายเลขประจำบ้านและทะเบียนบ้าน และย้ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้านไปไว้ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน กรณีผลการตรวจสอบ และสอบสวนข้อเท็จจริง ปรากฏว่าบ้านถูกรื้อหรือไม่มีสภาพความเป็นบ้านมาแล้วเป็นเวลาเกินกว่า ๑๘๐ วัน ให้นายทะเบียนอำเภอ/นายทะเบียนท้องถิ่นจำหน่ายเลขประจำบ้านและทะเบียนบ้าน และย้ายรายการบุคคล ในทะเบียนบ้านไปไว้ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน โดยไม่ต้องจัดทำประกาศสำนักทะเบียน

คำถาม ได้รื้อถอนอาคารเดิม และได้ปลูกสร้างอาคารใหม่ ประสงค์จะใช้หมายเลขประจำบ้านที่เดิม โดยต้องการปรับปรุงให้เพิ่มนามผู้ถือกรรมสิทธิ์อาคาร ต้องนำหลักฐานอะไรไปยื่นที่อำเภอบ้างคะ (เหตุที่ต้องเพิ่มนามผู้ถือกรรมสิทธิ์อาคารเพราะกู้เงินจาก ธอส. ระบุชื่อผู้กู้เงินและผู้ถือกรรมสิทธิ์อาคารปัจจุบันต้องตรงกับ หน้าแรกของสำเนาทะเบียนบ้านที่เว้นว่างไว้ยังไม่ระบุชื่อบ้านคะ) ต้องนำหลักฐานอะไรไปยื่นที่อำเภอบ้างคะ

คำตอบ ประการที่ ๑ กรณีรื้อบ้านที่มีเลขประจำบ้าน ถ้าปลูกบ้านใหม่โดยไม่ใช้ที่ดินบริเวณ นั้น หรือรื้อเพื่อไปปลูกสร้างบ้านในที่อื่น ให้เจ้าบ้านแจ้งการรื้อบ้านต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รื้อบ้านเสร็จเพื่อจำหน่ายเลขประจำบ้านและทะเบียนบ้าน กรณีรื้อถอนบ้านโดยไม่ได้แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ถ้าหากนายทะเบียนทราบว่าการรื้อบ้านแล้วให้นายทะเบียนจำหน่าย เลขประจำบ้าน และทะเบียนบ้านและแจ้งย้ายผู้มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านนั้นไปไว้ในทะเบียนบ้านกลาง ประการที่ ๒ กรณีรายการ “ชื่อบ้าน” กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมิได้บัญญัติไว้ แต่เมื่อผู้อำนวยการ ทะเบียนกลาง ใช้อำนาจตามกฎหมายกำหนดแบบพิมพ์สำเนาทะเบียนบ้านโดยมีรายการชื่อบ้านดังกล่าว จึงมีความหมายว่า หากเจ้าของบ้านหลังใดประสงค์ให้นายทะเบียนบันทึกชื่อบ้านของตนในสำเนา ทะเบียนบ้าน หรือหากเจ้าของบ้านประสงค์จะแก้ไขชื่อ บ้านของตน ก็ย่อมสามารถดำเนินการได้ อย่างไรก็ดีตามคำหรือข้อความที่จะใช้เป็นชื่อบ้านควรต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและถูกต้อง ในทำนองเดียวกับการตั้งชื่อบุคคล โดยอาจใช้ชื่อตัวหรือชื่อสกุลของเจ้าบ้าน แต่ไม่ควรมีคำนำหน้าชื่อ โดยเฉพาะคำว่า นาย นาง หรือนางสาว เพราะคำดังกล่าวแสดงถึงเพศบุคคล

คำถาม ผู้ร้องขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน กรณีคนไทยตกหล่นทะเบียนบ้าน พ.ศ. ๒๕๑๕ ปัจจุบันอยู่ต่างจังหวัดห่างไกลภูมิลำเนาเดิมมากและอายุมากแล้วมีปัญหาสภาพร่างกายไม่สามารถไปติดต่อ สนท. อำเภอ ที่มีชื่อครั้งสุดท้ายได้ สนท.อำเภอภูมิลำเนาปัจจุบัน สามารถสอบสวนการขอเพิ่มชื่อและส่งเรื่องไป ให้ สนท. ที่ผู้ร้องมีชื่อครั้งสุดท้าย อนุญาตให้เพิ่มชื่อโดยให้ผู้ร้องมอบหมายนายทะเบียนยื่นคำร้องตามระเบียบ ข้อ ๙๔ และเพิ่มชื่อลงในทะเบียนบ้านกลางได้หรือไม่ แล้วค่อยย้ายปลายทางหรือ สนท. ภูมิลำเนาปัจจุบัน เชื่อว่าถูกต้อง จะเพิ่มชื่อตามระเบียบข้อ ๑๐๓ ได้หรือไม่

คำตอบ กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ขอเพิ่มชื่อโดยใช้หลักฐานทะเบียนบ้าน ให้ยื่นคำร้องแห่งท้องที่ที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้าย กรณีที่ผู้ยื่นคำร้องไม่สามารถเดินทางไปยังสำนักทะเบียน ที่เคยมีชื่ออยู่ ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ภูมิลำเนาในปัจจุบันได้โดยให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้อง สอบสวนผู้ร้องและพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือเท่าที่ผู้ร้องจะสามารถนำมาเป็นพยานได้แล้วรวบรวมหลักฐาน ทั้งหมดพร้อมสำเนาคำร้อง ท.ร.๓๑ และหนังสือมอบหมายให้นายทะเบียนดำเนินการแทน แจ้งให้ สำนักทะเบียนท้องที่ที่มีอำนาจอนุมัติการเพิ่มชื่อดำเนินการตามระเบียบฯ ต่อไป

คำถาม กรณีที่มีการออกบ้านเลขที่ทับต่อจากเจ้าบ้านเลขที่เดิม สมมติเจ้าของบ้านเดิม เลขที่ ๑๐ ภายหลังจากนั้นมีเจ้าของบ้านคนใหม่มาขอบ้านเลขที่โดยสำนักทะเบียนฯ มีการออกบ้านเลขที่เป็น ๑๐/๑ คำถามคือ ๑. เจ้าของบ้านเลขที่ ๑๐ มีสิทธิที่จะไม่ให้ออกบ้านเลขที่ทับต่อจากเลขบ้านตัวเองไหมครับ หรือไม่ กระทบสิทธิโดยออกบ้านเลขที่ ๑๐/๑ ให้กับเจ้าของบ้านคนอื่นได้ ๒. การออกบ้านเลขที่ทับจะต้องอยู่ บริเวณเดียวกันหรือใกล้เคียงกันเท่านั้นใช่ไหมครับ

คำตอบ...

คำตอบ เมื่อมีการสร้างบ้านเสร็จ กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านที่จะต้องแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อขอเลขประจำบ้านภายใน ๑๕ วัน เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งแล้วจะต้องกำหนดเลขประจำบ้านให้แก่ผู้แจ้ง ภายใน ๗ วัน กรณีบ้านอยู่ในเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่น หรือภายใน ๓๐ วัน กรณีบ้านอยู่นอกเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่น โดย ๑. การกำหนดเลขประจำบ้าน นายทะเบียนจะต้องกำหนดเลขประจำบ้านเรียงตามลำดับบ้านเลขที่ เมื่อได้กำหนดให้บ้านเลขที่แล้ว ต่อมาบ้านปลูกสร้างขึ้นใหม่ระหว่างบ้านหลังใดก็ให้ใช้บ้านเลขที่ที่อยู่ใกล้ชิดนั้นแล้วเพิ่มตัวเลขไว้ท้าย เช่น ๕/๒ ๕/๓ ดังนั้น เจ้าของบ้านเลขที่เดิมที่บ้านหลังใหม่ปลูกสร้างขึ้นบริเวณใกล้ชิดกันนั้น ไม่มีสิทธิที่จะห้ามมิให้นายทะเบียนออกเลขประจำบ้านให้แก่ผู้ใดได้ เว้นแต่เป็นบ้านเลขที่ซ้ำกับบ้านที่ได้กำหนดเลขประจำบ้านไว้แล้ว ๒. การออกบ้านเลขที่ที่มีการเพิ่มตัวเลขไว้ท้าย (บ้านเลขที่มีทับ) จะต้องอยู่บริเวณใกล้ชิดกับบ้านที่จะมีการเพิ่มตัวเลขไว้ท้าย

คำถาม ข้าพเจ้ามีเรื่องอยากสอบถามเกี่ยวกับการแจ้งเกิด กรณีแม่เป็นต่างด้าว (ที่ไม่มีบัตรหรือหลักฐานอะไรเลย) พ่อเป็นคนไทยคือลูกคลอดมาแล้ว ๖-๗ เดือน ที่โรงพยาบาลใน กทม. ตอนนี้อยู่ยังไม่สามารถแจ้งเกิดลูกได้ ด้วยเหตุผลฝ่ายแม่ไม่มีบัตรฯ จึงไม่สามารถแจ้งเกิดได้ ช่วงที่เด็กคลอดใหม่พ่อกับแม่เคยพยายามจะยื่นเรื่องเพื่อแจ้งเกิดลูกแต่ก็ยังไม่ทำไม่ได้ ปัจจุบันนี้ฝ่ายชายได้แยกทางกัน แต่ลูกอยู่กับพ่อที่ไทยแต่ไม่สามารถติดต่อฝ่ายแม่ได้ พ่อสามารถทำอะไรได้บ้างไหมคะ ที่จะแจ้งเกิดลูกเพื่อที่เด็กจะได้มีสัญชาติ เพราะตอนนี้เอกสารที่พ่อมียังคือเอกสารการเกิดจากโรงพยาบาล

คำตอบ เมื่อมีคนในบ้าน (โรงพยาบาล) เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้าน บิดา หรือมารดาในการแจ้งเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วันนับวันที่เด็กเกิด และกรณีที่เกิดในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลผู้ทำคลอดจะต้องออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) ให้แก่ผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิด กรณียังไม่ได้แจ้งการเกิดสามารถแจ้งการเกิดเกินกำหนดได้ กรณีที่ผู้แจ้งไม่มีหลักฐานหรือไม่สามารถแสดงหลักฐานประกอบการแจ้งได้ให้นายทะเบียนบันทึกสาเหตุหรือความจำเป็นไว้ และอาจสอบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเพื่อให้ได้รายละเอียดหรือข้อเท็จจริงประกอบการออกสูติบัตรให้มากที่สุด

คำถามที่ ๓ ข้าพเจ้ามีแฟนเป็นคนต่างชาติ ประเทศออสเตรเลีย สร้างบ้านอยู่กับสามีต่างชาติ สามีเดินทางมาอยู่ที่บ้านนี้เป็นประจำทุกปี ๆ ละ ๒ - ๓ เดือน ได้ไปแจ้งที่อำเภอขอเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้าน โดยมีหนังสือเดินทางไปแสดง (ดิฉันจดทะเบียนสมรสกับสามีแล้วตามกฎหมายไทย) แต่เจ้าหน้าที่แจ้งว่าต้องมีเจตนาจะมาอาศัยอยู่จริงและอยู่อย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ เดือน แต่เพื่อนข้าพเจ้าสามารถแจ้งย้ายชื่อสามีเข้าในทะเบียนบ้านเล่มสีเหลืองได้โดยไม่ได้อาศัยอยู่ต่อเนื่องไม่ถึง ๖ เดือน ทำไมถึงเพิ่มชื่อได้

คำตอบ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง (มี Passport/VISA) และบุตรที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ หากได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลานานน้อยกว่า ๖ เดือน หากมีความประสงค์จะเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) ให้ร้องขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน

คำถาม กรณีคลอดบุตรต่างประเทศ สามีเป็นคนไทยที่นั่น (แต่ไปแบบไม่ถูกต้อง) ตอนแจ้งเกิดที่สถานทูตไทยที่เกาหลี เลยไม่ได้ลงรายการบิดา (เกรงว่าจะถูกจับ) ต่อมากลับมาอยู่ที่ประเทศไทย ถ้าประสงค์จะเพิ่มรายการบิดาในสูติบัตรให้บุตรตามข้อเท็จจริง สามารถดำเนินการได้ที่ไหน

คำตอบ การได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิต บุคคลนั้นจะต้องมีบิดาหรือมารดาเป็นบิดาคนสัญชาติไทย ซึ่งจะต้องเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมาย รวมถึงผู้ที่ได้รับการพิสูจน์ความเป็นบิดาของผู้เกิดตามกฎหมายกระทรวง โดยสามารถยื่นคำร้องขอพิสูจน์ความเป็นบิดาฯ ได้ที่

๑. กรณีมีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำร้องขอต่อผู้อำนวยการเขต
๒. กรณีมีภูมิลำเนาในจังหวัดอื่น ให้ยื่นคำร้องขอต่อนายอำเภอ และ
๓. กรณีมีภูมิลำเนาในต่างประเทศ ให้ยื่นคำร้องขอต่อข้าราชการสถานทูตไทย/กงสุลไทย
ที่ได้รับมอบหมาย ส่วนกรณีบุคคลสัญชาติไทยเกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานรับรองการเกิด
มีความประสงค์ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่มีภูมิลำเนา
ในปัจจุบัน โดยแสดงหลักฐานสูติบัตรที่ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ไทย

คำถาม สอบถามเจ้าหน้าที่ครับ พื้นที่ ภบท ๕ สามารถขอทะเบียนบ้านใหม่ได้หรือไม่
เนื่องจากในระบบของนายทะเบียนที่ตรวจสอบในที่ว่าการอำเภอพบว่าทะเบียนบ้านเดิมถูกจำหน่ายออกไป
หลายปีแล้ว โดยไม่ทราบสาเหตุ จึงต้องการออกทะเบียนบ้านใหม่ หรือมีแนวทางที่จะนำทะเบียนบ้านเดิม
กลับมาใช้ได้หรือไม่ครับ

คำตอบ กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรกำหนดให้บ้านทุกบ้านต้องมีเลขประจำบ้าน
บ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้านให้แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วันนับแต่สร้างบ้านเสร็จและต้องแสดง
หลักฐานการมีสิทธิครอบครองในที่ดินที่บ้านสร้างอยู่ และหลักฐานการได้รับอนุญาตปลูกสร้างบ้าน หากไม่สามารถ
แสดงเอกสารดังกล่าวได้ หรือเป็นกรณีที่ปลูกสร้างบ้านในที่สาธารณะหรือบุกรุกป่าสงวน นายทะเบียนจะกำหนด
เป็นบ้านชั่วคราวให้ เมื่อได้แก้ไขให้ถูกต้องแล้วจึงจะแก้ไขทะเบียนบ้านเป็นบ้านปกติให้ ส่วน ภบท ๕ ไม่ใช่เอกสาร
สิทธิในที่ดิน หากเจ้าบ้านไม่ได้ยื่นหลักฐานการมีสิทธิครอบครองในที่ดินที่บ้านสร้างอยู่ และไม่ใช้กรณีบุกรุกที่ดิน
ของเอกชน นายทะเบียนก็สามารถออกเลขประจำบ้านชั่วคราวให้ได้

คำถาม บัตรประจำตัวประชาชนและรายการในเอกสารการทะเบียนบ้าน วันเดือนปีเกิดไม่ตรง
กับความเป็นจริงโดยหลักฐานที่ถูกต้องเป็นปี พ.ศ. ๒๕๐๙ แต่หลักฐานที่มีทั้งหมดเป็นปี พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยพยาน
บุคคลที่รู้เห็นการเกิด จึงอยากสอบถามว่าต้องใช้พยานหลักฐานอะไรบ้าง เพื่อไปยืนยันในการแก้ไข วันเดือนปีเกิด

คำตอบ ผู้ที่ประสงค์จะขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้าน ให้เจ้าของรายการ
หรือผู้ได้รับมอบอำนาจยื่นคำร้องขอแก้ไขรายการต่อนายทะเบียนอำเภอ/นายทะเบียนท้องถิ่น พร้อมด้วย
บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวอื่นที่ทางราชการออกให้ ซึ่งมีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชน
หนังสือมอบอำนาจ และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจ (ถ้ามี) เอกสารที่ขอแก้ไขรายการและเอกสาร
ราชการที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับรายการที่ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง เช่น ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อใบสำคัญการจดทะเบียน
ชื่อสกุล ทะเบียนบ้านฉบับก่อนการให้เลขประจำตัวประชาชน หนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติ ผลการตรวจพิสูจน์สาร
พันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ เป็นต้น หากไม่มีเอกสารราชการดังกล่าว สามารถให้พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือที่สามารถให้
ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่ขอให้นายทะเบียนแก้ไขรับรองแทน

คำถาม นาย ก. ขายฝากบ้านและที่ดินให้นาย ข. มีระยะเวลา ๑ ปี โดยทำสัญญา
ที่กรมที่ดินถูกต้อง (๒๘/๙/๖๕ ครบสัญญา ๒๘/๙/๖๖) ในวันที่ ๒๘/๙/๖๕ นาย ค. มีความประสงค์จะย้ายเข้ามา
เป็นเจ้าบ้านในรายการทะเบียนบ้านหลังที่นาย ก. ขายฝาก นาย ข. (บ้านยังเป็นบ้านว่างไม่มีรายการบุคคล
ในรายการทะเบียนบ้าน) ผู้ที่จะยินยอมและมอบหมายฯ ให้ นาย ค. ย้ายเข้ามาเป็น “เจ้าบ้าน” ในรายการ
ทะเบียนบ้านคือใคร

คำตอบ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๙๑ บัญญัติว่า อันว่าขายฝากนั้น
คือสัญญาซื้อขายซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตกไปยังผู้ซื้อโดยมีข้อตกลงกันว่าผู้ขายอาจไถ่ทรัพย์สินนั้นคืนได้ ดังนั้น
บ้านหลังดังกล่าวจึงเป็นกรรมสิทธิ์ของ นาย ข. ผู้ซื้อฝาก เมื่อ นาย ข. เป็นเจ้าของและได้ครอบครองบ้าน นาย ข. จึงเป็นเจ้าบ้าน
กรณี นาย ค. ประสงค์จะย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านและทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านจึงต้องขอความยินยอม จาก นาย ข.

คำถาม...

คำถาม กรณี นายมี ถูกจำหน่ายชื่อด้วย ท.ร. ๙๗ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ สนท.อ.เมือง นครสวรรค์ แต่เจ้าตัวมาอาศัยอยู่กับภรรยาที่ อ.เมืองชัยภูมิเป็นเวลาเกือบ ๓๐ ปี แล้วจะยื่นคำขอได้หรือไม่ ตามระเบียบข้อใด

คำตอบ บุคคลที่มีการลงรายการ “ตาย” หรือ “จำหน่าย” ขอเพิ่มชื่อ (ขอคืนรายการบุคคล) ในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอ/นายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่บุคคลนั้น เคยมีชื่อในทะเบียนบ้านก่อนถูกจำหน่ายรายการ ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๙๙ หรือยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น แห่งท้องที่ที่มีภูมิลำเนาปัจจุบัน ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๙๙ ประกอบกับหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๔ และหนังสือสำนักทะเบียนกลาง

คำถาม กรณี นาย ก เกิดเมื่อ ๑๖ ก.ย. ๒๕๒๘ มีสูติบัตรหลักที่ ๑ เลขหลักที่ ๖ ขึ้นด้วยเลข ๐ แต่รายการเลขประจำตัวประชาชนในทะเบียนหลักที่ ๑ ขึ้นต้นด้วยเลข ๑ แต่หลักเลขที่ ๖ ขึ้นด้วยเลข ๙ ซึ่งไม่ตรงกันต้องทำอะไร เนื่องจากต้องใช้สูติบัตรเดินทางไปต่างประเทศ ต้องทำ ตามระเบียบข้อไหนเพราะเลข ๑๓ หลักในทะเบียนบ้านกับสูติบัตรไม่ตรงกัน

คำตอบ กรณีรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรไม่ถูกต้อง ให้เจ้าของรายการ หรือผู้ได้รับมอบอำนาจ ยื่นคำร้องขอแก้ไขรายการต่อนายทะเบียนอำเภอ/นายทะเบียนท้องถิ่น พร้อมด้วย บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวอื่นที่ทางราชการออกให้ซึ่งมีรูปถ่ายและเลขประจำตัว ประชาชน หนังสือมอบอำนาจและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจ (ถ้ามี) เอกสารที่ขอแก้ไขรายการ และเอกสารราชการที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับรายการที่ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง เช่น ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ ใบสำคัญการจดทะเบียนทะเบียนชื่อสกุล ทะเบียนบ้านฉบับก่อนการให้เลขประจำตัวประชาชน หนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติ ผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ เป็นต้น หากไม่มี เอกสารราชการดังกล่าว สามารถให้พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือที่สามารถให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ เรื่องที่ขอให้นายทะเบียนแก้ไขรับรองแทนได้ ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำ ทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๑๕ และ ข้อ ๑๑๖

คำถาม ผู้ต้องขังมีชื่ออยู่ในรายการทะเบียนบ้าน บ้านและที่ดินได้ขายไปแล้ว โดยมีสัญญา ซื้อขายให้กับบุคคลอื่นไปแล้ว แต่ยังไม่ได้ย้ายออกถ้าเจ้าของกรรมสิทธิ์จะให้ดำเนินการย้ายออกไปในเรือนจำ มีระเบียบหรือหนังสือสั่งการกรณีนี้หรือไม่อย่างไร

คำตอบ เมื่อผู้อยู่ในบ้านย้ายที่อยู่ออกจากบ้านเพื่อเปลี่ยนภูมิลำเนา ให้เจ้าบ้านแจ้ง ต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่บุคคลในทะเบียนบ้านย้ายที่อยู่ออกจากบ้าน โดยจะต้องแจ้ง ว่าผู้ย้ายออกจากทะเบียนบ้านจะย้ายเข้าไปอยู่บ้านใด ตามมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

คำถาม เพื่อนดิฉันเป็นคนสัญชาติเมียนมา ทำงานเป็นอาจารย์สอนภาษาในมหาวิทยาลัย มีหนังสือเดินทางและใบอนุญาตทำงาน คลอดบุตรในไทยเจ้าหน้าที่ออกสูติบัตรให้เป็น ท.ร.๐๓ และเด็กได้รหัส ๐๐ ไม่ทราบว่าคุณต้องหรือไม่ หรือว่ากรณีนี้เด็กต้องได้ ท.ร.๐๓ และเลข ๗ หรือไม่

คำตอบ ประเภทของสูติบัตรที่ออกให้แก่เด็กขึ้นอยู่กับสิทธิและสถานะ การอาศัยอยู่ ในราชอาณาจักรของบิดามารดาของเด็กในขณะที่เด็กเกิดเป็นสำคัญ แล้วแต่ว่าสถานะของบิดาหรือมารดา ฝ่ายใดดีกว่ากัน เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าสถานะของบิดาเป็นอย่างไร และสถานะของมารดาปรากฏว่า

เป็นแรงงาน...

เป็นแรงงาน ดังนั้น เด็กที่เกิดจึงได้สถานะตามมารดาเป็นบุคคลประเภท ๐๐ ประเภทสูติบัตร ท.ร. ๐๓ และนายทะเบียนต้องเพิ่มชื่อและรายการบุคคลของเด็กไว้ในทะเบียนประวัติ ท.ร. ๓๘ ของมารดา

คำถาม ๒. ข้าพเจ้าและภรรยาเป็นคนไทยไปทำงานที่อเมริกา ลูกเกิดที่อเมริกา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ แฉงเกิดที่สถานกงสุลไทยแล้ว แต่ยังมีเลขประจำตัวประชาชนมีความประสงค์จะมอบอำนาจให้พ่อที่อยู่เมืองไทย ขอเพิ่มชื่อข้าพเจ้านบ้าน (ท.ร.๑๔) การทำหนังสือมอบอำนาจต้องไปทำที่สถานกงสุลไทย เพื่อให้เจ้าหน้าที่รับรองลายมือชื่อหรือไม่ และใบสูติบัตรของลูกต้องรับรองการแปลที่กรมการกงสุลแจ้งวัฒนะ หลักสี่ กรุงเทพฯ ด้วยหรือไม่

คำตอบ คนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหนังสือรับรองการเกิดมีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) กรณีมีหลักฐานสูติบัตรที่ออกให้โดยสถานกงสุลใหญ่ไทย หลักฐานสูติบัตรย่อมเป็นภาษาไทยอยู่แล้ว ผู้ยื่นคำร้องจึงไม่ต้องแปลเป็นภาษาไทยอีกแต่อย่างใด และหากผู้ยื่นคำร้องมีภูมิลำเนาในต่างประเทศสามารถมอบอำนาจให้ผู้ที่มีบรรลุนิติภาวะดำเนินการแทนตนได้ ถ้าได้ทำหนังสือมอบอำนาจในต่างประเทศที่มีกงสุลสยามต้องให้กงสุลเป็นพยานด้วย ซึ่งกรณีดังกล่าวนายทะเบียนจะต้องเพิ่มชื่อผู้ยื่นคำร้องไว้ในทะเบียนบ้านชั่วคราว (ท.ร. ๑๔) สำหรับบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศของสำนักทะเบียน

คำถาม ข้าพเจ้าไปติดต่อกับอำเภอ อำเภอแจ้งว่าขอคัดสำเนาผู้เสียชีวิต แต่ด้วยคนสมัยก่อนมีแค่ชื่อและนามสกุลไม่มีหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน และทางอำเภอแจ้งว่าสมัยนั้นยังไม่มีระบบเข้ามาช่วยจึงไม่สามารถหาข้อมูลให้ได้ เนื่องจากต้องการเอกสารผู้เสียชีวิตเพื่อยืนยันว่าได้เสียชีวิตไปนานแล้วต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ หากผู้ยื่นคำร้องมีความประสงค์ขอเอกสารผู้เสียชีวิตเพื่อยืนยันว่าได้เสียชีวิตไปนานแล้ว โดยไม่มีเอกสารหลักฐานว่าผู้เสียชีวิตได้เสียชีวิตไปแล้วตั้งแต่เมื่อใด สามารถยื่นคำร้องต่อนายอำเภอท้องที่ที่ผู้ยื่นคำร้องมีภูมิลำเนาปัจจุบันเพื่อขอหนังสือรับรองการตายของผู้เสียชีวิตไปแล้ว โดยนายอำเภอหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจะต้องสอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถืออย่างน้อย ๒ คน เพื่อรับรองการตาย หากนายอำเภอหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจเชื่อว่าบุคคลดังกล่าวได้ตายไปแล้วจริง จึงจะออกหนังสือรับรองการตายให้

คำถาม แฉงเกิดออกใบสูติบัตรแล้ว แต่ปรากฏภายหลังว่าได้ตายก่อนการแจ้งการเกิดต้องทำอย่างไรคะ มีหลักฐานใบสูติบัตร หนังสือรับรองการตายของโรงพยาบาลที่ตาย เกิดและตายที่โรงพยาบาลเดียวกัน

คำตอบ คน หมายถึง ผู้มีสภาพบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕ ที่กำหนดว่า สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดและอยู่รอดเป็นทารก และสิ้นสุดลงเมื่อตาย ฉะนั้นการรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตร จะกระทำได้เฉพาะกรณีบุคคลที่ขอแจ้งการเกิดเป็นผู้มีชีวิตอยู่ในขณะแจ้งการเกิดเท่านั้น สำหรับบุคคลซึ่งสิ้นสภาพบุคคลแล้วก่อนแจ้งการเกิด นายทะเบียนจึงไม่อาจรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้ได้ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนภายหลังว่าบุคคลที่ได้แจ้งการเกิดตายก่อนที่จะมีการแจ้งการเกิดให้นายทะเบียนยกเลิกสูติบัตรที่ออกให้แก่บุคคลที่ตายนั้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

คำถาม อายุเท่าไรถึงจะเป็นเจ้าบ้านในรายการทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ได้ หากอายุ ๑๕ ปี บริบูรณ์ สามารถเป็นเจ้าบ้านในรายการทะเบียนบ้านได้หรือไม่ เจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนไม่สามารถดำเนินการให้ได้อันเนื่องมาจากบุตรยังไม่บรรลุนิติภาวะ

คำตอบ...

คำตอบ เจ้าบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรหมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวในบ้านในฐานะเจ้าของ ผู้เช่า หรือในฐานะอื่นใดก็ตาม ดังนั้น หากปรากฏว่าบุคคลผู้มีอายุ ๑๕ ปี บริบูรณ์ เป็นเจ้าของบ้าน ผู้เช่าบ้าน หรือในฐานะอื่นใดในบ้าน และครอบครองบ้านหลังนั้นอยู่ ย่อมสามารถเป็นเจ้าของบ้านได้ แต่ในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าบ้านให้ผู้ปกครองตามกฎหมายเป็นผู้ทำหน้าที่เจ้าบ้านแทน

คำถาม กรณีบัตรประจำตัวประชาชนไม่มีวันเดือนเกิด แล้วต้องการให้ทางสำนักทะเบียนอำเภอลงรายการในทะเบียนบ้านเป็น วันที่ ๑ มกราคม จะสามารถขอออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๒๐/๑) ได้ด้วยหรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ การขอหนังสือรับรองการเกิดตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ สำนักทะเบียนกลางได้จัดทำประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดไว้เกี่ยวกับบุคคลที่สามารถยื่นคำขอได้ จะต้องเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้แจ้งการเกิด หรือแจ้งการเกิดแล้ว แต่ไม่มีสูติบัตรหรือสูติบัตรชำรุดสูญหายและ สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องไม่สามารถคัดสำเนาสูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิดได้ หากผู้ยื่นคำขอเป็นบุคคลตามเงื่อนไขก็สามารถขอหนังสือรับรองการเกิดตามมาตรา ๒๐/๑ ได้ ถึงแม้ว่าผู้ยื่นคำขอจะเป็นบุคคลผู้มีวันเดือนปีเกิดตามบทบัญญัติมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก็ตาม

คำถาม ข้าพเจ้าเกิด พ.ศ. ๒๕๓๐ ในสูติบัตรระบุชื่อบิดา ดำรง ไม่มีเลขบัตรประชาชน ส่วนมารดาไม่มีชื่อและเลขบัตรประชาชนครบ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ บิดาเปลี่ยนชื่อเป็น คมกฤษ บิดามารดาได้จดทะเบียนสมรสเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงขอสอบถามดังนี้

๑) จะขอแก้ไขชื่อบิดาในสูติบัตรจาก ดำรง เป็น คมกฤษ และเพิ่มเลขบัตรประจำตัวประชาชนของบิดาได้หรือไม่

๒) จะขอแก้ไขรายการบิดาในทะเบียนบ้านจาก ดำรง เป็น คมกฤษ และเพิ่มเลขบัตรประจำตัวประชาชนของบิดาได้หรือไม่

คำตอบ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตาย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรายการของบุคคลที่เกี่ยวข้องในเอกสารดังกล่าวซึ่งเกิดขึ้น ภายหลังจากนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ได้จัดทำเอกสารดังกล่าวแล้ว ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตาย เป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงในขณะที่เกิด หรือขณะที่บุคคลเสียชีวิต ซึ่งเป็นรายการที่ถูกต้องแล้ว ดังนั้น กรณีนายดำรง เปลี่ยนชื่อเป็นนายคมกฤษ ภายหลังจากบุตรเกิด จึงไม่สามารถดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในสูติบัตรได้ หากมีความประสงค์จะแก้ไขรายการ สามารถดำเนินการแก้ไขรายการในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลางได้ (หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๗๘ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑)

กรณีการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในสูติบัตร เนื่องจากการลงรายการไม่ครบถ้วนนายทะเบียนสามารถแก้ไขรายการให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงได้โดยปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๑๕

คำถาม ข้าพเจ้าต้องการแจ้งย้ายบุตรซึ่งมีชื่ออยู่ทะเบียนบ้านกลาง โดยบิดาเป็นคนไทย มารดาไม่มีหลักฐานอะไร ต่อมาได้เลิกร้างกัน บุตรอาศัยอยู่กับมารดา โดยไม่สามารถติดต่อบิดาได้ ต้องการให้บิดามาทำเรื่องแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลางสามารถสอบ ปค. ๑๔ โดยทำการสอบมารดา เจ้าบ้าน และผู้ใหญ่บ้านที่มารดาอาศัยอยู่ได้หรือไม่ เพื่อยืนยันตัวตนหรือต้องดำเนินการอย่างไร ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

คำตอบ...

คำตอบ การแจ้งการย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง ให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๗) ข้อ ๘๙ ให้สอบสวนพยานบุคคล ที่น่าเชื่อถือที่รู้จักบุคคลตามทะเบียนบ้านกลางอย่างน้อย ๒ คน

กรณีบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านกลางมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปีบริบูรณ์ จะแจ้งย้าย ด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นที่บรรลุนิติภาวะแล้วเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้ ส่วนบุคคลที่อายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ให้บิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้แจ้งย้าย

ผู้ปกครองตามกฎหมายทะเบียนราษฎร ให้ถือตามคำนิยาม “ผู้ปกครอง” แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

คำถาม บิดาข้าพเจ้าถือสองพาสปอร์ตคือบัลแกเรียและแคนาดา และได้จดทะเบียนรับรอง บุตรด้วยพาสปอร์ตบัลแกเรีย ปัจจุบันเดินทางเข้ามาอยู่ในประเทศไทยด้วยพาสปอร์ตแคนาดา ต้องการแก้ไข เปลี่ยนแปลงในรายการสูติบัตร ด้วยหลักฐานพาสปอร์ตแคนาดาให้ลูกมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง ขอทราบแนวทาง ปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด และทะเบียน คนตาย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรายการของบุคคลที่เกี่ยวข้องในเอกสารดังกล่าวซึ่งเกิดขึ้นภายหลังจาก นายทะเบียนผู้รับแจ้งได้จัดทำเอกสารดังกล่าวแล้ว ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจาก รายการในสูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนเกิด และทะเบียนคนตาย เป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงในขณะที่เกิดเกิด หรือขณะที่บุคคลเสียชีวิต ซึ่งเป็นรายการที่ถูกต้องแล้ว กรณีการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการสัญญาชีวิตของบิดา ในสูติบัตร จึงไม่สามารถดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการได้ หากมีความประสงค์จะแก้ไขรายการ สามารถ ดำเนินการแก้ไขรายการในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลางได้ (หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๗๘ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑)

คำถาม กรณีที่บุคคลมีการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านและถือใบแจ้งย้ายที่อยู่ ท.ร. ๖ ตอนที่ ๑ และตอนที่ ๒ โดยไม่ไปแจ้งย้ายเข้าภายในสามสิบวัน ปลอมให้ระยะเวลาล่วงเลยมา ๑ ปี เจ้าหน้าที่ สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่จะรับแจ้งย้ายเข้า จะต้องเรียกเก็บค่าปรับฯ ที่ไม่แจ้งย้าย ตามกำหนดได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่กฎหมายกำหนด

คำตอบ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการแจ้งเมื่อพ้นกำหนดเวลา ให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการแจ้งหรือขอเมื่อพ้นกำหนดเวลา พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณี การแจ้งย้ายเข้าตามมาตรา ๓๐/๑ เจ้าบ้านจะต้องแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ผู้ย้าย ได้เข้าอยู่ในบ้าน หากพ้นกำหนดแล้วเจ้าบ้านมาดำเนินการแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง จะถือว่า การแจ้งดังกล่าว เป็นกรณีการแจ้งเมื่อพ้นกำหนดตามกฎหมายกระทรวงกำหนด การนับระยะเวลาการพ้นกำหนด ให้นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่ครบกำหนด

คำถาม บุคคลผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน รหัส ๐ กลุ่ม ๘๙ ต้องการย้ายชื่อออกจากทะเบียน ประวัติ (ท.ร.๓๘ก) ของสำนักทะเบียนที่มีชื่ออยู่ (เชียงใหม่) เข้าทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๘ ก) ที่กรุงเทพฯ ต้องดำเนินการอย่างไร ขอทราบแนวทางและระเบียบตามที่กฎหมายกำหนด

คำตอบ กลุ่มบุคคลประเภท ๐ กลุ่ม ๘๙ ที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติ ตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ซึ่งได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็น กรณีพิเศษเพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมให้กับบุคคล ๔ กลุ่ม

๑. ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอาศัยในประเทศไทยเป็นเวลานาน (เข้ามาก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๒)
๒. เด็กนักเรียนและบุคคลที่กำลังศึกษาเล่าเรียน (เข้ามาก่อนวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘)
๓. บุคคลไร้รากเหง้า (เข้ามาก่อนวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘)
๔. บุคคลที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศ (เข้ามาก่อนวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘)

๕. บุตรของบุคคลตามข้อ ๑-๔ กรณีการแจ้งย้ายที่อยู่ตามทะเบียนประวัติ ไปยังบ้านหลังอื่นที่อยู่ต่างอำเภอหรือต่างจังหวัด ซึ่งเป็นการย้ายที่อยู่นอกเขตพื้นที่ควบคุมหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่ควบคุม สามารถแจ้งการย้ายที่อยู่ได้ ตาม พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือย้ายภูมิลำเนาเขตพื้นที่ควบคุม คนต่างด้าว และกำหนดให้ผู้ย้ายที่อยู่ต้องไปรายงานตัวต่อนายอำเภอท้องที่ ที่ย้ายไปอยู่ใหม่ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๗ วัน นับแต่วันที่ย้ายเข้าที่อยู่ใหม่ เว้นแต่กรณีย้ายเข้าที่อยู่ใหม่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ไปรายงานตัวต่อผู้อำนวยการ สำนักกิจการความมั่นคงภายในกรมการปกครอง ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๑๐/ว ๓๖๕๖ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓

คำถาม กรณีบ้านเดิมเป็นบ้าน ๒ ชั้น จะดำเนินการรื้อถอนแล้วจะปลูกสร้างใหม่เป็นโรงแรมมีความต้องการใช้เลขที่บ้านเดิม จำเป็นจะต้องไปดำเนินการจำหน่ายบ้านหลังเดิมก่อนหรือไม่ หรือสามารถใช้เลขที่บ้านเดิมโดยแก้ไขรายการในทะเบียนบ้านได้ ขอทราบแนวทางตามที่กฎหมายกำหนดและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ เมื่อมีการปลูกสร้างบ้านเสร็จ ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อขอเลขประจำบ้าน เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งพิจารณาแล้วว่าเป็นบ้านที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย จึงกำหนดเลขประจำบ้านและออกทะเบียนบ้านให้ หากต่อมามีการรื้อถอนและปลูกสร้างใหม่เป็นอาคารโรงแรมบนที่ดินเดิม กรณีดังกล่าวสามารถใช้เลขประจำบ้านเดิมได้ มาตรา ๓๔ แห่ง พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) ประกอบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๓๒ และ ข้อ ๑๙

คำถาม กรณีต้องการแจ้งการเกิดเกินกำหนด กรณีบิดา มารดา มีใช้คนไทยให้บุตรจำนวน ๒ คน ดังนี้

บุตรคนที่ ๑. บุตรมีหนังสือรับรองการเกิดจากโรงพยาบาล โดยขณะแจ้งเพื่อออกหนังสือรับรองการเกิดบิดา ใช้ใบรับรองต่างด้าว มีชื่อตัวชื่อสกุล (นายประเสริฐ ทองมี)

บุตรคนที่ ๒. ไม่มีหลักฐานหนังสือรับรองการเกิดจากโรงพยาบาล บิดา มีบัตรต่างด้าว มีชื่อตัวแต่ไม่มีชื่อสกุลโรงพยาบาลจึงไม่ออกหนังสือรับรองการเกิดให้ ขอทราบแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ เมื่อมีการแจ้งการเกิดเกินกำหนดของเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรับแจ้งการเกิด และออกสูติบัตรให้ตามแบบพิมพ์ ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้เป็นหลักฐานแก่ผู้แจ้ง และเมื่อมีเด็กเกิดที่โรงพยาบาลผู้ทำคลอดต้องออกหนังสือรับรองการเกิด ท.ร. ๑/๑ ให้แก่ผู้มีหน้าที่ต้องแจ้งเกิด กรณีการลงรายการสถานภาพของครอบครัว ชื่อและชื่อสกุลของบิดา ให้ลงรายการตามหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวที่ออกให้ตามกฎหมายอื่น เว้นแต่กรณีมารดาเด็กไม่ต้องการเปิดเผยหรือไม่สามารถระบุบิดาของเด็กได้ให้เว้นว่างไว้ ตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙/๓ มาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) ประกอบหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๑/๑๘๗๗ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

คำถาม ชื้อบ้านจากกรมบังคับคดี เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ มีสัญญาซื้อขายบ้านและที่ดิน แต่บ้านเลขที่ดังกล่าวมีเจ้าบ้าน และผู้อาศัยอยู่ในทะเบียนบ้านซึ่งทางกายภาพ เจ้าบ้านและผู้อาศัยย้ายออกไปแล้ว และติดต่อไม่ได้ จนท.ทะเบียนอำเภอ ไม่รับคำขอให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ เปลี่ยนสถานะ

เป็น "เจ้าบ้าน"...

เป็น "เจ้าบ้าน" แต่อนุญาตให้เข้าย้ายทะเบียนบ้านในฐานะ "ผู้อาศัย" เนื่องจากอ้างว่าเจ้าบ้านเดิมยังไม่ย้ายออกจากทะเบียนบ้าน ต้องรอครบ ๑๘๐ วัน ขอทราบแนวทางปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

คำตอบ กรณีเมื่อมีผู้ประสงค์จะย้ายเข้าบ้านหลังดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงผู้เป็นเจ้าบ้าน นายทะเบียนจะต้องตรวจหลักฐานที่แสดงกรรมสิทธิ์ครอบครองบ้านของผู้ที่จะย้ายเข้าบ้านหลังนั้น และการลงรายการสถานะเจ้าบ้านให้นายทะเบียนตรวจหลักฐานของผู้ลงรายการว่า มีสิทธิครอบครองบ้าน ในฐานะใด เช่น เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ และกรณีบ้านดังกล่าวที่เจ้าบ้านและผู้อาศัยอยู่ในทะเบียนบ้าน ซึ่งได้ย้ายออกไปแล้ว เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันให้นายทะเบียนสอบสวนพยานบุคคล และพยานแวดล้อม ให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้อยู่ในบ้านดังกล่าวได้ย้ายออกจากบ้านที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไปอยู่ที่อื่นเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และไม่ทราบว่าผู้นั้นไปอยู่ที่ใด มิใช่ในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่เจ้าบ้านยื่นคำร้อง ตามมาตรา ๓๓ แห่ง พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) ประกอบหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๗ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐

คำถาม ข้าพเจ้าเป็นนายจ้างของแรงงานต่างด้าวมีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติ (ทร.๓๘) ของสำนักทะเบียนขอสอบถามว่ากรณีบุตรแรงงานต่างด้าว อายุ ๑๗ ปี เกิดที่โรงพยาบาลในจังหวัดสงขลาถือหนังสือรับรองการเกิด ต่อมา บิดา มารดา ซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าว ได้มาเป็นแรงงานต่างด้าวอยู่อีกจังหวัดหนึ่ง และนำบุตรมาอาศัยอยู่ด้วย ถ้านำหนังสือรับรองการเกิดไปขอแจ้งเกิดในจังหวัดสงขลา โดยมีบุตร บิดา มารดา พร้อมหลักฐานที่เกี่ยวข้องเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการแจ้งการเกิดให้ กรณีดังกล่าวนี้ มีแนวทางปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างไร

คำตอบ เมื่อมีคนเกิดไม่ว่าจะเป็นเด็กที่มีสัญชาติไทยหรือเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย กรณีเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือ บิดา มารดา แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ ที่คนเกิดในบ้านภายในสิบห้าวัน และเมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง รับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้แล้ว กรณีเป็นบุตรของคนต่างด้าว ให้เพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนประวัติ ท.ร.๓๘ ฉบับเดียวกับบิดา หรือมารดา ของเด็กนั้น กรณีดังกล่าว บิดา มารดา เป็นแรงงานต่างด้าว รายการที่อยู่ในทะเบียนประวัติ ให้ลงเลขที่บ้านของบ้านนายจ้างที่คนต่างด้าวทำงานอยู่หรือบ้านที่นายจ้างจัดให้คนต่างด้าวเข้าพักอาศัย ตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ แห่ง พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) ประกอบระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวคนต่างด้าว ที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อการทำงาน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๘

คำถาม ข้าพเจ้ากับมารดาทุ้เงินซื้อบ้านร่วมกัน และปัจจุบันติดจำนองกับธนาคาร แต่มารดาเสียชีวิตลง และข้าพเจ้ามีความประสงค์จะย้ายชื่อเข้าบ้านในฐานะเจ้าบ้าน แต่เมื่อไปสำนักงานเขตแจ้งว่า ต้องไปเปลี่ยนโฉนดที่ดิน ให้เหลือชื่อแค่คนเดียว แล้วได้ไปติดต่อกับกรมที่ดิน ขอโฉนดตัวจริง แต่กรมที่ดิน ไม่มีเนื่องจากอยู่กับธนาคาร (ติดจำนอง) คำถามคือข้าพเจ้าต้องทำอย่างไรคะ ขอทราบแนวทางปฏิบัติตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนด

คำตอบ กรณีผู้ร้องมีความประสงค์จะย้ายชื่อเข้าบ้านในฐานะเจ้าบ้าน ตามมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ เจ้าบ้าน หมายถึง ผู้มีสิทธิครอบครองบ้านในฐานะเป็นเจ้าของบ้าน (ผู้มีกรรมสิทธิ์ในบ้าน) หรือ ผู้เช่า (ผู้รับมอบสิทธิครอบครองบ้านจากเจ้าของบ้านในฐานะผู้เช่า) หรือฐานะอื่นใด และการที่ผู้ร้องมีความประสงค์จะให้นายทะเบียนแก้ไขรายการสถานะในทะเบียนบ้านให้เป็นเจ้าบ้านผู้ร้อง จะต้องแสดงหลักฐานการมีสิทธิครอบครองบ้าน เช่น สัญญาซื้อขายบ้าน สัญญาเช่าบ้าน เป็นต้น โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๑๕ ผู้ที่ประสงค์จะขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้าน ทะเบียนบ้านกลาง สูติบัตร มรณบัตร ทะเบียนคนตาย ทะเบียนประวัติคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและเอกสารการทะเบียนราษฎรอื่น ให้ยื่นคำร้องตามแบบที่กำหนดต่อนายทะเบียน ณ สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น

คำถาม...

คำถาม สุตีบัตร์ลงเลขบัตรประชาชนของมารดาผิด ทางตาและน้ำได้ช่วยยืนยันตัวตนของมารดาแล้ว แต่สำนักทะเบียนอำเภอเขาถือคือไม่ดำเนินการให้ แต่ต้องการให้บิดาที่หย่ากับมารดาแล้ว (อยู่คนละจังหวัด) ช่วยเดินทางมาที่สำนักทะเบียนอำเภอเขาถือ เพื่อยืนยันตัวตนว่า “เป็นแม่ลูกกันจริง และสุตีบัตร์เกิดการสวมรอยเลขบัตร” ลักษณะนี้เป็นความผิดผู้ใดและทำไมดำเนินการทำในเขต หรืออำเภออื่น ๆ แทนไม่ได้ ควรทำอะไร และอ้างอิงประกาศฯ ระเบียบหรือข้อกฎหมายใด เพื่อดำเนินการได้ตามปกติ โดยบิดาไม่ต้องมายืนยันตัวตนหรือควรฟ้องศาลแทน ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามที่กฎหมาย และระเบียบกำหนด

คำตอบ การแก้ไขรายการสุตีบัตร์ที่ลงรายการเลขประชาชนของมารดาผิด ผู้ร้องสามารถยื่นคำร้องขอแก้ไขรายการได้ ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นก็ได้ กรณีถ้าผู้ร้องไม่มีหลักฐานเอกสารราชการที่เกี่ยวกับรายการที่ขอแก้ไขมาแสดง นายทะเบียนจะต้องสอบพยานบุคคลให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายการที่จะขอแก้ไข หากปรากฏข้อเท็จจริงที่มีพยานหลักฐานที่มีพยานบุคคลอยู่ในเขตสำนักทะเบียนอื่น ให้สำนักทะเบียนที่รับคำร้อง ส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องดำเนินการสอบสวนพยานบุคคลแทน เมื่อสอบสวนเสร็จแล้วให้ส่งกลับมาที่สำนักทะเบียนที่รับคำร้อง เพื่อบรรณหลักฐานและเสนอนายทะเบียนพิจารณามีคำสั่งให้แก้ไขต่อไป ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๑๕ ผู้ที่ประสงค์จะขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้านทะเบียนบ้านกลาง สุตีบัตร์ มรณบัตร ทะเบียนคนตาย ทะเบียนประวัติคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและเอกสารการทะเบียนราษฎรอื่น ให้ยื่นคำร้องตามแบบที่กำหนดต่อนายทะเบียน ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น

คำถาม นายโมโตะฮารุ โมโรโฮชิ ปัจจุบันอายุ ๓๐ ปี เกิดที่โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น แ่้งเกิดที่สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโตเกียว วันที่ ๑๑ ม.ค. ๒๕๓๖ เลขที่ ๓๑/๒๕๓๖ มีความประสงค์แก้ไขรายการชื่อบิดา สอบถามว่า

๓.๑ สามารถยื่นคำร้องขอแก้ไขที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่มีชื่อหรือยื่นแก้ไข ณ สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโตเกียว ได้หรือไม่

๓.๒ นายโมโตะฮารุ ยังไม่เคยทำบัตรประชาชน สามารถไปดำเนินการแก้ไข ณ สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโตเกียว ได้หรือไม่

คำตอบ กรณีนายโมโตะฮารุ โมโรโฮชิ เกิดที่โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น และได้แจ้งเกิดที่สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโตเกียว เป็นกรณีผู้มีสัญชาติไทยเกิดนอกราชอาณาจักร ตามมาตรา ๒๘ แห่ง พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้นายทะเบียนสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่มีหน้าที่รับจดทะเบียนคนเกิดของคนสัญชาติไทยที่มีขึ้นนอกราชอาณาจักร หลักฐานที่นายทะเบียนจัดทำขึ้นจึงเป็นทะเบียนคนเกิด ดังนั้นการแก้ไขรายการชื่อบิดาในเอกสารหลักฐานการจดทะเบียนคนเกิด จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนแห่งสำนักทะเบียนที่จัดทำเอกสารนั้น โดยให้ยื่นแก้ไขรายการชื่อบิดา ณ สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโตเกียว ส่วนกรณีนายโมโตะฮารุฯ ประสงค์จะทำบัตรประชาชนจะทำได้เมื่อเดินทางกลับมาประเทศไทย โดยยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ณ สำนักทะเบียนที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน โดยใช้หลักฐานสุตีบัตร์หรือหลักฐานรับรองการเกิดซึ่งแปลเป็นภาษาไทย และรับรองคำแปลโดยกระทรวงการต่างประเทศ ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๙๖ คนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานมีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ให้ผู้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน

คำถาม กรณีผู้ตาย ตายในคลองน้ำ แพทย์ลงสาเหตุการตายในใบรับรองการตายระบุว่า ลื่นหัวใจรั่ว แต่ทางญาติเชื่อว่าเป็นอุบัติเหตุ กรณีเจ้าหน้าที่สามารถรับแจ้งการตายตามบันทึกที่เกิดเหตุของตำรวจได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบกำหนด

คำตอบ...

คำตอบ กรณี ปรากฏเหตุผู้เสียชีวิตในคลองน้ำ หากเป็นการตายโดยอุบัติเหตุ ซึ่งเป็นการตายโดยผิดธรรมชาติ (ฆ่าตัวตาย ถูกผู้อื่นทำให้ตาย ถูกสัตว์ทำร้าย ตายโดยอุบัติเหตุ ตายโดยมิปรากฏเหตุ) ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้ง รับแจ้งต่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ตามกฎหมาย อาทิ พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ และให้รอการออกมรณบัตรไว้ก่อน จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานดังกล่าว เมื่อเจ้าพนักงานมีความเห็นหรือมีผลการชันสูตรพลิกศพแล้ว จึงสามารถนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการออกมรณบัตรตามมาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกอบระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ ข้อ ๖๘ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ได้รับแจ้งว่ามีคนตายโดยมีเหตุอันควรสงสัยว่าตายโดยโรคติดต่ออันตราย หรือตายโดยผิดธรรมชาติ ให้ออกใบรับแจ้งการตายเป็นหลักฐานให้แก่ผู้แจ้ง และรับแจ้งไปยังพนักงานผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่ออันตราย หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานดังกล่าวจึงจะออกมรณบัตรให้

คำถาม การแจ้งตายบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนกลางของสำนักทะเบียนฯ สามารถแจ้งตายได้ตามปกติหรือไม่ และถ้าแจ้งการตาย ณ ที่ซึ่งแห่งการตายแล้ว ต้องนำใบมรณบัตรของผู้ตายไปจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนกลางที่มีชื่ออยู่ในสำนักทะเบียนฯ แห่งอื่นได้ไหม ใช้หลักฐานอะไรแทนสำเนาทะเบียนของผู้ตายในเมื่อไม่ได้มีชื่อในทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (เล่มสีน้ำเงิน) ตามปกติ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ การแจ้งตายบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านกลาง ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๖๔ วรรคสอง กรณีคนตายมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านกลางให้จำหน่ายในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน ประกอบ ข้อ ๖๔/๑ กรณีคนตาย มีชื่อในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนที่แจ้งการตาย ให้นายทะเบียนจำหน่ายชื่อคนตายในทะเบียนบ้านกลาง และมอบมรณบัตร ตอนที่ ๑ ให้หากคนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนอื่น เมื่อนายทะเบียนมอบมรณบัตร ตอนที่ ๑ ให้แล้วให้ส่งใบมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องเพื่อจำหน่าย ชื่อคนตายในทะเบียนบ้านกลางต่อไป

คำถาม – คำตอบ ที่ประชาชนให้ความสนใจ และสอบถาม งานบัตรประจำตัวประชาชน

.....

คำถาม พระสงฆ์ได้รับการแต่งตั้งสมณศักดิ์ใหม่จะเปลี่ยนชื่อในบัตรประจำตัวประชาชน และในทะเบียนบ้านวัดได้หรือไม่

คำตอบ หลักการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่จะพิจารณาคุณสมบัติของผู้ขอมีบัตร ว่ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด (ผู้มีสัญชาติไทยและมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔)) และหลักฐานเป็นที่เชื่อถือได้ก็จะมีคำสั่งอนุญาตและดำเนินการถ่ายรูป เพื่อออกบัตรประจำตัวประชาชน สำหรับกรณีพระสงฆ์ต้องการเปลี่ยนคำนำหน้านาม เนื่องจากได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ใหม่ต้องการไปดำเนินแก้ไขรายการคำนำหน้าในทะเบียนบ้านวัดก่อน โดยนำหลักฐานเอกสารการได้รับสมณศักดิ์ และหนังสือสุทธิประกอบคำร้องยื่นต่อนายทะเบียน ณ สำนักทะเบียนที่มีชื่อในทะเบียนบ้านวัด เมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว สามารถยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งบัตรประจำตัวประชาชน ก็จะเปลี่ยนสมณศักดิ์ ตามทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔)

คำถาม กรณีต้องการจะทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ แต่ชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง จะสามารถทำได้หรือไม่

คำตอบ หลักฐานการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่จะพิจารณาคุณสมบัติของผู้ขอมีบัตรว่าคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด (ผู้มีสัญชาติไทยและมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔)) และหลักฐานเป็นที่เชื่อถือได้ก็จะมีคำสั่งอนุญาต และดำเนินการถ่ายรูปเพื่อออกบัตรประจำตัวประชาชน สำหรับ “ ทะเบียนบ้านกลาง ” ไม่ใช่ทะเบียนบ้าน แต่เป็นทะเบียนที่ใช้สำหรับลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้านและบุคคลที่อยู่ระหว่างการติดตามตัวตามหมายจับของศาล ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลที่มีรายการในทะเบียนบ้านกลาง อาจยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนคัด หรือคัดและรับรองสำเนารายการตามทะเบียนบ้านกลาง เพื่อนำไปใช้เป็นหลักฐานรายการบุคคลได้ แต่ไม่สามารถยืนยันที่อยู่และสถานะของบุคคลได้ ดังนั้น บุคคลที่มีรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้านกลางจึงมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามกฎหมายกำหนด (ผู้มีสัญชาติไทยและมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔)) จึงไม่สามารถทำบัตรประจำตัวประชาชนได้

คำถาม จะไปทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ แต่ไม่มีบัตรอื่น ๆ เลย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ก็ไม่สะดวกไปรับรอง พ่อ แม่ พี่ น้อง ญาติ สามารถไปรับรองได้หรือไม่

คำตอบ หลักฐานการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่จะพิจารณาคุณสมบัติของผู้ขอมีบัตรว่าคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด (ผู้มีสัญชาติไทยและมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔)) และหลักฐานเป็นที่เชื่อถือได้ก็จะมีคำสั่งอนุญาตและดำเนินการถ่ายรูป เพื่อออกบัตรประจำตัวประชาชน ในปัจจุบันการขอมีบัตร หรือขอเปลี่ยนบัตรกรณีบัตรหาย ของผู้ที่เคยจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และมีข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้นั้นในฐานข้อมูลทะเบียนบัตร ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบประวัติ การทำบัตร ภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตร และการเปรียบเทียบลายนิ้วมือผ่านระบบการจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์กับฐานข้อมูลทะเบียนบัตร เมื่อระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยไม่มีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรแล้วก็ให้เจ้าหน้าที่รวบรวมหลักฐานของผู้ขอมีบัตร เสนอพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณา โดยไม่ต้องเรียกหลักฐานเอกสารอื่นใดอีก เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า ผู้ขอมีบัตรมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบที่กำหนด ให้มีคำสั่งอนุญาต และดำเนินการถ่ายรูปขอมีบัตร สำหรับกรณีผลการตรวจสอบโดยมีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตร เช่น พบว่าผู้ขอมีบัตร มีลายนิ้วมือไม่ตรงกับลายนิ้วมือที่จัดเก็บไว้ในระบบสืบค้นและตรวจสอบข้อมูลอัตลักษณ์

(Matcher) ของฐานข้อมูลทะเบียนบัตร หรือลายพิมพ์นิ้วมือซ้ำซ้อนกับบุคคลอื่น ๆ ก็ได้ในกรณี เช่นนี้ ให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบลายนิ้วมือและภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตรด้วยตัวเอง โดยอาจเรียกหลักฐาน หรือสอบสวนเจ้าบ้าน หรือบุคคลน่าเชื่อถือเพิ่มเติมได้เท่าที่จำเป็น เพื่อยืนยันว่าเป็นบุคคลเดียวกัน กับรายการ บุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) หากผลการตรวจสอบเชื่อได้ว่า หลักฐานที่ผู้ขอมีบัตรนำมาแสดงนั้น เป็นรายการที่ถูกต้องก็ให้ดำเนินการจัดทำบัตรให้แก่ผู้ขอมีบัตร โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ยืนยันให้ทำบัตร โดยสแกนลายพิมพ์นิ้วมือของตนเอง เพื่อยืนยันการอนุญาตให้ใช้ลายพิมพ์นิ้วมือ ปัจจุบันจัดเก็บลงใน ฐานข้อมูลทะเบียนบัตรแทนลายพิมพ์นิ้วมือเดิม เพื่อใช้อ้างอิง ในการขอมีบัตรครั้งต่อไป และสแกนหลักฐาน และบันทึกการสอบสวนจัดเก็บพร้อมกับการขอมีบัตร (บ.ป.๑) แต่หากว่าพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานไม่เพียงพอเชื่อถือได้ หรือกรณีอื่นใดที่ไม่สมควรอนุญาตให้ทำบัตร ให้ยกเลิกรายการที่บันทึกไว้ แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอมีบัตรทราบโดยพลัน โดยระบุเหตุผลอย่างน้อยประกอบด้วย ข้อเท็จจริง เป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ สิทธิในการอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์ไว้ในหนังสือดังกล่าวด้วย ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และหากพบว่าการขอมีบัตรในครั้งนั้นมีการทุจริต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งความ ต่อพนักงานสอบสวน ผู้มีอำนาจเพื่อให้ดำเนินการกับผู้ขอมีบัตรโดยเร็ว กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุ อันสมควรสงสัย และจำเป็นต้องเรียกพยานบุคคลมาให้การรับรองว่าบุคคลที่ยื่นขอมีบัตรเป็นบุคคลสัญชาติไทย และเป็นบุคคลคนเดียวกับที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ซึ่งหมายถึงบุคคลต่อไปนี้

“เจ้าบ้าน” หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครองบ้านในฐานะเจ้าของ ผู้เช่าหรือ ในฐานะอื่นใดก็ตาม (พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔)

“บุคคลน่าเชื่อถือ” หมายความว่า บุคคลใด ๆ ซึ่งมีภูมิลำเนาที่อยู่แน่นอนมีอาชีพมั่นคง และมีความรู้จักคุ้นเคยกับผู้ขอมีบัตรเป็นอย่างดี อาจเกี่ยวข้องเป็นญาติหรือไม่ก็ได้ (ระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๔)

คำถาม บุตรอายุ ๑๐ ปี อาศัยอยู่ประเทศอังกฤษ Passport ของประเทศอังกฤษ ตอนนี้กำลังจะ ขอย้ายกลับประเทศไทย มาเรียนหนังสือที่ไทยจะขอมีบัตรประจำตัวประชาชนไทยได้หรือไม่

คำตอบ คนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานการเกิดที่ออกให้โดยหน่วยงาน ของรัฐบาลต่างประเทศสามารถนำไปแปลเป็นภาษาไทย และผ่านการรับรองคำแปลโดยกระทรวงการ ต่างประเทศเพื่อขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนา อยู่ในปัจจุบัน ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๙๖

คำถาม กรณี น.ส. เอ มีบัตรประจำตัวประชาชน ๒ ใบ ได้ไปยื่นคำร้องขอคัดทะเบียนบ้าน โดยใช้บัตรประจำตัวประชาชนใบเก่าให้กับเจ้าหน้าที่ แต่เจ้าหน้าที่แจ้งว่าไม่ใช่บัตร ๑ ใบล่าสุด น.ส. เอ จึงได้นำบัตรอีกใบส่งให้เจ้าหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่ได้ยึดบัตรใบเก่าไว้และแจ้งว่าให้ใช้บัตร ๑ ใบล่าสุดเท่านั้น อยากทราบว่าเจ้าหน้าที่มีสิทธิยึดบัตร ๑ ใบเก่าไว้ได้หรือไม่ และมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรสำหรับกรณีนี้

คำตอบ พนักงานเจ้าหน้าที่มีสิทธิเรียกบัตรเดิมคืนจากประชาชน เนื่องจากบัตรดังกล่าว เป็นบัตรที่ถูกระบบจำหน่าย เนื่องจากได้มีการออกบัตรใบใหม่แทนแล้ว โดยเทียบเคียงกับแนวทางปฏิบัติ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘ และข้อ ๓๒ แห่งระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งกำหนดว่า ก่อนมอบบัตรให้แก่ผู้ขอมีบัตรให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกบัตรเดิมจากผู้ขอมีบัตร ในกรณีบัตรเดิม หมดอายุหรือบัตรชำรุดในสาระสำคัญหรือในกรณีที่ผู้ถือบัตรเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือเปลี่ยนชื่อตัว และชื่อสกุล หรือเปลี่ยนที่อยู่ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติกรณีพบบัตรประจำตัวประชาชนที่เจ้าของบัตร

ทำบัตรหาย...

ทำบัตรหาย ตามหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด มท. ๐๓๐๙.๒ /ว๒๗๖๘ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้นำส่งบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขตเทศบาลและเมืองพัทยา เก็บรักษาบัตรที่ถูกพบจากการทำบัตรหายของผู้ถือบัตร เพื่อรวบรวมส่งให้ศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัดต่อไป

คำถาม กรณีย้ายที่อยู่มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชนแต่ราษฎรมีความประสงค์ต้องเปลี่ยนทุกครั้งที่ย้ายที่อยู่ ถึงแม้จะย้ายในห้วงระยะเวลาสั้นๆ เพื่อทำธุรกรรมบางอย่าง จึงอยากเรียนถามว่าจะดำเนินการให้ทุกครั้งถูกต้องหรือไม่

คำตอบ การเปลี่ยนบัตรกรณีย้ายที่อยู่ มาตรา ๖ ไม่ได้บังคับให้ผู้ถือบัตรต้องขอเปลี่ยนบัตร ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าผู้ถือบัตรประสงค์จะยื่นคำขอเปลี่ยนบัตรหรือไม่ (ตามแต่ความจำเป็นของแต่ละบุคคล) ซึ่งกรณีที่ผู้ย้ายที่อยู่ต้องการเปลี่ยนบัตร พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องจัดการตามความประสงค์นั้นทันที ทั้งนี้ต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ๑๐๐ บาท ด้วย

คำถาม กรณีต้องการเปลี่ยนบัตร เนื่องบัตรเดิม คำนำนานามเป็น “เด็กชาย” ต้องการจะเปลี่ยนคำนำหน้าเป็น “นาย” แต่ลายนิ้วมือไม่ตรงกัน ต้องทำอย่างไรและจำเป็นต้องกลับไปทำที่ภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้าน หรือต้องไปทำที่เขตที่เคยทำบัตรได้ และต้องนำเอกสารอะไรไปด้วย

คำตอบ การขอเปลี่ยนบัตร กรณีเปลี่ยนคำนำนามเป็น “เด็กชาย” เป็น “นาย” สามารถยื่นคำขอเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พร้อมหลักฐานเดิม ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขต สำนักงานเทศบาล ศาลาว่าการเมืองพัทยา ทุกแห่งทั่วไป ที่เปิดให้บริการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๕๙ วรรคสอง แต่หากผลการเปรียบเทียบลายนิ้วมือไม่ผ่าน การเปรียบเทียบด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบรายการบัตรเดิม ของผู้ขอมีบัตรและพิจารณาเปรียบเทียบลายนิ้วมือที่จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรกับลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ขอด้วยตนเอง เพื่อยืนยันว่าเป็นบุคคลเดียวกัน และในกรณีเช่นว่านี้ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจ เรียกเอกสารหลักฐานหรือสอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลที่น่าเชื่อถือแล้วแต่กรณีเพิ่มเติม ได้เท่าที่จำเป็น ตามข้อ ๗ วรรคสี่ (๒) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ออกความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

คำถาม กรณีบัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าของรถหายไป ผมเป็นผู้ซื้อจะขอคัดสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ เพื่อใช้โอนรถจะได้ไหมครับ ต้องใช้เอกสารอะไรบ้างครับ

คำตอบ กรณีบัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าของรถหายไป ผู้ซื้อรถจะขอคัดสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าของรถเพื่อใช้โอนรถได้หรือไม่ นั้น จะต้องพิจารณาว่าบุคคลที่จะขอคัดรายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง การขอตรวจหลักฐาน รายการ หรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑ ได้กำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง หมายความว่า คู่สมรส บุพการี และผู้สืบสันดานของผู้ถือบัตร ดังนั้น หากผู้ซื้อไม่ได้เป็นคู่สมรส บุพการี และผู้สืบสันดาน ของเจ้าของรถหรือผู้ถือบัตร ก็ไม่สามารถขอคัดรายการหรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนได้

คำถาม กรณีเด็กอายุ ๗ ปีเต็มบริบูรณ์ ยังไม่ได้ทำบัตรประจำตัวประชาชนจะผิดกฎหมายหรือไม่ เนื่องจากอาศัยอยู่ที่ประเทศอิตาลี หากไปทำที่สถานทูตไทย ณ ประเทศอิตาลีที่อาศัยอยู่จะได้หรือไม่

คำตอบ ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้บุคคลสัญชาติไทย อายุตั้งแต่ ๗ ปีบริบูรณ์ และมีชื่อในทะเบียนบ้าน ต้องยื่นคำขอมีบัตร ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่มิอายุครบ ๗ ปีบริบูรณ์ และจะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท

เมื่อผู้ยื่น...

เมื่อผู้ยื่นคำขอมีบัตรมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป และไม่สามารถยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ณ สถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลใหญ่ได้ เนื่องจากคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๔๓๗/๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอมีบัตรได้เฉพาะการขอทำบัตรในกรณีบัตรหมดอายุ บัตรสูญหาย หรือถูกทำลาย บัตรชำรุดในสาระสำคัญ ขอมีบัตรในกรณีแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล ในทะเบียนบ้าน และกรณีเปลี่ยนแปลงที่อยู่เท่านั้น

คำถาม ต้องการทราบว่าบัตรประจำตัวประชาชนที่ออกใหม่ล่าสุด ออกให้ที่ใดเราสามารถ เชื้อได้จากหมายเลขคำขอได้รูปถ่ายได้ไหมครับ

คำตอบ ในเบื้องต้นผู้ถือบัตรสามารถตรวจสอบสถานที่ออกบัตรได้จากหมายเลขคำขอได้รูป ในบัตรประจำตัวประชาชน โดยเลข ๔ หลักด้านหน้าจะแสดงถึงสำนักทะเบียนที่ออกบัตร กรณีผู้ถือบัตร ไม่ทราบว่าเป็นเลขรหัสของสำนักทะเบียนใด ผู้ถือบัตรสามารถยื่นคำขอเพื่อตรวจ หรือคัดรับรองข้อมูล เกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนของตนเองได้ ซึ่งแบบรับรองข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน ที่คัดรายการจากฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน (บ.ป. ๔) จะปรากฏข้อมูลสถานที่ยื่นคำขอ มีบัตรประจำตัวประชาชนของบัตรนั้น ๆ โดยสามารถยื่นคำร้อง ณ ที่ว่าการอำเภอ เขต เทศบาล และเมืองพัทยา

คำถาม กรณีที่มีคนแอบนำบัตรประจำตัวประชาชนเราไปใช้ทำธุรกรรมทางการเงินในการ เบิกเงินทางธนาคาร สมัครแอปเงินกู้ต่าง ๆ เราสามารถที่จะยื่นคำร้องขอทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ได้หรือไม่ เพื่อเป็นการป้องกันมิฉกฉวยที่นำบัตรประจำตัวประชาชนเราไปใช้ ในกรณีนี้เราจะบอกว่าทำบัตรประจำตัว ประชาชนในกรณีใด

คำตอบ การยื่นคำร้องขอทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่อันเนื่องจากกรณีป้องกันมิฉกฉวย นำบัตรประจำตัวประชาชนไปใช้นั้น ไม่มีในกระบวนการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนตามกฎหมาย ระเบียบ และ หนังสือสั่งการใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการขอมีบัตรใหม่ และขอเปลี่ยนบัตรไว้ ดังนี้

- (๑) ผู้ถือบัตรที่บัตรเดิมหมดอายุ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๖๐ วันนับแต่ บัตรเดิมหมดอายุ หรือจะยื่นคำขอมีบัตรใหม่ภายใน ๖๐ วันก่อนวันที่บัตร หมดอายุก็ได้
- (๒) ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตร ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายใน ๖๐ วันนับแต่บัตรหายหรือถูกทำลาย บัตรชำรุดในสาระสำคัญ การขอ แก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน และผู้ถือบัตรที่มี การย้ายที่อยู่จะขอเปลี่ยนบัตรได้

คำถาม กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้ทำบัตรกรณีบัตรหาย ขอทราบว่าบันทึก รับแจ้งบัตรหาย บ.ป.๗ ฉบับที่ ๑ เก็บไว้ประกอบกับคำขอ บ.ป.๑ ส่วนฉบับที่ ๒ แยกเก็บในแฟ้มต่างหาก เฉพาะ บ.ป. ถูกต้องหรือไม่(ที่เคยปฏิบัติจะมอบให้กับผู้ทำบัตรฯ ไป ๑ ฉบับ และเก็บแยกไว้ต่างหาก ๑ ฉบับ)

คำตอบ การทำบัตรประจำตัวประชาชนกรณีบัตรหาย เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้ทำ บัตรกรณีบัตรหาย ก็จะบันทึกการรับแจ้งเอกสารเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนสูญหายหรือถูกทำลาย (บ.ป.๗) เสร็จเรียบร้อยแล้วระบบการทำบัตรจะเพิ่มพ์ บ.ป. ๗ ออกมา ๒ ฉบับ โดยมอบให้ผู้แจ้งเก็บไว้ ๑ ฉบับ โดยปฏิบัติตามหนังสือ กรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๑๑๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง แนวทางการบันทึกการรับแจ้งเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนสูญหายหรือถูกทำลาย

คำถาม...

คำถาม กรณีทำบัตรเด็กอายุไม่เกิน ๑๐ ปี ทำครั้งแรกและผมจะพาเด็กมาทำเองทะเบียนบ้านอยู่ต่างจังหวัด เด็กเรียนกรุงเทพ ผมเป็นเจ้าของบ้านที่เด็กอยู่ สามารถพาเด็กมาทำบัตรฯ ได้หรือไม่ครับ ไม่มีพ่อแม่ ผมรับเด็กมาดูแล (ผมมีศักดิ์เป็นตาของเด็ก)

คำตอบ แนวทางปฏิบัติในการให้บริการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน ในกรณีผู้ขอมีบัตรเป็นครั้งแรก ไม่ได้ยื่นคำขอมีบัตรภายในกำหนดระยะเวลา ๖๐ วันนับแต่อายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์ ให้ผู้ขอมีบัตรแสดงเอกสารสูติบัตร หากไม่มีให้แสดงหลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร หนังสือเดินทาง เป็นต้น และเตรียมพยานบุคคล เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง ผู้ที่รับดูแลผู้ขอมีบัตรอยู่ เจ้าบ้าน หรือบุคคลผู้มาเชื่อถือ เพื่อให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับผู้ขอมีบัตร ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๕๙ ประกอบข้อ ๑๑ (๑) วรรคสอง ทั้งนี้ สามารถขอดำเนินการได้ ณ สถานที่ยื่นคำขอมีบัตร (ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขต สำนักงานเทศบาล ศาลาว่าการเมืองพัทยา ที่มีการบริการจัดทำบัตรฯ) แห่งใดก็ได้ทั่วประเทศ

คำถาม ข้าพเจ้าอายุครบ ๗๐ ปี วันที่ ๑๕ พ.ค. ๒๕๖๕ บัตรหมดอายุ ๑๔ พ.ค. ๒๕๖๕ ต้องต่ออายุบัตรไหมครับ วันเกิด ๑๕ พ.ค. ๒๔๙๕

คำตอบ ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์และมีชื่อในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น จากข้อเท็จจริงที่ผู้ถามอ้างว่าในวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๕ จะเป็นวันที่บัตรหมดอายุ และตนเองมีอายุครบ ๗๐ ปีบริบูรณ์ จึงเป็นเหตุให้ผู้ถามพ้นจากสภาพบังคับตามข้อกำหนดอายุบัตรประจำตัวประชาชน จึงไม่ต้องขอมีบัตรใหม่อีกตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ หากผู้ถามประสงค์จะขอมีบัตรใหม่ เช่น กรณีบัตรสูญหาย ก็สามารถดำเนินการได้ตามมาตรา ๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

คำถาม ขอสอบถามการนับระยะเวลาการขอมีบัตรและขอเปลี่ยนบัตรกรณีบัตรหมดอายุตามที่ระบุในบัตร และยังสามารถใช้ได้ต่อไปจนถึงวันครบรอบวันเกิดนั้น เช่น ผมทำบัตรวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ บัตรหมดอายุวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ จะต้องขอมีบัตรใหม่วันที่เท่าไร และมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

คำตอบ ตามมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้บัตรใช้ได้นับแต่วันออกบัตรและมีอายุแปดปีนับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตรที่จะถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร ดังนั้น จากคำถามที่ให้ข้อมูลว่าได้ทำบัตรในวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ และบัตรหมดอายุวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ หมายความว่า ผู้ถามได้ขอทำบัตรในวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ (บัตรใช้ได้นับแต่วันออกบัตร) บัตรจะเริ่มนับอายุบัตรเป็นระยะเวลาแปดปี ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ (วันเกิดของผู้ถือบัตรที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร) บัตรจึงหมดอายุในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ (ก่อนวันเกิดผู้ถือบัตรหนึ่งวัน) และผู้ถามสามารถขอมีบัตรใหม่ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗ (ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ) จนถึงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๘ (ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ บัตรเดิมหมดอายุ) ตามมาตรา ๖ ทรี แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

คำถาม กรณีพิมพ์แบบการยื่นภาษีไม่ได้โดยข้อความขึ้นว่า โปรดตรวจสอบเลขหลังบัตรประจำตัวประชาชนไม่ถูกต้อง ซึ่งทำการตรวจดูเลขหลังบัตรหลายครั้งแล้วว่าถูกต้อง คีย์ไม่ผิดแน่นอน อยากทราบว่าเป็นเพราะเหตุใดและจะต้องทำอย่างไร

คำตอบ กรณีพิมพ์แบบการยื่นภาษีเงินได้ ของกรมสรรพากร โดยให้ประชาชนยืนยันตัวตนโดยพิมพ์เลขหลังบัตรประจำตัวประชาชนด้วยนั้น ซึ่งจากกรณีดังกล่าว อาจแยกเป็นสองกรณี คือ

๑. อ่านตัวอักษร...

๑. อ่านตัวอักษรหลังบัตรผิด เช่น หลังบัตรระบุ MEO (เอ็ม อี ศูนย์) พิมพ์เป็น MEO (เอ็ม อี โอ) ระบบจะมีข้อความขึ้นว่า โปรดตรวจสอบเลขหลังบัตรประจำตัวประชาชนไม่ถูกต้อง กรณีเช่นนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้งโดยประชาชนก็ไม่ทราบว่าตนเองพิมพ์ผิด

๒. ประชาชนเจอบัตรประชาชนใบเก่าที่คิดว่าหายไปแล้ว และนำกลับมาใช้อีกครั้ง โดยพิมพ์เลขหลังบัตรประจำตัวประชาชนใบนั้น ระบบก็จะมีข้อความขึ้นว่า โปรดตรวจสอบเลขหลังบัตรประจำตัวประชาชนไม่ถูกต้อง เช่นกัน

คำถาม ข้าพเจ้าอายุ ๔๖ ปี ไม่เคยมีบัตรประจำตัวประชาชน ถ้าจะทำบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรก สามารถทำที่ต่างจังหวัดได้ไหมคะ เพราะแม่อยู่ต่างจังหวัดไม่ได้อยู่ที่บ้านเกิดค่ะ

คำตอบ แนวทางปฏิบัติในการให้บริการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน ในกรณีผู้ขอมีบัตรเป็นครั้งแรก ไม่ได้ยื่นคำขอมีบัตรภายในกำหนดระยะเวลา ๖๐ วันนับแต่อายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์ ให้ผู้ขอมีบัตรแสดงเอกสารสูติบัตร หากไม่มีให้แสดงหลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สำเนา ทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร หนังสือเดินทาง เป็นต้น และเตรียมพยานบุคคล เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง ผู้ที่รับดูแลผู้ขอมีบัตรอยู่ เจ้าบ้าน หรือบุคคลผู้มาเชื่อถือ เพื่อให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับผู้ขอมีบัตร ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๕๙ ประกอบข้อ ๑๑ (๑) วรรคสอง ทั้งนี้ สามารถขอดำเนินการได้ ณ สถานที่ยื่นคำขอมีบัตร (ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขต สำนักงานเทศบาล ศาลาว่าการเมืองพัทยา ที่มีการบริการจัดทำบัตรฯ) แห่งใดก็ได้ทั่วประเทศ

คำถาม ถ้าข้าพเจ้าต่ออายุบัตรประจำตัวประชาชน (บัตรฯ เก่าไม่หาย) แต่ต้องการเก็บบัตรฯ เก่าไว้ จะได้ไหมคะ (เพราะเจ้าหน้าที่เจาะรูทำลายบัตรฯ)

คำตอบ กรณีบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุ ผู้ขอมีบัตรจะต้องยื่นคำร้องขอมีบัตรใหม่ ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่หมดอายุ โดยจะนำเอกสารหลักฐานบัตรเดิมที่หมดอายุมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งบัตรประจำตัวประชาชนที่ได้รับคืนหรือเรียกคืนจากผู้ขอมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรทุกกรณี พนักงานเจ้าหน้าที่จะจำหน่ายโดยการเจาะรูบนตัวบัตรและต้องเก็บรวบรวมไว้เพื่อให้สะดวกต่อการค้นหาและตรวจสอบเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี แล้วจึงขออนุมัติทำลายต่อไป ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๔๔ และข้อ ๔๖

คำถาม ข้าพเจ้าทำบัตรประจำตัวประชาชน วันที่ ๖ พ.ค. ๒๕๕๘ บัตรฯ ระบุวันหมดอายุ ๒๙ เม.ย. ๒๕๖๗ ยังใช้บัตรฯ จนบัตรหมดอายุหรือต้องไปทำใหม่ตอนครบ ๘ ปี

คำตอบ ตามมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้บัตรใช้ได้นับแต่วันออกบัตรและมีอายุแปดปี นับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตร ที่จะถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร ดังนั้น จากคำถามที่ให้ข้อมูลว่าได้ทำบัตรในวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และ บัตรหมดอายุวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๗ หมายความว่า ผู้ถามได้ขอมีบัตรฯ ในวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ (บัตรใช้ได้นับแต่วันออกบัตร) บัตรจะเริ่มนับอายุบัตรเป็นระยะเวลาแปดปี ตั้งแต่วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙ (วันเกิดของผู้ถือบัตรที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร) บัตรจึงหมดอายุในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๗ (ก่อนวันเกิดผู้ถือบัตรหนึ่งวัน) และผู้ถามสามารถขอมีบัตรใหม่ได้ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ (ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ) จนถึงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ (ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ) ตามมาตรา ๖ ทรี แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

คำถาม...

คำถาม บิดาข้าพเจ้าย้ายมาอยู่กรุงเทพฯ ตั้งแต่เด็ก บ้านเกิดอยู่ต่างจังหวัด ทำบัตรประจำตัวประชาชนหาย และไม่เคยกลับไปทำบัตรฯ ใหม่เป็นเวลา ๒๐ กว่าปี เนื่องจากเมื่อก่อนการเดินทางลำบากจึงไม่มีโอกาสกลับไปทำบัตรฯ (หมดอายุ) จะสามารถทำบัตรฯ ได้อย่างไร

คำตอบ การที่ประชาชนไม่ได้ยื่นคำร้องขอมีบัตรใหม่กรณีบัตรเดิมหมดอายุ เนื่องจากบ้านเกิดอยู่ต่างจังหวัด การเดินทางลำบากจึงไม่มีโอกาสกลับไปยื่นคำร้องขอมีบัตรใหม่ (หมดอายุ) บัตรประจำตัวประชาชนหายและไม่เคยกลับไปยื่นคำร้องขอมีบัตรใหม่เป็นเวลา ๒๐ กว่าปี กรณีเช่นนี้สามารถยื่นคำร้องขอมีบัตรใหม่กรณีบัตรสูญหาย ซึ่งตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยพนักงานเจ้าหน้าที่จะพิจารณาดำเนินการเป็น ๒ กรณี คือ

๑) กรณีที่ ๑ การขอมีบัตรใหม่เนื่องจากบัตรสูญหายของผู้เคยจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และมีข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้นั้นในฐานข้อมูลทะเบียนบัตร เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบประวัติการ ทำบัตร ภาพใบหน้าผู้มีบัตรและทำการเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือผ่านกระบวนการจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ กับฐานข้อมูลทะเบียนบัตร เมื่อระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยไม่มีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรดังกล่าวแล้ว เจ้าหน้าที่จะรวบรวมหลักฐานของผู้ขอมีบัตรเสนอพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาโดยไม่เรียกหลักฐานเอกสารอื่นใดอีก

๒) กรณีที่ ๒ การขอมีบัตรใหม่เนื่องจากบัตรสูญหายของผู้เคยจัดทำบัตรแต่ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้นั้นในฐานข้อมูลทะเบียนและบัตร เจ้าหน้าที่จะเรียกหลักฐานเอกสารที่ทางราชการออกให้ซึ่งมีรูปถ่ายของผู้ขอมีบัตร เช่น ใบอนุญาตขั้รถยนต์ หนังสือเดินทาง เป็นต้น โดยทำหนังสือแจ้งส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ออกเอกสารเพื่อให้จัดทำข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวให้โดยเร็ว แต่ถ้าผู้ขอมีบัตรมีความประสงค์จะนำเอกสารหลักฐานนั้นมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง ก็ให้ดำเนินการได้ตามความสมัครใจ หรือ สอบสวนพยานบุคคลเพิ่มเติมได้เท่าที่จำเป็น หากเชื่อได้ว่าหลักฐานที่ผู้ขอมีบัตรนำมาแสดงนั้นเป็นรายการที่ถูกต้อง ก็จะดำเนินการจัดทำบัตรให้แก่ผู้ขอมีบัตร หากหลักฐานที่นำมาแสดงไม่สามารถยืนยันตัวบุคคลได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ก็จะระงับการจัดทำบัตรและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอทราบถึงเหตุผลที่ไม่อนุญาตให้ทำบัตร สำหรับการสอบสวนพยานบุคคล ต้องทำบันทึกคำให้การรับรองบุคคลและลงลายมือชื่อผู้ให้ถ้อยคำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งก่อนการสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่จะเน้นย้ำถึงการให้คำรับรองอันเป็นเท็จจะมีความผิดฐานแจ้งความอันเป็นเท็จแก่เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๓๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

คำถาม ในการดำเนินการขอทำบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรก สำหรับเด็กที่มารดาเป็นคนต่างชาติ (บิดาเป็นคนไทย) มารดาจำเป็นต้องไปยืนยันตัวตนด้วยหรือไม่ เจ้าบ้านในรายการทะเบียนบ้านต้องไปด้วยหรือไม่ (เด็กมีชื่อในสำเนาทะเบียนบ้าน มีสูติบัตรไทยและมีพาสปอร์ตไทยแล้ว)

คำตอบ แนวทางปฏิบัติในการให้บริการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน ในกรณีผู้ขอมีบัตรเป็นครั้งแรก ต้องยื่นคำขอมีบัตรภายในกำหนดระยะเวลา ๖๐ วันนับแต่อายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์ ให้ผู้ขอมีบัตรแสดงเอกสารสูติบัตร หากไม่มีให้แสดงหลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสูติ ประภาศนียบัตร หนังสือเดินทาง เป็นต้น กรณีไม่สามารถแสดงเอกสารข้างต้นให้เตรียมพยานบุคคล เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง ผู้ที่รับรู้และผู้ขอมีบัตรอยู่ เจ้าบ้าน หรือบุคคลผู้นำเชื่อถือ เพื่อให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับผู้ขอมีบัตร ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๕๙ วรรคแรก ประกอบข้อ ๑๑ (๑) วรรคหนึ่ง

ในกรณีผู้ยื่นคำขอมีบัตรเป็นครั้งแรก ไม่ได้ยื่นคำขอภายในกำหนดระยะเวลา ๖๐ วัน ให้ผู้ขอมีบัตรแสดงเอกสารสูติบัตร หากไม่มีให้แสดงหลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสูติ ประภาศนียบัตร หนังสือเดินทาง และเตรียมพยานบุคคล เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง ผู้ที่รับรู้และผู้ขอมีบัตรอยู่ เจ้าบ้าน หรือบุคคลผู้นำเชื่อถือ เพื่อให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงาน

เจ้าหน้าที่...

เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับผู้ขอมีบัตร ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔
ข้อ ๕๙ วรรคแรก ประกอบข้อ ๑๑ (๑) วรรคสอง

คำถาม บิดาข้าพเจ้าเป็นผู้สูงอายุ อายุ ๘๙ ปี ได้ทำบัตรประจำตัวประชาชนตลอดชีพ แต่บัตรประจำตัวประชาชนสูญหาย และไม่สามารถเดินทางได้สะดวก ถ้าต้องการทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ แทนใบเดิมโดยไม่ต้องพาบิดาไปเพราะมีข้อมูลเดิมในระบบแล้ว ต้องทำอย่างไร

คำตอบ กรณีบุคคลซึ่งเป็นผู้มีอายุเกิน ๗๐ ปี และมีบัตรประจำตัวประชาชนแบบตลอดชีพ เมื่อบัตรประจำตัวประชาชนสูญหาย ถ้าประสงค์จะมีบัตรประจำตัวประชาชน ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยแสดงหลักฐานเอกสารซึ่งมีรูปถ่ายของผู้ถือบัตรและเป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ใบอนุญาตขับรถ หนังสือเดินทาง ทั้งนี้ หากผู้ขอมีบัตรใหม่มิได้นำหลักฐานเอกสารดังกล่าวมาแสดง เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบประวัติการจัดทำบัตรในฐานข้อมูลทะเบียนบัตร โดยจะตรวจสอบภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตรและทำการเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือผ่านทางระบบการจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เมื่อระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยไม่มีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตร พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะพิจารณาอนุญาตให้ทำบัตรโดยไม่เรียกหลักฐานเอกสารอื่นใดจากผู้ขอมีบัตร ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๘๙๕๕ ลว. ๑ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน กรณีบัตรสูญหายหรือถูกทำลาย สำหรับกรณีที่ไม่มีเอกสารที่ทางราชการออกให้ หรือตรวจสอบไม่พบข้อมูลประวัติการทำบัตร ให้นำเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้มาเชื่อถือไปให้การรับรองและยืนยันตัวบุคคลว่าเป็นเจ้าของรายการที่แท้จริง ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

แต่อย่างไรก็ตาม หากผู้ยื่นคำขอมีบัตรใหม่เป็นผู้ป่วยติดเตียง คนชรา หรือผู้พิการ ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ มีความประสงค์ต้องการทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่แทนใบเดิม โดยให้บิดา มารดา คู่สมรส ผู้สืบสันดาน ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งดูแลบุคคลนั้นอยู่ยื่นคำร้อง ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล หรือเมืองพัทยา ตามภูมิลำเนาปัจจุบัน เพื่อขอรับบริการจากหน่วยจัดทำบัตรเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ได้

คำถาม ข้าพเจ้าได้ทำบัตรประจำตัวประชาชนหาย และไม่มีเอกสารที่ทางราชการออกให้ เช่น พาสปอร์ตและใบขับขี่ไปแสดง สามารถใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ได้หรือไม่

คำตอบ การขอมีบัตรใหม่กรณีบัตรประจำตัวประชาชนสูญหาย ถ้าประสงค์จะมีบัตรประจำตัวประชาชน ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยแสดงหลักฐานเอกสารซึ่งมีรูปถ่ายของผู้ถือบัตรและเป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ใบอนุญาตขับรถ หนังสือเดินทาง แต่อย่างไรก็ตาม หากผู้ยื่นคำขอมีบัตรใหม่เคยจัดทำบัตรที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์และมีข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้นั้น ในฐานข้อมูลทะเบียนและบัตร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๕๙ วรรคสอง กล่าวคือ เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบประวัติการทำบัตรประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนบัตร ว่ามีภาพใบหน้าถูกต้องตรงกับเจ้าของรายการและเมื่อเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวาและซ้ายผ่านระบบการจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์กับฐานข้อมูลทะเบียนกลางแล้ว หากระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยไม่มีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรของบุคคลดังกล่าว ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๘๙๕๕ ลว. ๑ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน กรณีบัตรสูญหายหรือถูกทำลาย ข้อ ๒.๒

คำถาม ข้าพเจ้ายื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน กรณีบัตรหมดอายุเกิน ๖๐ วัน ที่สำนักทะเบียนเขตและอำเภอ เสียค่าปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท ใช่ไหมครับ ของข้าพเจ้าเสียค่าปรับ ๑๑๐ บาท กรณีนี้ถูกต้องไหมครับ

คำตอบ...

คำตอบ ในการขอมีบัตรใหม่ กรณีบัตรเดิมหมดอายุ ผู้ถือบัตรเดิมที่หมดอายุสามารถยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุหรือภายใน ๖๐ วันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุโดยไม่เสียค่าปรับ แต่ในกรณีที่ผู้ถือบัตรไม่ยื่นคำขอมีบัตรใหม่ภายในระยะเวลาดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑ วรรคสอง ดังนั้น หากผู้ยื่นคำขอมีบัตรใหม่ในกรณีดังกล่าว เสียค่าปรับเกินกว่า ๑๐๐ บาท ย่อมไม่ถูกต้องตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๔๗๖๗ ลว. ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่องแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

คำถาม ข้าพเจ้าได้ติดต่อสำนักทะเบียนอำเภอเพื่อขอคัดรายการบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เสียชีวิตเนื่องจากขอเบิกเงินกับ ธกส. กรณีบัตรประจำตัวประชาชนใบเดิมของผู้เสียชีวิตหาย แต่ทางสำนักทะเบียนอำเภอไม่คัดรายการบัตรประจำตัวประชาชนให้โดยให้เหตุผลว่า เป็นบุคคลเสียชีวิตแล้ว ข้าพเจ้าต้องทำอะไร จึงสามารถนำเอกสารไปยื่นกับ ธกส. ได้ครับ

คำตอบ การขอคัดรายการบัตรประจำตัวประชาชนนั้น ตามกฎกระทรวงการขอตรวจหลักฐานรายการ หรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง กล่าวคือ คู่สมรส บุพการี และผู้สืบสันดานของผู้ถือบัตร สามารถขอตรวจหลักฐาน รายการ หรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรหรือจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนาข้อมูลดังกล่าว ดังนั้น หากผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงย่อมสามารถขอตรวจหลักฐาน รายการ หรือข้อมูลเกี่ยวกับบัตรหรือจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนาข้อมูลดังกล่าวได้ ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๐ และระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๔ วรรค ๓

คำถาม ขอสอบถามว่า กรณีไปขอทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ เนื่องจากหมดอายุสามารถขอรับคืนบัตรประจำตัวประชาชนใบเดิมได้ไหมคะ

คำตอบ ไม่สามารถขอรับบัตรประจำตัวประชาชนใบเดิมคืนได้ เนื่องจากตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ข้อ ๘ วรรคสอง กำหนดว่า การออกบัตรใหม่หรือการเปลี่ยนบัตรในกรณีบัตรเดิมหมดอายุหรือบัตรชำรุดในสาระสำคัญ หรือในกรณีผู้ถือบัตรเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือเปลี่ยนชื่อตัวและชื่อสกุล หรือเปลี่ยนที่อยู่ ก่อนมอบบัตรใหม่ให้แก่ผู้ขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกบัตรเดิมคืนจากผู้ขอด้วย ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๔๗๘ ลว. ๑๐ มกราคม ๒๕๕๔ เรื่องซักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามมาตราการบริหารการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์

คำถาม บัตรประจำตัวประชาชนสูญหายไม่มีเอกสารทางราชการไปยืนยัน และไม่สามารถหาพยานบุคคลไปรับรองได้ สามารถยื่นคำร้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชนกรณีสูญหายได้หรือไม่

คำตอบ การขอมีบัตรใหม่เนื่องจากบัตรสูญหาย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยแสดงหลักฐานเอกสารซึ่งมีรูปถ่ายของผู้ถือบัตรและเป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ใบอนุญาตขับรถ หนังสือเดินทาง ทั้งนี้ หากผู้ขอมีบัตรใหม่มิได้นำหลักฐานเอกสารดังกล่าวมาแสดง เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบประวัติการจัดทำบัตรในฐานข้อมูลทะเบียนบัตร โดยจะตรวจสอบภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตร และทำการเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือผ่านทางระบบการจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เมื่อระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยไม่มีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตร พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะพิจารณาอนุญาตให้ทำบัตรโดยไม่เรียกหลักฐานเอกสารอื่นใดจากผู้ขอมีบัตร

สำหรับ...

สำหรับกรณีผู้ขอมีบัตรใหม่ที่ไม่มีเอกสารที่ทางราชการออกให้มาแสดง และตรวจสอบไม่พบข้อมูลประวัติการทำงานบัตรให้นำเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้มาเชื่อถือไปให้การรับรองและยืนยันตัวบุคคลว่าเป็นเจ้าของรายการที่แท้จริง ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

คำถาม การขอมีบัตรประจำตัวประชาชนของคนตาบอดทั้งสองข้าง สามารถยื่นคำร้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชนได้หรือไม่

คำตอบ คนตาบอดทั้งสองข้างเป็นบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ตามกฎกระทรวงกำหนดบุคคลซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามกฎหมายดังกล่าวจะขอมีบัตรก็ได้ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยแสดงหลักฐานสูติบัตร หากไม่มีให้เรียกหลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร หนังสือเดินทาง เป็นต้น แต่หากผู้ขอมีบัตรไม่มีหลักฐานเอกสารดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทน หรือสอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้มาเชื่อถือแทน ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

คำถาม การขอมีบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรก บิดา , มารดา อาศัยอยู่ต่างประเทศ ไม่สามารถดำเนินการยื่นคำร้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรกให้บุตรได้ ต้องทำอย่างไร สามารถนำหนังสือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนได้หรือไม่

คำตอบ การขอมีบัตรครั้งแรกของผู้ที่มีอายุไม่เกินสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเองตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๖ ฉ ดังนั้น หากขอมีบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรก ซึ่งบิดา มารดา อาศัยอยู่ต่างประเทศไม่สามารถยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนให้กับบุตรได้นั้น ผู้ปกครอง บุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่ หรือผู้ขอมีบัตรประจำตัวประชาชนสามารถเป็นผู้ยื่นคำขอมีบัตรบัตรประจำตัวประชาชนด้วยตนเองก็ได้ ซึ่งหากเป็นการขอมีบัตรเป็นครั้งแรก กรณีผู้ขอมีอายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์ ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยแสดงหลักฐานสูติบัตร หากไม่มี ให้เรียกหลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร หนังสือเดินทาง เป็นต้น แต่หากผู้ขอมีบัตรไม่มีหลักฐานเอกสารดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทน หรือสอบสวนเจ้าบ้าน หรือบุคคลผู้มาเชื่อถือแทน ในกรณีผู้ยื่นคำขอมีบัตรเป็นครั้งแรกไม่ได้ยื่นคำขอภายในกำหนดระยะเวลาต้องมีบัตรและไม่ใช้กรณีได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ให้เรียกสูติบัตร หากไม่มี ให้เรียกหลักฐานเอกสารที่ทางราชการออกให้อย่างใดอย่างหนึ่ง (ถ้ามี) และสอบสวนบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทน หรือสอบสวนเจ้าบ้าน หรือบุคคลผู้มาเชื่อถือ ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

คำถาม การขอมีบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรก (อายุ ๗ ปีบริบูรณ์) กรณีบิดา , มารดา แยกทางกันไม่สามารถติดต่อได้ได้อยู่กับตา , ยาย ผู้ยื่นคำร้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรกคือใคร

คำตอบ การขอมีบัตรครั้งแรกของผู้ที่มีอายุไม่เกินสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเองตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๖ ฉ ดังนั้น หากขอมีบัตรประจำตัว

ประชาชนครั้งแรก ซึ่งบิดา , มารดา แยกทางกันไม่สามารถติดต่อได้นั้น ผู้ปกครอง บุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่ หรือผู้ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน สามารถเป็นผู้ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ด้วยตนเองก็ได้โดยยื่นคำขอ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พร้อมแสดงหลักฐานสูติบัตร หากไม่มี ให้เรียกหลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร หนังสือเดินทาง เป็นต้น แต่หากผู้ขอมีบัตรไม่มีหลักฐานเอกสารดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตร แทน หรือสอบสวนเจ้าบ้าน หรือบุคคลผู้นำเชื้อถือแทน ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำ บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

คำถาม บัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุสามารถใช้ในการเลือกตั้งได้หรือไม่

คำตอบ หลักฐานที่ใช้ในการเลือกตั้งย่อมเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง โดยบัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุสามารถใช้เป็นหลักฐานแสดงตนเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามระเบียบ คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๔๖ ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๑๕๑ และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙๒

คำถาม กรณีบัตรประจำตัวประชาชนที่กฎหมายกำหนด ต้องใช้เอกสารในการขอมีบัตร ประจำตัวประชาชนใบเดิมที่หมดอายุอย่างเดียวได้หรือไม่ จนหมดอายุเกิน ๖๐ วัน

คำตอบ ในการขอมีบัตรใหม่ กรณีบัตรเดิมหมดอายุ ผู้ถือบัตรเดิมที่หมดอายุสามารถยื่น คำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยแสดงหลักฐานบัตรเดิมที่หมดอายุ เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบประวัติการจัดทำบัตร ในฐานข้อมูลทะเบียนบัตร โดยจะตรวจสอบภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตรและทำการเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือ ผ่านทางระบบการจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เมื่อระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยไม่มีเหตุปฏิเสธ การจัดทำบัตร พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะพิจารณาอนุญาตให้ทำบัตรโดยไม่เรียกหลักฐานเอกสารอื่นใดจากผู้ขอมีบัตร ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

คำถาม กรณีบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน เช่น ภิกษุ สามเณร เข้าใจว่าหากเป็นเข้าใจว่าหากเป็นการทำบัตรครั้งแรกจะให้อยู่ขอทำบัตรกรณีเป็นบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้น แต่ในปัจจุบัน ภิกษุ สามเณร ส่วนใหญ่จะมีบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว เพราะมีความจำเป็นต้องใช้บัตรฯ ในการทำ นิติกรรมต่าง ๆ ถ้าหากภิกษุ สามเณร ที่เคยมีบัตรแล้วมายื่นขอทำบัตรฯ กรณีบัตรหาย บัตรชำรุด หรือเปลี่ยนที่อยู่ กรณีเช่นนี้ยังจะให้ยื่นขอมีบัตรเป็นบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนอีกหรือไม่ อย่างไร หรือให้ทำบัตรกรณีบัตรหาย บัตรชำรุดหรือเปลี่ยนที่อยู่แล้วแต่กรณี ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ กรณีบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน เช่น ภิกษุ สามเณร เมื่อยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว ย่อมถือว่าได้เคยมีบัตรประจำตัวประชาชนมาแล้ว เมื่อเกิดกรณีบัตรหาย บัตรชำรุด หรือเปลี่ยนที่อยู่ พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน มาตรา ๖ จัดว่า กำหนดให้ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตร กรณีบัตรหาย บัตรชำรุดแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัว และชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน หรือเปลี่ยนที่อยู่ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๕๙ ประกอบข้อ ๑๑

คำถาม ข้าพเจ้าไม่เคยทำบัตรประจำตัวประชาชนมาก่อนเลย ปัจจุบันนี้อายุ ๔๐ กว่าแล้ว มีเอกสารเป็นทะเบียนบ้าน แล้วก็ยังมีชื่ออยู่ในรายการทะเบียนบ้านตรงกัน ไม่มีสูติบัตร มีขั้นตอนในการขอมีบัตร ประจำตัวประชาชนอย่างไร ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ...

คำตอบ ในกรณีผู้ยื่นคำขอมีบัตรครั้งแรก ไม่ได้ยื่นคำขอภายในกำหนดระยะเวลาต้องมีบัตร (ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ย้ายครอบครัว ๗ ปีบริบูรณ์) และไม่ใช้กรณีได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกสุติบัตร หากไม่มีให้เรียกหลักฐานเอกสารที่ทางราชการออกให้อย่างใดอย่างหนึ่ง (ถ้ามี) เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ประกาศนียบัตร ใบสุทธิ หนังสือเดินทาง เป็นต้น และสอบสวนบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทน หรือสอบสวนเจ้าบ้าน หรือบุคคลผู้น่าเชื่อถือ ทั้งนี้ กรณีที่ไม่ได้ยื่นคำขอภายในกำหนดระยะเวลาต้องมีบัตร บุคคลดังกล่าวย่อมต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

คำถาม บิดาข้าพเจ้าเป็นคนพิการทางปัญญา จะพามาทำบัตรประจำตัวประชาชน เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นไม่สามารถเข้าใจได้ ผู้พิการรายนี้จะไว้วางยทุกสิ่งของและทุกตัวคน ไม่สามารถพามาสมกันนิ้วมือ และบังคับให้ยื่นถ่ายรูปได้ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

คำตอบ บุคคลซึ่งมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบเป็นบุคคลซึ่งได้รับยกเว้น ไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ตามกฎกระทรวงกำหนดบุคคลซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่ผู้ซึ่งได้รับยกเว้นตามกฎหมายดังกล่าว จะขอมีบัตรก็ได้ ดังนั้น หากผู้พิการทางปัญญา มีความประสงค์ จะทำบัตรประจำตัวประชาชน ก็ย่อมสามารถยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนได้ และหากไม่สามารถพาผู้ขอมีบัตรมาสมกันนิ้วมือ และบังคับให้ยื่นถ่ายรูปได้ ในกรณีนี้บุตรหรือญาติพี่น้อง หรือผู้ดูแลสามารถแจ้งความประสงค์ขอรับบริการ จัดทำบัตรเคลื่อนที่ให้แก่ผู้ขอมีบัตรกรณีเป็นผู้พิการได้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล และเมืองพัทยา ซึ่งกรมการปกครองจะมีหน่วยบริการจัดทำบัตรเคลื่อนที่ (Mobile Unit) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนกลุ่มเปราะบางที่เป็นผู้ป่วยติดเตียง คนชรา และผู้พิการที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ รวมถึงกรณีดังกล่าวด้วย โดยบุคคลที่ดูแลจะต้องให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน เช่น การจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ การถ่ายรูป ฯลฯ

คำถาม บิดาข้าพเจ้าเป็นผู้สูงอายุ ๘๐ ปี มีชื่ออยู่ในรายการทะเบียนบ้านไม่ได้ทำบัตรประจำตัวประชาชนมาประมาณ ๔๐ กว่าปีแล้ว สามารถขอมีบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ได้หรือไม่ และต้องใช้เอกสารอะไรบ้าง ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ ผู้ซึ่งมีอายุเกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์ เป็นบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม แต่หากมีความประสงค์จะยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนก็สามารถทำได้ โดยให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการนี้เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบหลักฐานสุติบัตรจากข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของสำนักทะเบียนกลาง กรณีที่ไม่สามารถตรวจจากฐานข้อมูลได้ หรือหากไม่มีหลักฐานสุติบัตรสามารถใช้หลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร หนังสือเดินทาง เป็นต้น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการแจ้งส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ออกเอกสารเพื่อให้จัดส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวให้โดยเร็ว แต่ถ้าผู้ขอมีบัตรมีความประสงค์จะนำเอกสารหลักฐานนั้นมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง ก็ให้ดำเนินการได้ตามความสมัครใจ แต่หากผู้ขอมีบัตรไม่มีหลักฐานเอกสารดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนเจ้าบ้าน หรือบุคคลผู้น่าเชื่อถือแทน ตามระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

คำถาม บุตรอายุ ๗ ขวบ บิดาเป็นคนไทย มารดาเป็นคนพม่า จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย แต่เลิกกัน (ไม่ได้จดทะเบียนหย่า) แยกกันอยู่ตั้งแต่บุตรยังเล็ก ตอนนี้ตามหาบิดาไม่พบ เอกสารของบุตร เช่น สุติบัตรอยู่กับบิดา มารดาสามารถยื่นคำขอให้บุตรทำบัตรฯ ครั้งแรก ได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

คำตอบ...

คำตอบ การขอมีบัตรครั้งแรกของผู้ที่มีอายุไม่เกินสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๖ ฉ ดังนั้น มารดาย่อมสามารถยื่นคำขอให้บุตรทำบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรกได้ โดยให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการนี้ เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบหลักฐานสูติบัตร จากฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของสำนักทะเบียนกลาง กรณีที่ไม่สามารถตรวจจากฐานข้อมูลได้ หรือหากไม่มีหลักฐานสูติบัตรสามารถใช้หลักฐานเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ ประกาศนียบัตร หนังสือเดินทาง เป็นต้น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการแจ้งส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ออกเอกสารเพื่อให้จัดส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวให้โดยเร็ว แต่ถ้าผู้ขอมีบัตรมีความประสงค์จะนำเอกสารหลักฐานนั้นมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง ก็ให้ดำเนินการได้ตามความสมัครใจ แต่หากผู้ขอมีบัตรไม่มีหลักฐานเอกสารดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรแทนหรือสอบสวนเจ้าบ้าน

คำถาม – คำตอบ ที่ประชาชนให้ความสนใจ และสอบถาม งานทะเบียนทั่วไป

.....

คำถาม ถ้าผู้ทำพินัยกรรมเป็นผู้พิการทางสายตา มองไม่เห็นและไม่ได้ยินยอม สามารถทำพินัยกรรมได้หรือไม่

คำตอบ การทำพินัยกรรม ผู้ทำพินัยกรรม ต้องรู้และทราบว่าตนเองมีทรัพย์สินมรดกอะไรบ้าง และจะยกทรัพย์สินมรดกนั้น ให้กับทายาทผู้ใด ซึ่งหากผู้จะทำพินัยกรรมเป็นผู้พิการทางสายตาและไม่ได้ยิน ไม่สามารถสื่อสารกับนายทะเบียนได้ว่ามาทำพินัยกรรมแบบใด มีทรัพย์สินมรดกอะไร และจะยกทรัพย์สินมรดกให้กับทายาทผู้ใดได้ นายทะเบียนจึงไม่สามารถลงรายละเอียดต่าง ๆ ในพินัยกรรมให้กับผู้ทำพินัยกรรมได้ ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามเจตนาของการทำพินัยกรรมตาม ป.พ.พ. ม.๑๖๔๖ และ ม.๑๖๔๗ ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ บัญญัติเกี่ยวกับผู้ทำพินัยกรรมดังต่อไปนี้ ผู้เยาว์อาจทำพินัยกรรมได้เมื่ออายุสิบห้าปีบริบูรณ์ ตาม มาตรา ๒๕ กรณีทำพินัยเป็นโมฆะ คือ ผู้ที่อายุยังไม่ถึงสิบห้าปีบริบูรณ์ ตามมาตรา ๑๗๐๓ และผู้ถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถตามมาตรา ๑๗๐๔ สำหรับกรณีผู้ที่ไม่สามารถเป็นพยานได้ คือบุคคลยังไม่บรรลุนิติภาวะ บุคคลวิกลจริตหรือบุคคลซึ่งศาลให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ และบุคคลที่หูหนวก เป็นใบ้ หรือจักษุบอดทั้งสองข้าง

คำถาม กรณีคู่สมรสฝ่ายหญิงประสงค์ใช้ชื่อสกุลของสามี และขอใช้คำนำหน้าว่า นางสาว ได้หรือไม่

คำตอบ คู่สมรสฝ่ายหญิงประสงค์จะใช้ชื่อสกุลของสามี สามารถกระทำได้ตาม พ.ร.บ. ชื่อบุคคล ฯ มาตรา ๑๒ และใช้คำนำหน้าว่า นางสาว ก็ได้ตาม พ.ร.บ. คำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕

คำถาม กรณีคู่สมรสจดทะเบียนสมรสก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๘ (ก่อน พ.ร.บ. ชื่อบุคคล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๕) คู่สมรสฝ่ายหญิงยังไม่ได้แก้ไขคำนำหน้าและชื่อสกุลเลย ปัจจุบันหากประสงค์จะหย่า จะดำเนินการอย่างไร

คำตอบ กรณีหญิงมีสามีจดทะเบียนสมรสก่อน พ.ร.บ. ชื่อบุคคล (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ และ พ.ร.บ. คำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลบังคับใช้ แต่ไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ. ชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งกำหนดให้หญิงมีสามีให้ใช้ชื่อสกุลสามีและคำนำหน้านามว่า “นาง” ตามพระราชกฤษฎีกาให้ใช้คำนำหน้านามสตรี พ.ศ. ๒๔๖๐ และมีความประสงค์จะจดทะเบียนการหย่าจะต้องดำเนินการดังนี้

๑. คู่สมรสที่ประสงค์จะจดทะเบียนการหย่าให้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนและบันทึกทะเบียนครอบครัว (คร. ๑) ต่อนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว ณ สำนักทะเบียนท้องที่ นายทะเบียนตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนสมรส ในฐานะข้อมูลทะเบียนครอบครัว เพื่อให้ นายทะเบียนบันทึกเพิ่มเติมในทะเบียนสมรส (คร. ๒) เกี่ยวกับคำนำหน้านามและชื่อสกุลของฝ่ายหญิง ที่ใช้อยู่ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ เมื่อมีหลักฐานดังกล่าวแล้วนายทะเบียนจะดำเนินการหย่าต่อไป

๒. หากนายทะเบียนเห็นว่าถูกต้อง นายทะเบียนสามารถจดทะเบียนหย่า (คร. ๖) ให้กับคู่สมรส ได้โดยให้นายทะเบียนบันทึกเพิ่มเติมในรายการหย่า (คร. ๖) ว่า คู่สมรสฝ่ายหญิงมีสิทธิใช้ชื่อสกุลเดิมของตน และใช้คำนำหน้าว่า “ นางสาว “ ได้ตามนัยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๘ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ คำนำหน้าหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑

คำถาม...

คำถาม กรณีผู้ร้องทะเบียนสมรสหายไปประสงค์จะหย่าแต่สำนักทะเบียนไม่สามารถตรวจสอบหลักฐานทะเบียนสมรสได้ จึงไม่สามารถหย่าให้ผู้ร้องได้ อยากให้แจ้งแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ร้องได้รับความสะดวกในการยื่นคำร้อง

คำตอบ ๑) นายทะเบียนอำเภอ / เขต สำนักทะเบียนที่รับจดทะเบียนสมรสแจ้งความต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ กรณีเอกสารสูญหาย

๒) นายทะเบียนตรวจสอบ / ค้นหา จากทะเบียนบ้านฉบับอำเภอ ฉบับปี ๒๕๕๙ , ๒๕๖๕ , ๒๕๖๖ แล้วแต่กรณี

๓) หากยังไม่สามารถตรวจสอบ / ค้นหาได้ ให้แจ้งส่วนทะเบียนทั่วไป สำนักบริหารการทะเบียนตรวจสอบ / ค้นหาทะเบียนสมรสจากไมโครฟิล์ม ได้อีกทางหนึ่ง

คำถาม กรณีมารดายื่นคำร้องขอเปลี่ยนชื่อตัวและชื่อสกุล ให้บุตรยังไม่บรรลุนิติภาวะและมารดา ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับบิดา กรณีดังกล่าวสำนักทะเบียนได้แจ้งว่าได้แจ้งให้มารดาขอความยินยอมจากบิดาก่อน แต่มารดาอ้างว่า ตนเป็นผู้มีอำนาจในการปกครองบุตรแต่ฝ่ายเดียว และเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของมารดาแต่ฝ่ายเดียว หากสำนักทะเบียนไม่ดำเนินการให้ และยังคงขอความยินยอมจากบิดาอีก จะฟ้องเจ้าหน้าที่ว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ สำนักทะเบียนอำเภอจะต้องดำเนินการในกรณีดังกล่าวอย่างไร

คำตอบ กรณีมารดายื่นคำร้องขอเปลี่ยนชื่อตัวและชื่อสกุล ให้บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะและมารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับบิดา สามารถทำได้เพราะอำนาจปกครองอยู่ที่มารดา ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ม. ๑๕๔๖ มารดาจึงสามารถใช้อำนาจปกครองทำการแทน ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะเพื่อขอแก้ไขชื่อของบิดาไปใช้ชื่อสกุลของมารดาได้โดยไม่ต้องให้บิดายินยอม แต่อย่างใด

คำถาม อำนาจปกครองบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของคู่หย่า มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

คำตอบ การหย่าโดยให้ความยินยอม สามเษก ฤชา ต้องตกลงกันเป็นหนังสือว่าใครจะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรคนใดตามนัย ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๒๐ และจะเป็นการตัดอำนาจปกครองบุตรของอีกฝ่ายหนึ่งเนื่องจากบิดา มารดา ตกลงกันตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้ตกลงกันได้ ตามนัย มาตรา ๑๕๖๖ (๖) หากจะเปลี่ยนอำนาจการปกครองบุตรในภายหลังจากการที่มีการตกลงเป็นหนังสือ (สัญญาหย่า) จะต้องร้องต่อศาลเท่านั้น

คำถาม ดิฉันและสามีได้จดทะเบียนสมรส และได้แยกกันอยู่ดิฉันและสามี มีบุตรด้วยกัน ๓ คน เสียชีวิตไปแล้ว ๒ คน ดิฉันขอสอบถามว่ากรณีสามีดิฉันได้เสียชีวิตไปแล้ว ประมาณ ๒๐ ปี แต่ยังไม่ได้แจ้งการเสียชีวิต และบ้านหลังที่สามีมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านมีชื่อสามีคนเดียวและเป็นเจ้าบ้าน กรณีนี้ใครต้องเป็นผู้ยื่นคำร้องขอจำหน่ายรายการตายและต้องใช้เอกสารอะไรประกอบบ้าง และบุตรดิฉันจะสามารถย้ายเข้ามาเป็นเจ้าบ้านได้หรือไม่

คำตอบ ๑. ในกรณีดังกล่าว ผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านและทำหน้าที่เจ้าบ้านได้เสียชีวิตไปแล้ว และยังไม่ได้แจ้งการตาย ให้ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลบ้านในขณะนั้น หรือผู้มีสิทธิในการครอบครองบ้านในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ยื่นคำร้องขอจำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านดังกล่าว

๒. การจะย้ายบุคคลใดเข้ามาในบ้านและทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านหากเจ้าของกรรมสิทธิ์ให้ความยินยอมก็สามารถดำเนินการได้ โดยนายทะเบียนต้องบันทึกไว้เป็นหลักฐานประกอบด้วย

คำถาม ดิฉันจดทะเบียนสมรสเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ใช้ชื่อสกุลของสามี ปัจจุบันดิฉันมีชื่ออยู่ที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ตอนนี้นิฉันมีความประสงค์จะกลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตนเอง ดิฉันได้ไปดำเนินการที่สำนักทะเบียนอำเภอเมืองสุพรรณบุรี แล้ว แต่เจ้าหน้าที่แจ้งว่าไม่สามารถดำเนินการให้ได้ ให้ดิฉันกลับไปดำเนินการที่เขตยานนาวา ดิฉันอยากทราบว่ากรณีของดิฉันจะต้องไปดำเนินการที่เขตยานนาวาตามที่เจ้าหน้าที่แจ้งต่อดิฉันเท่านั้นหรือ และเพราะเหตุใดจึงไม่สามารถดำเนินการที่สำนักทะเบียนอำเภอเมืองสุพรรณได้

คำตอบ...

คำตอบ กรณีเมื่อมีการจดทะเบียนสมรส คู่สมรสทั้งสองฝ่ายตกลงกันว่าฝ่ายหญิงจะใช้ชื่อสกุลของฝ่ายชาย หากต่อมาฝ่ายหญิงประสงค์จะกลับมาใช้ชื่อสกุลเดิมของตนเอง ทั้งสองฝ่ายก็สามารถบันทึกการเปลี่ยนแปลงข้อตกลงการใช้ชื่อสกุล ตามนัย มาตรา ๑๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๖๓/๒๕๔๗ การเปลี่ยนแปลงข้อตกลงเกี่ยวกับการใช้ชื่อสกุลของคู่สมรสนั้น หากคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งไม่ตกลงให้เปลี่ยนแปลงก็ไม่อาจทำได้ เว้นแต่กรณีสมรสสิ้นสุด (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๑๕๑ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ อยู่ในคู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนชื่อบุคคลและการใช้คำนำหน้า ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ หน้า ๑๒๕ กรณีของผู้ร้องสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑. กรณีมีบันทึกการเปลี่ยนแปลงข้อตกลงการใช้ชื่อสกุล ซึ่งคู่สมรสทั้งสองฝ่ายและพยาน ๒ คน ลงลายมือชื่อแล้วผู้ร้องสามารถยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อสกุลจากชื่อสกุลของคู่สมรสฝ่ายชายมาเป็นชื่อสกุลของตนเองได้ ณ สำนักทะเบียนเขต/อำเภอ ที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

๒. กรณีไม่มีการบันทึกการเปลี่ยนแปลงการใช้ชื่อสกุล คู่สมรสทั้งสองฝ่ายต้องยื่นคำขอบันทึกเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงข้อตกลงการใช้ชื่อสกุลท้ายทะเบียนสมรส (คร. ๒) ณ สำนักทะเบียนเขต/อำเภอ ที่จดทะเบียนสมรสก่อน ผู้ร้องจึงสามารถยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อสกุลจากชื่อสกุลของคู่สมรสฝ่ายชายมาเป็นชื่อสกุลของตนเองได้ ณ สำนักทะเบียน/อำเภอ ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

คำถาม กรณีชาย หญิง จดทะเบียนสมรสกัน ฝ่ายหญิงประสงค์ใช้นามสกุลของฝ่ายชาย ต่อมาภายหลังฝ่ายหญิงต้องการกลับไปใช้นามสกุลของตนเอง ฝ่ายหญิงต้องได้รับความยินยอมจากฝ่ายชายก่อนหรือไม่ หรือสามารถยื่นคำร้องได้เลย

คำตอบ กรณีเมื่อมีการจดทะเบียนสมรสกัน คู่สมรสทั้งสองฝ่ายตกลงกันว่าฝ่ายหญิงจะใช้ชื่อสกุลของฝ่ายชาย หากต่อมาฝ่ายหญิงประสงค์จะกลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตนเอง ทั้งสองฝ่ายก็สามารถบันทึกการเปลี่ยนแปลงข้อตกลงการใช้ชื่อสกุล ตามนัย มาตรา ๑๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่ม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๖๓/๒๕๔๗ การเปลี่ยนแปลงข้อตกลงเกี่ยวกับการใช้ชื่อสกุลของคู่สมรสนั้น หากคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งไม่ตกลงให้เปลี่ยนแปลงก็ไม่อาจทำได้ เว้นแต่กรณีการสมรสสิ้นสุดลง (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๑๕๑ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ อยู่ในคู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนชื่อบุคคลและใช้คำนำหน้านาม ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ หน้า ๑๒๕)

คำถาม เนื่องจากผมได้ยื่นเรื่องขอรับบุตรบุญธรรมผ่านกระทรวงพัฒนาและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับการอนุมัติให้ผมจดทะเบียนรับบุญธรรมได้แล้ว แต่ภรรยาของผมยังไม่ผ่านการอนุมัติต้องรอก่อนในรอบต่อไป แต่ผมจะขอจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมที่อำเภอก่อนได้หรือไม่โดยภรรยาเป็นผู้ยินยอม

คำตอบ ฝ่ายชายสามารถนำเอกสารขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมที่อนุมัติแล้ว ยื่นเรื่องขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ณ สำนักทะเบียนอำเภอ/เขต ก่อนได้รับความยินยอมจากคู่สมรสตามมาตรา ๑๕๙๘/๒๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คำถาม ดิฉันและสามีจดทะเบียนสมรสถูกต้องตามกฎหมาย มีบุตรด้วยกัน ๑ คน อายุ ๒ ปี บุตรใช้นามสกุลของบิดาต่อมาดิฉันและสามีได้จดทะเบียนหย่า โดยในสัญญาหย่าระบุว่าบุตรอยู่ในความปกครองของดิฉันแต่เพียงฝ่ายเดียวและอดีตสามีไม่เคยส่งเสียค่าใช้จ่ายอะไรเลย ปัจจุบันบุตรมีอายุ ๗ ปี ดิฉันและอดีตสามีไม่เคยติดต่อกันเลย ดิฉันมีความประสงค์จะให้บุตรใช้นามสกุลของดิฉัน ซึ่งดิฉันได้ไปดำเนินการที่สำนักทะเบียนอำเภอแล้ว แต่ทางอำเภอแจ้งว่าไม่สามารถดำเนินการได้ จะต้องให้บิดาของบุตร (อดีตสามี) ให้ความยินยอมก่อน จึงจะดำเนินการได้ ดิฉันอยากทราบว่าเพราะเหตุใดจึงต้องให้บิดาของบุตรมาให้ความยินยอมด้วย

ในเมื่อ...

ในเมื่อสัญญาหาได้ระบุไว้แล้วว่าอำนาจปกครองบุตรอยู่กับดิฉันเพียงฝ่ายเดียวและดิฉันกับสามีก็ไม่เคยติดต่อกันเลย จึงไม่ทราบว่าเขาไปอยู่ที่ใดแล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ดิฉันจะมีวิธีใดบ้างที่จะให้บุตรมาใช้นามสกุลของดิฉัน

คำตอบ มาตรา ๑๕๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติให้ผู้ใช้อำนาจปกครอง มีสิทธิใช้อำนาจปกครองต่อบุตรและบุคคลภายนอกที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับบุตรไว้เพียงสี่ประการ คือ ประการที่หนึ่ง การกำหนดที่อยู่ของบุตร ประการที่สอง การทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน ประการที่สาม การให้บุตรทำงานตามสมควรแก่ความสามารถและฐานะรูป และประการที่สี่ การเรียกบุตรคืนจากบุคคลอื่น ซึ่งกักบุตรไว้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น ผู้ใช้อำนาจปกครองจึงไม่สามารถใช้สิทธินอกจากที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๕๖๗ (๑) ถึง (๔) ได้ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๒๒๙/๒๕๕๕ (หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท. ๐๓๐๙.๓ /ว ๒๕๑๗๑ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ อยู่ในคู่มือปฏิบัติงาน ทะเบียนชื่อบุคคล และการใช้คำนำหน้านาม ปี ๒๕๕๖ หน้า ๒๘๘) กรณีผู้ร้องเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตร ประสงค์เปลี่ยนชื่อสกุลบุตรผู้เยาว์จากชื่อสกุลของบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายมาเป็นชื่อสกุลของมารดา กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเรื่องดังกล่าวไว้ในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.๐๔๐๒ /ว ๑๓๐๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ กล่าวคือ เมื่อมารดายื่นคำขอต่อนายทะเบียน ก่อนที่นายทะเบียนจะอนุญาต ใช้เรียกบิดามาสอบปากคำต่อหน้านายทะเบียนพร้อมบันทึกปากคำให้ความยินยอมของบิดาและมารดา พร้อมเหตุผลที่ร้องขอกรณีบุตรอยู่ในความดูแลของมารดา เช่น บิดาได้เลิกร้างกับมารดาไปหรือบิดาและมารดา ได้หย่าขาดจากกันแล้ว หรือไม่แน่นอนว่าบิดามีชีวิตอยู่หรือตาย ให้นายทะเบียนท้องที่สอบปากคำมารดา ถึง ความจำเป็นที่ร้องขอ พร้อมทั้งแสดงหลักฐานเอกสาร หรือบันทึกปากคำให้ปรากฏเหตุผลที่บิดา ไม่สามารถ ไปให้ปากคำต่อนายทะเบียนท้องที่ไว้ประกอบการพิจารณาอนุญาต (อยู่ในคู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนชื่อ บุคคลและการใช้คำนำหน้านาม ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ หน้า ๒๓๔)

คำถาม ดิฉันต้องการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมอยากทราบว่าการรับบุตรบุญธรรมดิฉันสามารถ รับบุตรบุญธรรมได้กี่คน

คำตอบ ผู้รับบุตรบุญธรรมสามารถรับบุตรบุญธรรมได้หลายคน เว้นแต่ผู้เยาว์ที่จะเป็น บุตรบุญธรรมของบุคคลใดอยู่แล้วจะเป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นอีกในขณะเดียวกันไม่ได้ เว้นแต่เป็นบุตรบุญธรรม ของคู่สมรสของผู้รับบุตรบุญธรรม (ม ๑๕๙๘/๒๖ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

คำถาม กรณีผมมีบุตรกับภรรยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน ผมอยากทราบว่าจะให้บุตร ใช้นามสกุลของผมได้หรือไม่

คำตอบ บุตรสามารถใช้ชื่อสกุลของบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ โดยให้มารดาเป็นผู้ยื่นคำขอ แทนบุตร ผู้เยาว์ หรือในกรณีที่บุตรบรรลุนิติภาวะแล้ว บุตรสามารถยื่นคำขอได้ด้วยตัวเองต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขต ที่บุตรนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน แล้วนายทะเบียนท้องที่เรียกบิดา มาบันทึกปากคำแสดงความยินยอมให้ปรากฏเป็นหลักฐานไว้ประกอบการพิจารณาอนุญาต ตามนัยหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ที่ มท. ๐๔๐๒ /ว ๑๓๐๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ (อยู่ในคู่มือการปฏิบัติงาน ทะเบียนชื่อบุคคลและการใช้คำนำหน้า ปี ๒๕๕๖ หน้า ๒๓๔)

คำถาม ผมต้องการทำพินัยกรรมฝ่ายเมืองและได้ไปติดต่อกับสำนักทะเบียนอำเภอ แต่นายอำเภอปฏิเสธไม่รับดำเนินการให้กรณีเช่นนี้ผมสามารถร้องอุทธรณ์การปฏิเสธดำเนินการ ของนายอำเภอได้หรือไม่ และถ้าได้แบบฟอร์มหนังสืออุทธรณ์ขอได้ที่ไหนครับ

คำตอบ กรณีบุคคลยื่นคำร้องขอทำพินัยกรรมเป็นเอกสารฝ่ายเมืองที่สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนเขต นายทะเบียนจะต้องตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ทำพินัยกรรมและพยาน ว่าสามารถ ทำพินัยกรรมได้หรือไม่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากนายทะเบียนปฏิเสธไม่อนุญาตให้ทำพินัยกรรม จะต้อง...

จะต้องระบุนสาเหตุพร้อมข้อกฎหมายที่ไม่สามารถอนุญาตให้ทำพินัยกรรมได้ไว้ในใบคำร้อง (พ.ก. ๑) ซึ่งถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคำสั่งดังกล่าวได้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คำถาม ดิฉันเป็นคนไทยต้องการทำพินัยกรรมฝ่ายเมืองโดยระบุนความประสงค์ในพินัยกรรมต้องการยกเลิกที่ดินที่มีโฉนดให้แก่คนต่างชาติซึ่งมีพาสปอร์ตได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ดิฉันจะทำอย่างไรได้บ้างเพื่อที่จะยกที่ดินดังกล่าวให้กับคนต่างชาติ

คำตอบ กรณีผู้ทำพินัยกรรมต้องการทำพินัยกรรมยกที่ดินที่มีโฉนดให้กับคนต่างชาติสามารถยื่นคำร้องขอทำพินัยกรรมทำเป็นเอกสารฝ่ายเมืองได้ เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ได้ระบุนเรื่องสัญชาติของผู้รับพินัยกรรม เมื่อได้รับพินัยกรรมแล้ว การถือครองสิทธิในที่ดินของคนต่างชาติต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายที่ดิน

คำถาม กรณีพ่อ แม่ ดิฉันไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน แต่ดิฉันใช้นามสกุลของพ่อ และหากดิฉันต้องการจะเปลี่ยนไปใช้นามสกุลแม่ (นามสกุลของตา) แต่ปัจจุบันพ่อ แม่ ของดิฉันได้เสียชีวิตไปแล้ว ดิฉันจะต้องทำอย่างไร ถึงจะเปลี่ยนกลับไปใช้นามสกุลของแม่ได้

คำตอบ ผู้ร้องสามารถยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อสกุลกรณี “ ต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ ที่ทำการอำเภอหรือสำนักงานเขตที่ผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้าน โดยแสดงเหตุผลความจำเป็นและพยานหลักฐานแล้วให้นายทะเบียนท้องที่บันทึกปากคำในการเปลี่ยนชื่อสกุลของมารดาไว้ประกอบการพิจารณาอนุญาตตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. ๐๔๐๒ /ว๑๓๐๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ (อยู่ในคู่มือปฏิบัติงานทะเบียนชื่อบุคคลและการใช้คำนำหน้า ปี ๒๕๕๖ หน้า ๒๓๔)

คำถาม ภรรยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสแต่มีบุตรด้วยกัน สามารถขอดูรายการสถานะของรายการสมรสของสามีได้หรือไม่

คำตอบ กรณีฝ่ายหญิงที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับฝ่ายชาย ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สามารถขอดูรายการสมรสของอีกฝ่ายหนึ่งได้ เพราะถือว่าทะเบียนสมรสเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๔

คำถาม ในใบสูติบัตรไม่ได้ระบุนรายการบิดา แต่ศาลได้มีคำพิพากษาให้บิดา (จำเลย) จดทะเบียนรับรองบุตรภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา หากจำเลยไม่มาดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยได้หรือไม่ และในการดำเนินการมารดาจะต้องนำเอกสารใดไปดำเนินการ และสามารถไปจดทะเบียนรับรองบุตรได้ที่ไหน

คำตอบ มารดาสามารถนำคำพิพากษาถึงที่สุดให้บิดาจดทะเบียนรับรองบุตร ฯ และพยาน ๒ คน พร้อมบัตรประจำตัวประชาชนของมารดา ไปยื่นคำร้องขอจดทะเบียนรับรองบุตรได้ทุกสำนักทะเบียน ทั้งนี้ กรณีสูติบัตรไม่ปรากฏรายการชื่อของบิดา นายทะเบียนสามารถแก้ไขรายการของบิดาในสูติบัตรโดยใช้ดุลพินิจประกอบพยานหลักฐานจากคำพิพากษาหรือหลักฐานอื่นเพื่อพิจารณาความเป็นบิดาและบุตรรับจดทะเบียนรับรองบุตร

คำถาม ฉันทอายุ ๑๙ ปี กำลังตั้งครรภ์ได้ ๔ เดือน ดิฉันและสามีมีความประสงค์จะจดทะเบียนสมรสกัน แต่พ่อและแม่ดิฉันไม่มาให้ความยินยอมในการจดทะเบียนสมรส ดิฉันและสามีจะอย่างไร และมีวิธีใดให้ดิฉันและสามีได้จดทะเบียนสมรสกัน

คำตอบ...

คำตอบ กรณีผู้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนสมรสทั้งสองฝ่ายต้องมีอายุ ๑๗ ปี บริบูรณ์ ตามมาตรา ๑๔๔๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากยังไม่บรรลุนิติภาวะ ผู้เยาว์ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดา ผู้มีอำนาจการปกครองก่อนจดทะเบียนสมรส ตามมาตรา ๑๔๔๔ หากบิดามารดาไม่ให้ความยินยอม ผู้เยาว์อาจขอให้ศาลอนุญาตให้ทำการสมรสได้ถ้ามีเหตุสมควร ตามมาตรา ๑๔๔๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คำถาม กรณีดิฉันและสามีไม่ได้จดทะเบียนกันแต่สามีได้เสียชีวิตในขณะที่ดิฉันตั้งครรภ์อยู่ ดิฉันอยากทราบว่า หากดิฉันคลอดบุตรแล้วจะแจ้งให้บุตรใช้นามสกุลของสามี (พ่อเด็ก) ได้หรือไม่

คำตอบ กรณีบุตรเป็นผู้เยาว์มีบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หากมารดาประสงค์ให้บุตรใช้ชื่อสกุลของบิดา ก็ให้มารดายื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตที่บุตรผู้เยาว์มีชื่อในทะเบียนบ้าน แล้วให้นายทะเบียนท้องที่เรียกบิดามารดาขึ้นทักถามคำแสดงความยินยอมให้ปรากฏเป็นหลักฐานไว้ประกอบการพิจารณาอนุญาต โดยปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๒/ว ๑๓๐๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ สำหรับกรณีที่บิดาไม่ชอบด้วยกฎหมายเสียชีวิต เมื่อศาลมีคำพิพากษาว่าบุตรผู้เยาว์ เป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของบิดา มารดา ย่อมสามารถยื่นคำขอให้บุตรผู้เยาว์ใช้ชื่อสกุลของบิดาได้ตามนัย มาตรา ๑๕๔๗ และมาตรา ๑๕๖๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คำถาม บิดาต้องการจดทะเบียนรับรองบุตร แต่มารดาอายุ ๑๙ ปี บิดาสามารถจดทะเบียนรับรองบุตรได้เลยหรือไม่ หรือต้องให้บิดา มารดา ของแม่เด็กให้ความยินยอมหรือจดทะเบียนสมรสหรือไม่

คำตอบ กรณีบิดาต้องการจดทะเบียนรับรองบุตร แต่มารดาเด็กอายุ ๑๙ ปี บิดา สามารถจดทะเบียนรับรองบุตรได้ ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของเด็กและมารดาเด็ก แม้มารดาเด็กจะยังไม่บรรลุนิติภาวะก็สามารถให้ความยินยอมได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๘

คำถาม ถ้าฝ่ายหญิง อายุ ๑๖ ปี กำลังตั้งครรภ์สามารถจดทะเบียนสมรสกับฝ่ายชาย อายุ ๒๕ ปีได้หรือไม่

คำตอบ การจดทะเบียนสมรสกฎหมายกำหนดให้ การสมรสกระทำได้อ่อนวัย มีอายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ แต่กรณีดังกล่าวหญิงอายุ ๑๖ ปี หากต้องการจะจดทะเบียนสมรสจะกระทำได้โดยร้องขอต่อศาล เพื่อให้ศาลอนุญาตให้ทำการสมรสก่อนนั้นได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๔๘

คำถาม ต้องการสอบถามว่า ดิฉันและสามีจดทะเบียนสมรสกันมีบุตรอายุ ๓ ขวบ สามีได้เปลี่ยนนามสกุลใหม่ ดิฉันและลูก สามารถเปลี่ยนนามสกุลตามสามีได้หรือไม่

คำตอบ สามารถเปลี่ยนได้โดยให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตที่ผู้ร้องและบุตร มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน โดยปฏิบัติตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๒๐๒๕๙ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑

คำถาม กรณีการรับรองบุตร เมื่อศาลมีคำสั่งแล้ว มารดาเด็กยังต้องให้ความยินยอมที่อำเภออีกหรือไม่ และยังคงต้องใช้พยานบุคคล ๒ คน ด้วยหรือไม่ และหากพยานบุคคลไม่สามารถมาลงลายมือชื่อเป็นพยานได้ จะสามารถดำเนินการจดทะเบียนรับรองบุตรได้หรือไม่

คำตอบ กรณีการรับรองบุตร เมื่อศาลมีคำพิพากษา และมีหนังสือรับรองคดีถึงที่สุดแล้ว แม้มารดาเด็กและเด็ก จะไม่ได้เดินทางมาให้ความยินยอมก็สามารถจดทะเบียนรับรองบุตรได้ ตามประมวล

กฎหมาย...

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๘ วรรคท้าย และในการจดทะเบียนรับรองบุตร ต้องมีพยานตามระเบียบ มท. ว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๓ ซึ่งหากพยานไม่สามารถลงลายมือชื่อได้สามารถให้พยานพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อได้ ตามระเบียบ มท. ว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๙

คำถาม จดทะเบียนรับรองบุตรบุญธรรม กรณีบิดา มารดา เสียชีวิตทั้งคู่ ผู้มีอำนาจให้ความยินยอมคือใคร

คำตอบ กรณีจดทะเบียนรับรองบุตรบุญธรรม หากบุตรบุญธรรมบรรลุนิติภาวะแล้ว ไม่ต้องมีผู้มีความยินยอม แต่หากบุตรบุญธรรมเป็นผู้เยาว์ การรับผู้เยาว์เป็นบุตร จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับความยินยอมของบิดาหรือมารดา ของผู้จะเป็นบุตรบุญธรรม ถ้าไม่มีผู้มีความยินยอม ให้ผู้ประสงค์จะรับบุตรบุญธรรมหรืออัยการ ร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งอนุญาตแทนการให้ความยินยอมตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๔๘/๒๑

คำถาม บุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองมาถูกต้องตามกฎหมายจะขอจดทะเบียนรับบุคคลสัญชาติไทยเป็นบุตรบุญธรรมได้หรือไม่

คำตอบ พ.ร.บ. รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๐ วรรคสอง โดยยื่นคำร้องต่ออธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรุงเทพมหานคร ณ ศูนย์อำนวยความสะดวกรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมก่อนเมื่อได้รับการอนุมัติแล้วจึงนำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องมายื่นคำร้องขอจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม ณ สำนักทะเบียนอำเภอ / เขตใดก็ได้

คำถาม เด็กใช้ชื่อสกุลของบิดา (บิดา มารดา จดทะเบียนสมรส) ต่อมาหย่ากัน และบิดาได้เปลี่ยนสกุลบุตรต้องการเปลี่ยนชื่อสกุลตามบิดา บิดาต้องให้ความยินยอมหรือไม่

คำตอบ นายทะเบียนท้องที่ อนุญาตได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมของบิดา เพราะบุตรมีสิทธิ์ใช้ชื่อสกุลของบิดา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ม ๑๕๖๑ วรรค ๑

คำถาม บิดา มารดา ไม่ได้จดทะเบียนสมรส หากบิดาจะมาขอเปลี่ยนชื่อตัว หรือชื่อสกุลให้แก่บุตร โดยมารดาไม่ได้มายื่นคำร้องขอเปลี่ยนให้และไม่ได้มอบอำนาจให้บิดาดำเนินการแทนบิดาจะดำเนินการให้ได้หรือไม่และมีวิธีปฏิบัติอย่างไร

คำตอบ บิดา มารดา ไม่ได้จดทะเบียนสมรส อำนาจปกครองบุตรอยู่กับมารดา หากบิดาจะมาขอเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุลให้แก่บุตรก็สามารถทำได้ โดยให้มารดามาให้ความยินยอมด้วยตนเอง หรือมีหนังสือมอบอำนาจจากมารดา ให้บิดาดำเนินการแทนตนเอง หรือให้นายทะเบียนท้องที่เรียกมารดามายื่นที่กปากคำแสดงความยินยอมให้ปรากฏเป็นหลักฐานไว้ประกอบการพิจารณาอนุญาต

คำถาม ผมเป็นคนไทย แต่งงานกับคนจีน สัญชาติจีน แต่จดทะเบียนสมรสที่สหรัฐอเมริกา จะโอนทะเบียนสมรสมาไทย หรือโอนสถานะ การแต่งงานมาไทยอย่างไรครับ โดยไม่ต้องไปจดทะเบียนสมรสใหม่หรือต้องทำอะไร จึงจะทำให้ภรรยาของผมอยู่ในประเทศไทยได้นานครับ

คำตอบ ท่านสามารถนำทะเบียนสมรสที่ได้จดตามกฎหมายอเมริกาให้หน่วยงานของรัฐของประเทศนั้นรับรองและมีคำรับรองถูกต้องพร้อมกับคำแปลภาษาไทยจากกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศแล้วนำไปยื่นขอขึ้นทะเบียนที่ภูมิลำเนาหรือที่ภูมิลำเนาเดิม กรณีสมรสได้ทุกสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนเขตเพื่อเป็นหลักฐานในการพิสูจน์เมื่อเกิดกรณีพิพาทขึ้นหรือให้ได้มาซึ่งสิทธิ์ตามกฎหมาย

คำถาม เอกสารที่ใช้ในการเปลี่ยนนามสกุล ในกรณีที่จดทะเบียนสมรสกับชาวต่างชาติว่าจำเป็นต้องใช้เอกสารยินยอมให้ใช้นามสกุลจากสถานทูตด้วยหรือเปล่าคะ ถ้าฝ่ายชายสามารถเดินทางมาที่เขตด้วยกันคะ

คำตอบ เอกสารที่ใช้ในการเปลี่ยนนามสกุล กรณีที่จดทะเบียนสมรสกับชาวต่างชาติ หากจดทะเบียนตามกฎหมายไทยให้ใช้ทะเบียนสมรส (คร.๒) เพื่อประกอบการเปลี่ยนนามสกุล แต่ถ้าหากจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายต่างประเทศให้ใช้บันทึกฐานะแห่งครอบครัว (คร.๒๒) เพื่อประกอบการ

เปลี่ยนนามสกุล...

เปลี่ยนนามสกุล โดยยื่นคำขอ ช.๑ ต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ สำนักงานเขต ที่ว่าการอำเภอ หรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

คำถาม ผมมีความประสงค์จะรับคนลาวเป็นบุตรบุญธรรม แต่ไม่ต้องการให้มีสิทธิในมรดก เหตุผลคือ ผมไม่มีครอบครัว ไม่มีบุตร รู้จักเด็กชาวลาวคนนี้นาน เห็นว่าเป็นนักเรียนฐานะยากจน แต่เป็นคนดี จึงอยากให้มาดูแลตอนอายุมาก สามารถทำได้หรือไม่ มีขั้นตอนอย่างไรครับ

คำตอบ หากผู้รับบุตรบุญธรรมมีความประสงค์ที่จะมิให้มรดกของตนตกไปยังบุตรบุญธรรม โดยมีได้ยกทรัพย์สินให้หรือจำหน่ายไปในช่วงที่ยังมีชีวิต ก็สามารถทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินของตนให้กับบุคคลอื่นได้

คำถาม แม้จะขอรับลูกเราเป็นบุตรบุญธรรม แล้วเราที่เป็นแม่ตัวจริงจะยังมีสิทธิในตัวบุตรหรือไม่ หรือ แม่บุญธรรมมีสิทธิมากกว่า

คำตอบ กรณีดังกล่าวบิดามารดาโดยกำเนิดจะหมดอำนาจปกครองนับแต่วันเวลาที่เด็กได้จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมตามกฎหมายแล้ว แต่บุตรบุญธรรมนั้นไม่สูญเสียสิทธิและหน้าที่ในครอบครัวที่ได้กำเนิดมา เช่น สิทธิได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากบิดามารดา สิทธิรับมรดกจากบิดามารดาในฐานะทายาทโดยธรรม เป็นต้น ตามมาตรา ๑๕๔๘/๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คำถาม พ่อสัญชาติอินเดีย แม่สัญชาติไทย จดทะเบียนสมรสที่สิงคโปร์ พ่อไม่อยากจะให้ลูกใช้นามสกุลของตนเพราะตามธรรมเนียมอินเดีย ชื่อสกุลปัจจุบันของพ่อคือชื่อคุณปู่ ไม่ใช่ใช้นามสกุลของตนเอง ดังนั้นพ่อจึงต้องการตั้งนามสกุลใหม่ให้ลูก สามารถทำได้หรือไม่ ถ้าหากอยากให้ลูกถือสัญชาติไทยตามมี

คำตอบ สามารถทำได้ ตามระเบียบข้อ ๙ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑

คำถาม การทำพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ จำเป็นต้องมีพยาน ๒ คน ด้วยหรือไม่คะ และสามารถระบุในพินัยกรรมให้คู่สมรสที่จดทะเบียนเป็นผู้จัดการมรดกได้หรือไม่คะ

คำตอบ การทำพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับไม่จำเป็นต้องมีพยาน ๒ คน แต่ต้องมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ คือ ๑. ผู้ทำพินัยกรรมต้องเขียนด้วยมือตนเองซึ่งข้อความทั้งหมด ๒. ต้องลงวัน เดือน ปี และ ๓. ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อของตนเองเท่านั้น ตามนัยมาตรา ๑๖๕๗ แห่ง ป.พ.พ. โดยสามารถระบุชื่อคู่สมรสให้เป็นผู้จัดการมรดกได้ สำหรับบุคคลที่ไม่สามารถเป็นผู้จัดการมรดกได้ ได้แก่ ผู้ซึ่งไม่บรรลุนิติภาวะ บุคคลวิกลจริตหรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถและบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนล้มละลาย ตามนัยมาตรา ๑๗๑๘ แห่ง ป.พ.พ.

คำถาม มารดาต้องการเปลี่ยนนามสกุลบุตรที่ใช้นามสกุลบิดามาใช้นามสกุลมารดา กรณีบิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน แต่บิดาเป็นผู้แจ้งเกิดและให้ใช้นามสกุลบิดา

คำตอบ กรณีบุตรเป็นผู้เยาว์ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย อำนาจปกครองอยู่กับมารดา ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๕๖๖ วรรคท้าย มารดาจึงสามารถใช้อำนาจปกครองทำการแทนบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะเพื่อขอแก้ไขชื่อสกุลของบิดาไปใช้ชื่อสกุลของมารดาได้โดยไม่ต้องให้กับบิดาไปให้ปากคำเพื่อบันทึกความยินยอมแต่อย่างใด ตามหนังสือ ที่ มท ๐๔๐๒/ว ๑๓๐๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ เรื่องการใช้ชื่อสกุลของบุตร

คำถาม ขอสอบถามว่าสามารถไปทำพินัยกรรมฝ่ายเมืองที่อำเภอเพื่อยกทรัพย์สินให้ลูกสาวและตัดทายาทคือสามี โดยระบุข้อความลงไปในพินัยกรรมฝ่ายเมืองฉบับเดียวได้เลยไหมคะ

คำตอบ...

คำตอบ ท่านสามารถไปยื่นคำร้องขอทำพินัยกรรมฝ่ายเมืองที่อำเภอเพ็ญกัณฑ์สันให้ลูกสาวและตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก โดยระบุข้อความลงในพินัยกรรมฝ่ายเมืองในฉบับเดียวกัน ตามนัยมาตรา ๑๖๐๘ แห่ง ป.พ.พ. ได้ สำหรับการตัดทายาทโดยพินัยกรรมจะมีผลเมื่อผู้ทำพินัยกรรมได้ถึงแก่ความตายแล้ว

คำถาม ดิฉันจดทะเบียนสมรสกับสามีและได้เปลี่ยนไปใช้คำนำหน้านามเป็น “นาง” และใช้นามสกุลของสามีต่อมาสามีได้เปลี่ยนไปใช้นามสกุลของบิดาบุญธรรม ดิฉันต้องการเปลี่ยนไปใช้นามสกุลของบิดาบุญธรรมตามสามีจะได้หรือไม่ และจะต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ สามารถกระทำได้ โดยการยื่นคำร้อง ณ สำนักทะเบียนที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร โดยการเปลี่ยนชื่อสกุล (ช.๕) กรณีการสมรส ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔

คำถาม ผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำมีความประสงค์จะเปลี่ยนชื่อตัว สามารถมอบอำนาจให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนได้หรือไม่

คำตอบ ผู้ต้องขังสามารถมอบอำนาจให้บุคคลอื่นไปทำการการแทนได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๙๗ และเนื่องจาก พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๐ กำหนดว่าเมื่อมีผู้ย้ายที่อยู่เข้าอยู่ในบ้านให้เจ้าบ้านแจ้งการย้ายที่อยู่ต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน จึงเห็นควรให้

คำถาม มีชื่ออยู่ในรายการทะเบียนบ้านตำบลตลาดขวัญ เขตเทศบาลนครนนทบุรี ต้องการเปลี่ยนนามสกุลไปใช้นามสกุลของพ่อ (นามสกุลพระราชทาน) จะต้องมาขอเปลี่ยนที่อำเภอเมืองนนทบุรีก่อนแล้วไปแก้ไขรายการที่เทศบาลนครนนทบุรี หรือไปขอเปลี่ยนนามสกุลและแก้ไขรายการที่เทศบาลนครนนทบุรีได้เลยมั้ยคะ ใช้ระเบียบหรือ พ.ร.บ. ข้อไหนคะ

คำตอบ กรณีผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมืองนนทบุรี (เขตเทศบาลนครนนทบุรี) ประสงค์ขอเปลี่ยนชื่อสกุลตามบิดา ต้องไปดำเนินการยื่นคำขอตามแบบ ช.๑ ต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ ที่ว่าการอำเภอเมืองนนทบุรี ซึ่งผู้ร้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๒ จากนั้นจึงนำหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อสกุล ตามแบบ ช.๕ ไปเป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง ท.ร.๓๑ ต่อนายทะเบียน ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือ สำนักทะเบียนท้องถิ่น (แห่งที่ผู้ร้องสะดวก) เพื่อขอแก้ไขรายการชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๑๕

คำถาม ผมประสงค์จะเปลี่ยนชื่อสกุลให้บุตรชายอายุ ๒ ปี ใช้ชื่อสกุลตามผม ขณะลูกผมเกิดผมยังไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับแม่เด็ก และเด็กใช้ชื่อสกุลเดิมของผม (ปัจจุบันผมใช้ชื่อสกุลตามมารดาที่สมรสกับต่างชาติ และผมถือสัญชาตินิวซีแลนด์ตามมารดา โดยผมมีหนังสือเดินทางมาแสดง) ผมต้องทำอะไรหากประสงค์ให้บุตรใช้ชื่อสกุลตามหนังสือเดินทางนิวซีแลนด์ ปัจจุบันหลักฐานที่ประเทศไทย ผมยังใช้ชื่อสกุลเดิมอยู่ ผมต้องมายื่นเปลี่ยนแปลงชื่อสกุลให้ตรงตามหนังสือเดินทางก่อนหรือไม่ หรือสามารถเปลี่ยนให้แก่บุตรผมได้เลย

คำตอบ

๑. กรณี ผู้ร้องประสงค์เปลี่ยนชื่อสกุลตามสามีใหม่ของมารดาซึ่งเป็นชาวต่างชาติ สามารถดำเนินการ ได้โดยให้สามีใหม่ของมารดาจดทะเบียนรับผู้ร้องเป็นบุตรบุญธรรมตามเงื่อนไขแห่งกฎหมายไทยเสียก่อน จากนั้นให้นำหลักฐานการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมไปเป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำขอ...

ยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อสกุล “กรณีการรับบุตรบุญธรรม” ต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอที่ผู้ร้องมีชื่ออยู่ใน ทะเบียนบ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๒ เมื่อนายทะเบียนท้องที่ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อสกุลตามแบบ ข.๕ ให้แล้ว จึงนำไปเป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง ท.ร.๓๑ ต่อนายทะเบียน ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น (แห่งที่ผู้ร้องสะดวก) เพื่อขอแก้ไขรายการชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๑๕

๒. กรณีผู้ร้องประสงค์เปลี่ยนชื่อสกุลของบุตรผู้เยาว์ให้ตรงกับชื่อสกุลของตนเอง เมื่อผู้ร้องได้ดำเนินการตามข้อ ๑ แล้ว ก็ให้มารดาของบุตรผู้เยาว์เป็นผู้ยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อสกุลให้บุตร “กรณีการเปลี่ยนชื่อสกุล ตามบิดา” ต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอที่บุตรผู้เยาว์มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๒ เมื่อนายทะเบียนท้องที่ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อสกุลตามแบบ ข.๕ ให้แล้ว จึงนำไปเป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง ท.ร.๓๑ ต่อนายทะเบียน ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น (แห่งที่ผู้ร้องสะดวก) เพื่อขอแก้ไขรายการชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๑๕ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ร้องเป็นบิดาที่ไม่ชอบ ด้วยกฎหมายของบุตรผู้เยาว์ อำนาจปกครองบุตรจึงอยู่กับมารดาฝ่ายเดียวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๖ ในกรณีนี้จึงต้องให้มารดาเป็นผู้ยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อสกุลให้บุตรผู้เยาว์ และบิดาเป็นผู้ให้ความยินยอม ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๒/ว ๑๓๐๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ (อยู่ในคู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนชื่อบุคคลและการใช้คำนำหน้านาม หน้า ๓๓๔)

คำถาม กรณีมอบอำนาจให้ญาติไปเปลี่ยนชื่อแทนตนเอง มอบอำนาจเพื่อเปลี่ยนชื่อให้เสร็จเรียบร้อยแล้วสามารถแก้ไขชื่อตัวในรายการในสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านได้ไหมครับ หรือว่าต้องเตรียมใบมอบอำนาจไว้ ๒ ฉบับ เพื่อเปลี่ยนชื่อในสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน

คำตอบ ๑. พ.ร.บ.ชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๖ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียน ชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๕ บัญญัติไว้ว่า ผู้มีสัญชาติไทยที่ประสงค์จะเปลี่ยนชื่อตัวให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร โดยมีได้บัญญัติให้ผู้มีสัญชาติไทยที่ประสงค์เปลี่ยนชื่อตัวสามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้แต่อย่างใด

๒. กระทรวงมหาดไทยและกรมการปกครองได้ผ่อนผันให้คนไทยในต่างประเทศ สามารถขอเปลี่ยนชื่อตัวหรือขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลใหม่ได้ โดยให้ผู้นั้นกรอกรายการและลงชื่อในคำขอตามแบบ ข.๑ พร้อมทำหนังสือมอบอำนาจตามแบบที่กำหนดไว้ แล้วให้สถานทูตหรือสถานกงสุลเป็นผู้รับรองลายมือชื่อของผู้มอบอำนาจ แต่ถ้าหนังสือมอบอำนาจนั้นได้ทำขึ้นในเมืองต่างประเทศที่ไม่มีกงสุลสยามต้องให้บุคคลเหล่านี้เป็นพยาน คือ เจ้าพนักงานโนตารีปบลิก หรือเมยิสเตอร์ หรือบุคคลอื่นซึ่งกฎหมายแห่งท้องถิ่นตั้งให้เป็นผู้มีอำนาจเป็นพยานในเอกสารเช่นว่านี้ และต้องมีใบสำคัญของรัฐบาลต่างประเทศที่เกี่ยวข้องแสดงว่าบุคคลที่เป็นพยานนั้น เป็นผู้มีอำนาจกระทำได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔๗ ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓/ว ๙๘๐๕ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๐๘ และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๘๒๘ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๗ (อยู่ในคู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนชื่อบุคคลและการใช้คำนำหน้านาม หน้า ๓๓๓ - ๓๓๗)

๓. สำหรับกรณีผู้ต้องขังที่ประสงค์จะเปลี่ยนชื่อตัว ก็สามารถมอบอำนาจให้เจ้าบ้านของเรือนจำหรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้านไปดำเนินการแทนได้ ตามนัยหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๘๕๕๔ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ หรือกรณีผู้ป่วยประสงค์จะเปลี่ยนชื่อตัวก็อาจมอบอำนาจให้ผู้อื่น...

ผู้อื่นไปดำเนินการแทนได้โดยมีหนังสือรับรองแพทย์จากสถานพยาบาลที่กำลังรักษาตัวอยู่ ว่าผู้ป่วยรายดังกล่าวยังมีสติสัมปชัญญะดีและเจ็บป่วยสาหัสจนไม่สามารถไปยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ได้ด้วยตนเอง (หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๘๕๕๔ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ อยู่ในคู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนชื่อบุคคลและการใช้คำนำหน้านาม หน้า ๓๓๘)

๔. ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๙๗ และมาตรา ๘๒๐ การมอบอำนาจ คือ การที่บุคคลหนึ่งเรียกว่า “ตัวการ” มอบให้บุคคลคนหนึ่งเรียกว่า “ตัวแทน” ให้มีอำนาจทำการแทนในเรื่องที่มอบ โดยการกระทำนั้นมีผลทางกฎหมายเสมือนว่าตัวการได้กระทำด้วยตนเอง ซึ่งในการทำหนังสือมอบอำนาจควรระบุข้อความให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุด ในกรณีที่ตัวการต้องการมอบอำนาจให้ตัวแทนไปทำการแทนในหลายกิจการ ก็สามารถระบุข้อความเป็นข้อ ๆ ให้ครอบคลุมทุกกิจการได้ในหนังสือมอบอำนาจฉบับเดียวกัน เช่น กรณีคู่สมรสอยู่ต่างประเทศไม่สามารถมาดำเนินการเปลี่ยนชื่อสกุลได้ด้วยตนเองก็สามารถมอบอำนาจ ให้ญาติซึ่งอยู่ในประเทศไทยดำเนินการแทน ได้แก่ (๑) ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนบันทึกฐานะแห่งครอบครัว (๒) ยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อสกุล “กรณีการสมรส” และ (๓) ยื่นคำร้องขอแก้ไขรายการชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน (พ.ร.๑๔) เป็นต้น

คำถาม ข้าพเจ้าและภรรยาได้แต่งงานกันแล้ว ภรรยาอายุไม่ถึง ๒๐ ปี ต้องการจดทะเบียนสมรส แต่บิดากับมารดาของภรรยาไม่สามารถมาได้ ลองหาข้อมูลเบื้องต้นบอกว่าให้บิดาและมารดาทำหนังสือยินยอมให้ผู้เยาว์สมรสได้ หนังสือยินยอมทางบิดากับมารดาสามารถปรี้นแล้วเซ็นแล้วส่งมาให้ทางข้าพเจ้าเอาไปยื่นเพื่อจดทะเบียนสมรสได้หรือไม่

คำตอบ กรณีนี้ฝ่ายบิดาและมารดาสามารถพิมพ์ (Print) หนังสือยินยอมออกมาได้ โดยมีการระบุชื่อผู้จะสมรสทั้งสองฝ่ายและลงลายมือชื่อของผู้ให้ความยินยอมด้วยตนเอง เสร็จแล้วสามารถส่งมาให้ผู้จะสมรสใช้ประกอบการจดทะเบียนสมรสได้ตามมาตรา ๑๔๕๔ และมาตรา ๑๔๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คำถาม ดิฉันจดทะเบียนสมรสปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ปัจจุบันใช้ชื่อสกุลตามสามี ต้องการจะกลับมาใช้ชื่อสกุลของตนเอง สามารถยื่นคำร้องขอเปลี่ยนตามกฎหมายใหม่ได้หรือไม่ สอบถามเจ้าหน้าที่อำเภอแจ้งว่าต้องยื่นคำร้องบันทึกเพิ่มเติมในทะเบียนสมรส (คร.๒) โดยให้สามีมายินยอมด้วยถึงจะสามารถดำเนินการได้จริงหรือไม่คะ สามีเป็นคนต่างชาติไม่สะดวกเดินทางมาคะ

คำตอบ กรณีผู้ร้องประสงค์จะเปลี่ยนชื่อสกุล “กรณีกลับมาใช้ชื่อสกุลเดิมของตน” แต่คู่สมรสเป็นชาวต่างชาติไม่สะดวกเดินทางมาประเทศไทย สามารถดำเนินการได้โดยให้ผู้ร้องทำบันทึกเปลี่ยนแปลงข้อตกลงเกี่ยวกับ การใช้ชื่อสกุลของคู่สมรส ส่งไปให้คู่สมรสฝ่ายชายลงลายมือชื่อพร้อมพยานรับรอง ๒ คน แล้วให้ส่งบันทึก ฉบับดังกล่าวกลับมาให้ผู้ร้องใช้เป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อสกุล ตามนัยมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกอบกับหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๑๕๑ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ (อยู่ในคู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนชื่อบุคคลและการใช้คำนำหน้านาม หน้า ๑๒๕)

คำถาม ผู้รับบุตรบุญธรรมเป็นชายชาวฝรั่งเศส จะมาขอรับหลานอายุ ๗ ขวบ เป็นบุตรบุญธรรมได้หรือไม่

คำตอบ กรณีผู้รับบุตรบุญธรรมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศหรือมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จะต้องไปยื่นคำร้องขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมต่ออธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน ณ ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เพื่อให้คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีคำสั่งอนุมัติให้รับบุตรบุญธรรมตามพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงจะนำมายื่นร้องขอจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม ณ สำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนเขต ต่อไป

คำถาม...

คำถาม บิดาจะขอรับรองบุตร (ในกรณีที่พ่อแม่เด็กไม่ได้จดทะเบียนสมรส) มารดาเด็กอยู่ต่างประเทศ ไม่สามารถเดินทางกลับมาประเทศไทยในช่วงนี้ได้ จะต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อจะได้จดทะเบียนรับรองบุตร

คำตอบ การจดทะเบียนรับรองบุตร กรณีมารดาเด็กอยู่ต่างประเทศ ไม่สามารถเดินทางกลับมาประเทศไทย มารดาสามารถทำหนังสือแสดงความยินยอมแทนการมาลงนามด้วยตนเองก็ได้ ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘

คำถาม อยากสอบถามว่ากรณีที่ข้าพเจ้าได้ยกบุตรของข้าพเจ้าให้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้อื่น แล้วข้าพเจ้าได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการหลังยื่นเรื่องบุตรบุญธรรมผ่าน บุตรมีสิทธิที่จะได้รับสิทธิของบุตรข้าราชการไหมคะ

คำตอบ ตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔ บุตรที่บิดามารดายกให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่น ไม่มีสิทธิจะรับการช่วยเหลือ รักษาพยาบาลในฐานะบุคคลในครอบครัวได้

คำถาม ข้าพเจ้าเคยจดทะเบียนสมรสเมื่อ ๓๕ ปีก่อน ปัจจุบันนี้ฝ่ายหญิงและชายได้ไปมีครอบครัวใหม่ทั้งคู่ แต่ตอนนี้ฝ่ายชายและหญิงประสงค์จะหย่าทั้งคู่ เพื่อจะให้เหลือคู่สมรสใหม่เท่านั้น แต่ทางฝ่ายหญิงสงสัยว่า ถ้าหย่ากับสามีคนเก่าแล้วจะมีผลอะไรกับการจดทะเบียนสมรสกับสามีใหม่หรือไม่ เพราะฝ่ายหญิงก็ได้จดทะเบียนสมรสกับสามีใหม่ จะมีผลกระทบอย่างไรบ้าง

คำตอบ การจดทะเบียนสมรสของชายหรือหญิงที่มีคู่สมรสอยู่แล้วนั้น แม้ว่าคู่สมรสจะได้ทำการจดทะเบียนหย่าขาดจากการสมรสครั้งแรกแล้วก็ตาม ก็ไม่ทำให้การจดทะเบียนสมรสครั้งหลังนั้นเป็นการสมรสที่ชอบ ด้วยกฎหมายได้ การจดทะเบียนสมรสครั้งหลังนี้เป็นารจดทะเบียนซ้อน ทั้งนี้ การสมรสที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติว่า “ชายหรือหญิงจะทำการสมรสในขณะที่ตนมีคู่สมรส อยู่ไม่ได้” การสมรสซ้อนดังกล่าวจึงเป็นโมฆะตามมาตรา ๑๔๔๕ บุคคลผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งจะกล่าวอ้างขึ้นหรือจะร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะก็ได้ตามมาตรา ๑๔๔๗ แห่งประมวล กฎหมายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คำถาม กรณีจะขอจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมที่อยู่ในเรือนจำแต่ยังไม่ได้จดทะเบียนรับเป็นบุตรบุญธรรม จะขอจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมได้หรือไม่ บุตรบุญธรรมอายุ ๒๕ ปี ผู้รับบุตรบุญธรรมอายุ ๕๖ ปี จะต้องทำอย่างไรเพื่อที่จะได้รับเป็นบุตรบุญธรรมได้

คำตอบ การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม กรณีบุตรบุญธรรมเป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว ผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรมจะต้องยื่นคำร้องและลงลายมือชื่อในทะเบียนรับบุตรบุญธรรม (คร.๑๔) ให้ครบถ้วน ดังนั้น ผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรมจะต้องไปแสดงตัวและยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๘

คำถาม ในการจดทะเบียนสมรสไทยที่ต่างประเทศ (สถานทูตไทย) มีการลงบันทึกใบทะเบียนสมรส (คร.๒) ปัจจุบัน ได้นำภรรยา มา และต้องการอยู่ต่อแต่ไม่สามารถจดทะเบียนสมรส (คร.๒) ได้ เนื่องจากไม่มีข้อมูล ผมต้องดำเนินการอย่างไร เพื่อมีข้อมูลหรือต้องขอเป็นบันทึกฐานะครอบครัว (คร.๒๒) ใบสมรสยังไม่ได้รับรองนิติกร ถ้ารับรองแล้ว ข้อมูลจะเข้าระบบไหมครับ

คำตอบ ท่านสามารถแจ้งประสานให้สำนักทะเบียนที่จดทะเบียนสมรส (สถานทูตไทย) ส่งหลักฐานทะเบียนสมรสให้สำนักทะเบียนกลางบันทึกลงในฐานข้อมูลทะเบียนครอบครัว หรือหากท่านมี

เอกสารทะเบียนสมรสอยู่ก็สามารถประสานให้สำนักทะเบียนกลางบันทึกลงในฐานข้อมูลฯ ได้เช่นกัน ทางโทรสาร (Fax.) ๐ ๒๗๙๑ ๗๐๑๘ - ๙ เพื่อที่จะสามารถขอคัดทะเบียนสมรสได้ต่อไป ทั้งนี้ กรณีดังกล่าวไม่จำเป็นต้องขอบันทึกฐานแห่งครอบครัว (คร.๒๒) เพราะการได้จดทะเบียนสมรส ณ สถานทูตไทย นั้นเป็นการจดทะเบียนสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว

คำถาม กรณีคู่สมรสเสียชีวิตไปนานแล้ว แต่กรมการปกครองยังไม่ได้อัปเดตสถานะคู่สมรสให้คะ ทำให้ข้อมูลของคู่สมรสไม่ถูกต้อง สามารถยื่นคำร้องขอแก้ไขผ่านทางออนไลน์ได้หรือไม่

คำตอบ การอัปเดตสถานะคู่สมรสกรณีเสียชีวิตในทะเบียนสมรสนั้น สามารถดำเนินการได้โดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายร้องขอบันทึกเพิ่มเติมหรือแก้ไขรายการต่าง ๆ ในทะเบียน ที่ได้ลงรายการไว้แล้ว ให้นายทะเบียนบันทึกเพิ่มเติมในช่องบันทึกให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ร้อง เรื่องที่ขอให้บันทึก และเอกสารหลักฐาน แล้วให้ผู้ร้องและนายทะเบียนลงลายมือชื่อกำกับไว้โดยไม่ต้องแก้ไขรายการเดิม ทั้งนี้ การบันทึกเพิ่มเติมที่อาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ห้ามมิให้นายทะเบียนรับบันทึกไว้ เว้นแต่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๓๘ กรณีดังกล่าว ไม่สามารถยื่นคำร้องขอแก้ไขผ่านทางออนไลน์ได้

คำถาม กรณีจะขอค้นทะเบียนสมรสของผกับภรรยาย้อนหลัง ในระหว่างวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๗๙ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๗๙ ได้หรือไม่ ต้องทำอย่างไร

คำตอบ ท่านสามารถยื่นคำร้องขอคัดรับรองทะเบียนสมรสได้ ณ ทุกสำนักทะเบียนทั่วประเทศ หากไม่พบทะเบียนสมรสในฐานข้อมูล ต้องประสานสำนักทะเบียนที่ได้จดทะเบียนสมรส นั้น ตรวจสอบทะเบียนสมรส (ต้นฉบับ) เพื่อดำเนินการบันทึกรายการทะเบียนสมรสลงในฐานข้อมูล (เก็บตก) ต่อไป

คำถาม การขอเปลี่ยนชื่อตัว นายทะเบียนจะถามความหมายของชื่อด้วยหรือไม่ และชื่อที่ตั้งไม่มีความหมายใน Google สามารถเปลี่ยนชื่อได้หรือไม่ โดยชื่อที่ตั้งไม่ขัดต่อเกณฑ์การตั้งชื่อ แต่ชื่อนี้ไม่มีความหมายใน Google การเปลี่ยนชื่อตัวต้องยื่นคำร้อง ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องที่ (สำนักงานเขต) ที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน หรือสามารถยื่นคำร้องขอเปลี่ยนชื่อตัวได้ทุกสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องที่ทุกแห่งทั่วประเทศ

คำตอบ การเปลี่ยนชื่อตัวของบุคคลสัญชาติไทย มีหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติกำหนดไว้ในมาตรา ๖ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกอบกับ ข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๓๘๑๐ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ กล่าวคือ ชื่อตัวที่ขอเปลี่ยนนั้นจะต้องไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธย พระนามของพระราชินี หรือราชทินนาม และไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย สามารถยืนยันความหมาย หรือคำแปลที่กำหนดในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หรือพจนานุกรมฉบับอื่น หรือที่หน่วยงานราชการกำหนดความหมายไว้ ใช้ตัวสะกดตัวการันต์ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี และความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยให้ผู้ที่จะประสงค์จะเปลี่ยนชื่อตัวยื่นคำขอตามแบบ ข.๑ ต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ สำนักงานเขต หรือที่ว่าการอำเภอที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

คำถาม กรณีสามีเป็นชาวต่างชาติ ตอนจดทะเบียนสมรสใช้พาสปอร์ตในการยืนยันตัวตน แต่ต่อมาภรรยา ต้องใช้ข้อมูลสามีในการลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ แต่ข้อมูลของสามีไม่ตรงกับข้อมูลที่ให้กับกรมการปกครอง เพราะที่ใช้บัตรต่างดาวสีชมพูและข้อมูลในสมุดทะเบียนบ้านเล่มเหลืองในการลงทะเบียน ทางธนาคารแจ้งว่าต้องไปแก้ไขข้อมูลในใบ คร.๒ แล้วนำมาให้ธนาคารอีกครั้ง จึงอยากทราบว่า

๕.๑ สามารถแก้ไขข้อมูลทะเบียนสมรส คร.๒ โดยภรรยาแต่เพียงผู้เดียวได้หรือไม่ เนื่องจากสามีออกนอกประเทศไปทำงานแล้ว

คำตอบ ภรรยาสามารถยื่นคำร้องขอแก้ไขแต่เพียงผู้เดียวได้ ณ สำนักทะเบียนที่ได้จดทะเบียนสมรสแล้ว เพื่อดำเนินการบันทึกเพิ่มเติมท้ายทะเบียนสมรสและส่งรายละเอียดให้สำนักทะเบียนกลางปรับปรุงแก้ไขข้อมูล หากได้ติดต่อ ณ สำนักทะเบียนอื่น ก็สามารถยื่นคำร้องให้สำนักทะเบียนอื่นนั้นแจ้งไปยังให้สำนักทะเบียนที่จดทะเบียนสมรสดำเนินการตามรายละเอียดข้างต้นต่อไป

๕.๒ การแก้ไขทะเบียนสมรส (คร.๒) สามารถทำได้ทั้งการอำเภอทุกแห่งเลยหรือไม่ หรือว่าต้องไปแก้ไข ที่ว่าการอำเภอที่จดทะเบียนสมรสเท่านั้น

คำตอบ ตามที่กล่าวไว้แล้วตามข้อ ๕.๑

๕.๓ หากไม่สามารถแก้ไขทะเบียนสมรส (คร.๒) ได้ จะทำอย่างไรดีกับการลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในครั้งนี้

คำตอบ ตามที่กล่าวไว้แล้วตามข้อ ๕.๑

คำถาม กรณีผู้ทำพินัยกรรมตายและเปิดพินัยกรรมแบบธรรมดาแล้ว ผู้จัดการมรดกในพินัยกรรมต้องทำอะไร สามารถถือพินัยกรรมไปที่กรมที่ดิน ไปธนาคาร จัดการตามพินัยกรรมได้หรือไม่

คำตอบ สามารถถือพินัยกรรมไปติดต่อสำนักงานที่ดินหรือธนาคารที่ทรัพย์มรดกตั้งอยู่ได้ทันที ผู้จัดการมรดกมีสิทธิ์และหน้าที่จะทำการอันจำเป็น ตามคำสั่งแจ้งชัดแห่งพินัยกรรมเพื่อจัดการมรดกและแบ่งปันรับมรดก ตามมาตรา ๑๗๑๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คำถาม นาง ก มีคำสั่งศาลคดีถึงที่สุดให้ นาย ข รับจดทะเบียน ด.ญ. ค. เป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายและจ่ายค่าเลี้ยงดูบุตร สำนักทะเบียนอำเภอจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป จดทะเบียนรับรองบุตรหรือแนะนำให้นาง ก นำคำสั่งศาลไปใช้โดยไม่ต้องจดทะเบียนรับรองบุตร ขอทราบวิธีปฏิบัติตามที่กฎหมายและระเบียบที่กำหนด

คำตอบ กรณีศาลมีคำสั่งให้ นาย ข รับจดทะเบียนรับ ด.ญ. ค เป็นบุตรด้วยกฎหมายตามกรณีดังกล่าว สำนักทะเบียนอำเภอจะต้องดำเนินการรับจดทะเบียนรับรองบุตรให้กับผู้ร้องตามมาตรา ๑๕๔๘ แห่ง ป.พ.พ.

คำถาม กรณีการเปลี่ยนชื่อตัว มีความจำเป็นหรือไม่ ที่ชื่อจะต้องมีความหมายตามพจนานุกรมเท่านั้น เนื่องจากไปยื่นขอเปลี่ยนชื่อตัวที่สำนักทะเบียนอำเภอระบุว่าไม่สามารถเปลี่ยนได้เนื่องจากชื่อที่ตั้งไม่มีความหมายตามพจนานุกรม โดยชื่อที่ตั้งไม่ขัดต่อมาตรา ๖ ตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ ขอทราบแนวทางปฏิบัติ

คำตอบ การตั้งชื่อตัวของบุคคลสัญชาติไทยต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. ต้องไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธย พระนามของพระราชินี หรือราชทินนาม และไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย ตามมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ.ชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ และข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. ต้องเป็นคำหรือพยางค์เดียวกันจะเว้นวรรคไม่ได้ และห้ามมิให้ระบุชื่อตัวร่วมกับหรือประกอบกับคำเชื่อมอักษร สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายใด ๆ ที่มีได้กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการเกี่ยวกับทะเบียนชื่อบุคคล ตลอดจนชื่อตัวนั้นต้องมีความหมายหรือคำแปลที่กำหนด

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานหรือพจนานุกรมฉบับอื่น ใช้ตัวสะกดตัวการันต์ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และต้องไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและความสงบเรียบร้อยของสังคม ตามนัยหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท๐๓๐๙.๓/๕๘๐๖ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒ ประกอบกับหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๕๐๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๗๘๑๐ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (อยู่ในคู่มือทะเบียนชื่อบุคคลฯ เล่มสีน้ำเงิน หน้า ๑๘๔, ๑๗๐ และหนังสือเวียน สน.บท. ปี ๒๕๖๔)

๓. กรณีนายทะเบียนท้องที่พิจารณาเห็นว่าชื่อตัวนั้นไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑ - ๒ ย่อมสามารถสั่งไม่อนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัวดังกล่าว โดยแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบเป็นลายลักษณ์อักษรในคำขอแบบ ข.๑ เพื่อให้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๔

คำถาม ข้าพเจ้าเคยเปลี่ยนนามสกุลเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่ไปเปลี่ยนชื่อสกุลสูญหาย ไปขอคัดที่สำนักงานเขตที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน เจ้าหน้าที่แจ้งว่าไม่สามารถคัดให้ได้ เจ้าหน้าที่ได้ให้แบบรับรองข้อมูลทะเบียนราษฎร สามารถนำมาใช้แทนหนังสือสำคัญแสดงการเปลี่ยนชื่อสกุล (แบบ ข.๕) ได้หรือไม่

คำตอบ ๑. การเปลี่ยนชื่อสกุลของบุคคลสัญชาติไทยก่อนวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๑ (ก่อนระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ) จำนวน ๘ กรณี ได้แก่ (๑) การเปลี่ยนชื่อสกุลกรณีการสมรส (๒) การสิ้นสุดการสมรส (๓) การรับรองบุตร (๔) การรับบุตรบุญธรรม (๕) การเลิกรับบุตรบุญธรรม (๖) การเปลี่ยนชื่อสกุลตามบิดา (๗) การเปลี่ยนชื่อสกุลตามมารดา และ (๘) การเปลี่ยนชื่อสกุล กรณีกลับมาใช้ชื่อสกุลเดิมของตน จะเป็นการปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๑๕ โดยผู้ที่ประสงค์จะเปลี่ยนชื่อสกุลกรณีดังกล่าวจะต้องยื่นคำร้อง ท.ร.๓๑ ต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเพื่อขอแก้ไขรายการชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) และเมื่อมีความจำเป็นต้องแสดงหลักฐานการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการดังกล่าว ย่อมสามารถใช้เอกสารหลักฐานต่าง ๆ เช่น แบบรับรองข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร (ท.ร.๑๒) ทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ทะเบียนการหย่า (คร.๖) ใบสำคัญการหย่า (คร.๗) หรือทะเบียนรับบุตรบุญธรรม (คร.๑๔) เป็นต้น ตามนัยหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๐๖๔๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ (อยู่ในคู่มือทะเบียนชื่อบุคคลฯ เล่มสีน้ำเงิน หน้า ๑๓๔)

๒. สำหรับการเปลี่ยนชื่อสกุลตามข้อ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นมา จะเป็นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยผู้ที่ประสงค์จะเปลี่ยนชื่อสกุลจะต้องยื่นคำขอตามแบบ ข.๑ ต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอที่ตนมีชื่อในทะเบียนบ้าน เมื่อนายทะเบียนท้องที่เห็นว่าถูกต้องก็จะสั่งอนุญาตในคำขอ และออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน เปลี่ยนชื่อสกุลตามแบบ ข.๕ ให้ผู้ยื่นคำขอนำไปเป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง ท.ร. ๓๑ ต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องที่เพื่อขอแก้ไขรายการชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๑๕

คำถาม กรณีที่บิดามารดาหย่าร้างกัน บุตรใช้ชื่อสกุลตามมารดา สามารถเปลี่ยนมาใช้ชื่อสกุลบิดาได้หรือไม่ (ไม่สามารถติดต่อมารดาได้เลย) เคยไปติดต่อที่อำเภอแต่เจ้าหน้าที่ให้นำมารดามารับรอง (บิดามารดาหย่าร้างกันตั้งแต่บุตรเกิด) ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ หลักการเปลี่ยนชื่อสกุลของบุตรมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีบุตรเป็นผู้เยาว์ที่ยังไม่สามารถแสดงเจตนาในการขอเปลี่ยนชื่อสกุลเองได้ และบุตรนั้นอยู่ในความปกครองดูแลของบิดา ให้นายทะเบียนท้องที่สอบปากคำบิดาถึงความจำเป็นที่ร้องขอ พร้อมทั้งแสดงหลักฐานเอกสารหรือบันทึกปากคำให้ปรากฏเหตุผลที่มารดาไม่สามารถไปให้ปากคำ ต่อนายทะเบียนท้องที่ไว้ประกอบการพิจารณาอนุญาต แต่หากบุตรบรรลุนิติภาวะแล้วย่อมเป็นสิทธิของบุตรที่จะดำเนินการได้ ด้วยตนเอง ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๒/ว ๑๓๐๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ (อยู่ในคู่มือทะเบียนชื่อบุคคลฯ เล่มสีน้ำเงิน หน้า ๒๓๔)

๒. กรณีบุตรเป็นผู้เยาว์ที่สามารถแสดงเจตนาในการขอเปลี่ยนชื่อสกุลเองได้แล้ว แต่ผู้เยาว์ก็ไม่สามารถยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อสกุลได้ด้วยตนเอง จะต้องให้ผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นผู้ยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อสกุลแทนผู้เยาว์ ตามนัยหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๒๕๑๗๑ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ (อยู่ในคู่มือทะเบียนชื่อบุคคลฯ เล่มสีน้ำเงิน หน้า ๒๘๘ - ๒๘๙)

คำถาม การทำพินัยกรรมแบบเขียนขึ้นเองที่จัดทำขึ้นทั้ง ๒ ฉบับ จำเป็นต้องเก็บรักษาไว้ที่ไหนบ้างขอทราบแนวทางปฏิบัติตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนด

คำตอบ ตามมาตรา ๑๖๕๗ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่ได้ระบุเรื่องการเก็บรักษาพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับไว้ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ทำพินัยกรรมในการเก็บรักษาพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับดังกล่าว

คำถาม การทำพินัยกรรมเป็นเอกสารฝ่ายเมืองหรือไม่ จำเป็นที่จะต้องยื่นคำร้อง ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีชื่ออยู่ในรายการทะเบียนบ้าน ขอทราบแนวทางการปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

คำตอบ บุคคลใดประสงค์จะทำพินัยกรรมสามารถยื่นคำร้องทำพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองได้ที่สำนักทะเบียนอำเภอ/เขต ทุกแห่งทั่วประเทศ (กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา ๑๖๗๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ข้อ ๑)

คำถาม กรณีการขอยกเลิกบุตรบุญธรรม เมื่อ ๑๐ ปีก่อน ผมได้จดทะเบียนรับเด็กหญิงคนหนึ่งเป็นบุตรบุญธรรม ณ ที่ว่าการอำเภอบางบัวทอง จ.นนทบุรี ปัจจุบันบุตรบุญธรรมอายุ ๒๕ ปี แล้วจะยกเลิกบุตรบุญธรรมด้วยความยินยอม จะต้องดำเนินการอย่างไร ติดต่อกับใคร และต้องเตรียมเอกสารอะไรบ้างขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ การเลิกรับบุตรบุญธรรม ถ้าบุตรบุญธรรมบรรลุนิติภาวะแล้วจะเลิกโดยความตกลงกันในระหว่างผู้รับบุตรบุญธรรมกับบุตรบุญธรรมเมื่อใดก็ได้ตามมาตรา ๑๕๙๘/๓๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยสามารถยื่นคำร้องได้ทุกสำนักทะเบียน (อำเภอ/เขต/สถานทูตไทย) ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ และนำหลักฐานไปดังนี้ คือ บัตรประจำตัวประชาชน และพยาน ๒ คน

คำถาม ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะรับหลานของตัวเองมาเป็นบุตรบุญธรรม แต่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ในต่างประเทศ สามารถดำเนินการได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบกำหนด

คำตอบ ๑. ท่านสามารถยื่นคำร้องขอจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมได้ทุกสำนักทะเบียน (อำเภอ/เขต/สถานทูตไทย) ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ และนำหลักฐานไปดังนี้ คือ บัตรประจำตัวประชาชน และพยาน ๒ คน ทั้งนี้ กรณีถ้าบุตรบุญธรรมยังเป็นผู้เยาว์ให้ผู้รับบุตรบุญธรรมดำเนินการยื่นคำร้องขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง...

ความมั่นคงของมนุษย์โดยผ่านสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือหากผู้ยื่นคำขอมิถุณิลำเนา ในกรุงเทพมหานคร หรือต่างประเทศให้ยื่นผ่านศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เพื่อให้คณะกรรมการ รับเด็กเป็น บุตรบุญธรรม พิจารณาและมีมติอนุมัติก่อนนำยื่นคำร้องขอจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมกับสำนัก ทะเบียนต่อไปตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒

คำถาม ข้าพเจ้าต้องการทราบว่าป้าของข้าพเจ้าได้ทำพินัยกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินคือที่ดินจำนวน ๑ แปลง ไว้หรือไม่(ป้าเสียชีวิต พ.ศ. ๒๕๖๕) ขอทราบแนวทางปฏิบัติตามที่ระเบียบและกฎหมายกำหนด

คำตอบ ผู้มีส่วนได้เสียสามารถขอตรวจสอบและขอคัดสำเนาพินัยกรรมของผู้ทำพินัยกรรมที่ เสียชีวิตแล้วได้ ณ สำนักทะเบียนที่ได้ทำพินัยกรรมนั้นไว้ หรือหากต้องการตรวจสอบว่าผู้ทำพินัยกรรมที่ เสียชีวิตแล้ว ได้ทำพินัยกรรมไว้ที่สำนักทะเบียนอำเภอแห่งใด ก็สามารถยื่นคำร้องขอตรวจสอบได้ ณ สำนักทะเบียน อำเภอ ทุกแห่ง

คำถาม กรณีหญิงไทยจะจดทะเบียนสมรสกับหนุ่มลูกครึ่งไทย – เยอรมัน (ถือสองสัญชาติ มีบัตรฯ คนไทยแล้ว) อยากทราบว่า หนุ่มลูกครึ่งไทย – เยอรมันต้องมีหนังสือรับรองสถานภาพโสด จากสถานทูต เยอรมัน มาแสดงเหมือนต่างด้าวทั่วไปหรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่ เกี่ยวข้อง

คำตอบ บุคคลที่มีสัญชาติอื่นต้องนำหนังสือรับรองสถานภาพการสมรสของสัญชาตินั้น ๆ มาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อใช้พิสูจน์ว่าอย่างน้อยตนมิได้มีคู่สมรสอยู่ขณะนั้น ในประเทศที่ตนถือสัญชาติ นั้นอยู่ ประกอบกับนายทะเบียนไม่สามารถตรวจสอบสถานภาพการสมรสจากฐานข้อมูลทะเบียนสมรสได้

คำถาม การจดทะเบียนรับรองบุตร กรณีมารดาเสียชีวิต บิดายื่นต่อศาล ศาลมีคำสั่งให้ จดทะเบียนรับรองบุตรได้ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ต่อมาวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ บิดาผู้ยื่นคำร้อง เสียชีวิตและบุตรได้ไปขอรับหนังสือรับรองคดีถึงที่สุด ศาลออกให้ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ ต่อมาวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ บุตรได้นำเอกสารมาขอจดทะเบียนรับรองบุตร เรียนสอบถามว่าสำนักทะเบียนอำเภอ ควรดำเนินการอย่างไร รับจดทะเบียนรับรองบุตรได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ผู้ร้อง (บิดา) จดทะเบียนรับรองบุตร แต่ผู้ร้องมิได้ไปดำเนินการ จดทะเบียนรับรองบุตร จนกระทั่งผู้ร้องถึงแก่ความตาย หลังจากนั้นบุตรได้นำคำสั่งศาลดังกล่าวไปยื่นขอ จดทะเบียนรับรองบุตร ก็หาทำให้บุตรนั้น เป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายโดยการจดทะเบียนว่าเป็นบุตร ของบิดาไม่ ซึ่งตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ระบุชัดว่า การจดทะเบียนเด็กเป็นบุตร ชอบด้วยกฎหมายจะต้องกระทำโดยบิดาของเด็กเท่านั้น (มาตรา ๑๕๔๗ และมาตรา ๑๕๔๘) ประกอบรายงาน บันทึกลับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พินัย (เรื่องเสรีจที่ ๘๑๔/๒๕๕๒)

คำถาม กรณีบิดา, มารดาเสียชีวิตแล้วบุตรต้องการจดทะเบียนรับรองบุตรต้องทำอย่างไร เพื่อนำหลักฐานดังกล่าวเบิกเงินจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตาม กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๖ บัญญัติว่า เด็กเกิดจากหญิง ที่มีได้มีการสมรสกับชาย ให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็น อย่างอื่น และ หากฝ่ายบิดาประสงค์จะให้บุตรของตน เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายนั้น สามารถดำเนินการ ได้ ๓ วิธี คือ ๑) บิดามารดาสมรสกันในภายหลัง ๒) บิดาได้จดทะเบียนว่าเด็กเป็นบุตร ๓) ศาลพิพากษาว่า

เป็นบุตร...

เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามนัยมาตรา ๑๕๔๗ แต่สำหรับกรณีดังกล่าวนี้ บุตรจำต้องร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลพิพากษาว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดาตามบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น

คำถาม บิดาได้ทำพินัยกรรมไว้ที่สำนักทะเบียนอำเภอ โดยระบุในพินัยกรรมให้น้องชายเป็นผู้รับพินัยกรรมเมื่อบิดาเสียชีวิตแล้ว ต่อมาบิดาและน้องชายได้เสียชีวิต การจะรับพินัยกรรมจากสำนักทะเบียนอำเภอต้องทำอะไร ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบกำหนด

คำตอบ ตามกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๑๖๗๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยการทำพินัยกรรม ข้อ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ และระเบียบการทำพินัยกรรม การตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก การถอนการตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก และการสละมรดก พุทธศักราช ๒๔๘๙ ตอนที่ ๓ ข้อ ๓ (ข.) กำหนดหลักเกณฑ์การส่งมอบพินัยกรรมไว้ว่า กรณีผู้ทำพินัยกรรมเสียชีวิตแล้ว ผู้ขอรับพินัยกรรมคือ ผู้จัดการมรดก หรือถ้าไม่มีผู้จัดการมรดก ให้อำเภอตรวจสอบสมุดทะเบียนพินัยกรรมว่าผู้ใดจะเป็นผู้ขอรับพินัยกรรม โดยพิจารณา ดังนี้

๑. กรณีพินัยกรรมทำเป็นแบบเอกสารฝ่ายเมือง บุคคลผู้ได้รับทรัพย์มรดกโดยพินัยกรรม หรือสิทธิโดยชอบธรรมเป็นจำนวนมากที่สุด เป็นผู้ขอรับพินัยกรรม

๒. กรณีพินัยกรรมทำเป็นแบบเอกสารลับ ผู้ขอรับพินัยกรรมคือ ชื่อบุคคลซึ่งผู้ทำพินัยกรรม ได้แจ้งไว้ในสมุดทะเบียนพินัยกรรม สั่งให้มอบพินัยกรรมให้เมื่อผู้ทำพินัยกรรมตายแล้ว

ให้อำเภอสอบสวนผู้รับพินัยกรรม ถึงข้อที่ผู้ทำพินัยกรรมได้ตายแล้ว หากผู้ขอรับพินัยกรรมตั้งผู้อื่นมาทำการแทน จะต้องมียกข้อมอบฉันทะ ถ้ามีเหตุควรสงสัยให้เรียกพยานมาสอบสวนเพิ่มเติม และเมื่ออำเภอสอบสวนผู้ขอรับพินัยกรรมจนเป็นที่น่าพอใจแล้ว จึงมอบพินัยกรรมให้ไปโดยให้ผู้รับลงชื่อในทะเบียนพินัยกรรมและต้นข้าวใบรับ แล้วเก็บใบรับท่อนปลายรวมเรื่องไว้ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๒/ว ๙๗๔ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๓๔

คำถาม ข้าพเจ้าต้องการคัดทะเบียนสมรสของทวด แต่เนื่องจากทวดจดทะเบียนสมรสนานแล้ว ไม่สามารถดึงข้อมูลในระบบได้ โทรสอบถามไปที่สำนักทะเบียนอำเภอที่จดทะเบียนสมรสเพื่อให้เจ้าหน้าที่ค้นในแฟ้มประวัติ ทางเจ้าหน้าที่แจ้งว่าต้องจำวัน เดือน ปี พ.ศ. ที่จดทะเบียนสมรสได้ จึงจะค้นให้ได้ข้าพเจ้าได้สอบถามทวดแล้วซึ่งจำไม่ได้ว่าจดไว้เมื่อไร กรณีดังกล่าวสามารถทำอะไรได้บ้างสามารถขอหนังสือรับรองการสมรสได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ กรณีเอกสารทะเบียนสมรส หรือทะเบียนครอบครัวประเภทใด ๆ เกิดการสูญหาย และไม่สามารถตรวจสอบหรือขอคัดจากที่ใดได้ นายทะเบียนอำเภอ กิ่งอำเภอ หรือเขต แล้วแต่กรณี ควรแจ้งความต่อเจ้าพนักงานฝ่ายตำรวจกรณีเอกสารสูญหายเสียก่อนแล้วจึงสอบสวนข้อเท็จจริง พยานบุคคลและเอกสารที่เกี่ยวข้องด้วยความรอบคอบ พร้อมกับบันทึกหลักฐานประกอบการพิจารณาดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน เมื่อฟังได้ ข้อยุติโดยปราศจากข้อสงสัยว่าผู้ร้องเคยจดทะเบียนสมรสไว้จริง ก็สามารถออกหนังสือรับรองให้แก่ผู้ร้องได้ โดยถือปฏิบัติตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๙๘๕๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๑

คำถาม กรณีบุตรไร้เดียงสา บิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรส และทางบิดาได้ไปยื่นคำร้องต่อศาลเยาวชน และครอบครัวกลางเรียบร้อยแล้ว โดยไปดำเนินการพร้อมทั้งมารดาและบุตร เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้สามารถรับรองบุตรได้แล้ว ในวันที่บิดามายื่นขอจดทะเบียนที่สำนักงานเขต บุตรและมารดาต้องมา

แสดงตนต่อหน้านายทะเบียน ด้วยหรือไม่ หรือบิดาสามารถนำคำสั่งศาลอันเป็นคำสั่งถึงที่สุด แล้วมาดำเนินการที่สำนักงานเขตได้เลย ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ...

คำตอบ บิดาสามารถนำคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และหนังสือรับรองคดีถึงที่สุด ไปยื่นจดทะเบียนรับรองบุตร ที่สำนักทะเบียนอำเภอ สำนักงานเขต หรือสถานทูต/กงสุลไทยในต่างประเทศ ได้ทุกแห่ง โดยไม่จำเป็นต้องให้บุตรและมารดามาแสดงตนให้ความยินยอมต่อหน้านายทะเบียนตาม ป.พ.พ. ม. 1548 วรรคท้าย ทั้งนี้ ไม่เป็นการจำกัดสิทธิบุตรและมารดาที่ประสงค์จะมาแสดงตนและลงลายมือชื่อ ให้ความยินยอมด้วยตนเองต่อหน้านายทะเบียน

คำถาม ข้าพเจ้าจดทะเบียนสมรสเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ปัจจุบันใช้ชื่อสกุลตามสามี ต้องการจะกลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตนเอง เนื่องจากสามีไม่ยอมจดทะเบียนหย่าให้ และข้าพเจ้าไม่ประสงค์จะฟ้องหย่า ข้อเท็จจริงไม่ได้ยุ่งกันฉันท์สามีภรรยา และไม่ได้ติดต่อกันมาเป็นเวลานานแล้ว สามารถเปลี่ยนกลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตนเอง โดยสามีไม่ต้องให้ความยินยอมได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ กรณีเมื่อมีการจดทะเบียนสมรส คู่สมรสทั้งสองฝ่ายตกลงกันว่าฝ่ายหญิงประสงค์จะใช้ชื่อสกุลของฝ่ายชาย หากต่อมาฝ่ายหญิงประสงค์จะกลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตนเอง ทั้งสองฝ่ายย่อมต้องทำบันทึกเปลี่ยนแปลงข้อตกลงเกี่ยวกับการใช้ชื่อสกุล ตามมาตรา ๑๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อให้ฝ่ายหญิงนำไปเป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำขอเปลี่ยนชื่อสกุล กรณีกลับมาใช้ชื่อสกุลเดิมของตน ต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ สำนักงานเขต หรือที่สำนักทะเบียนอำเภอที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ทั้งนี้ ในการเปลี่ยนแปลงข้อตกลง เกี่ยวกับการใช้ชื่อสกุลของคู่สมรส หากคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งไม่ตกลงให้เปลี่ยนแปลง ก็ไม่อาจทำได้ เว้นแต่กรณีการสมรสสิ้นสุดลง ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๓/๒๕๔๗ (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๑๕๑ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗) อยู่ในคู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนชื่อบุคคลและการใช้คำนำหน้านาม ปี ๒๕๕๖ หน้า ๑๒๕ - ๑๒๙)

คำถาม ข้าพเจ้าต้องการทำพินัยกรรมฝ่ายเมือง โดยทรัพย์สินที่ต้องการทำพินัยกรรมคือบ้านพร้อมที่ดิน ซึ่งยังผ่อนกับธนาคาร ในการทำพินัยกรรมฝ่ายเมืองนี้ สามารถใช้เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์เป็นสำเนาโฉนดบ้านพร้อมที่ดินได้หรือไม่ (โฉนดตัวจริงอยู่กับธนาคาร) หากไม่ได้ควรทำพินัยกรรมแบบใด ขอทราบแนวทางปฏิบัติ ที่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

คำตอบ ประชาชนสามารถนำเอกสารแสดงสิทธิ์ (โฉนดฉบับจริงหรือสำเนา) แสดงต่อนายทะเบียน เพื่อลงรายการในพินัยกรรมฝ่ายเมืองได้ ซึ่งการทำพินัยกรรมเป็นการแสดงเจตนาของผู้ทำพินัยกรรม ในเรื่องสิทธิและหน้าที่ต่างๆที่มีผลบังคับได้ตามกฎหมาย โดยการที่นายทะเบียนเรียกเอกสารสิทธิต่างๆ จากประชาชน เป็นเพียงการตรวจสอบเพื่อนำข้อมูลในเอกสารสิทธิ บันทึกลงในพินัยกรรมให้ถูกต้องครบถ้วน เป็นไปตามเจตนาของผู้ทำพินัยกรรม และสามารถบังคับได้ตามกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการโต้แย้งสิทธิกัน กรณีลงรายการเอกสารสิทธิไม่ถูกต้องครบถ้วน

คำถาม ป้ากับลุง จดทะเบียนสมรสกันถูกต้องตามกฎหมาย ป้าต้องการรับหลานแท้ๆ อายุ ๓๔ ปี ของป้าเป็นบุตรบุญธรรม โดยขอเปลี่ยนไปใช้ชื่อสกุลตามสามีป้า ปัจจุบันสามีป้าป่วยนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล ไม่สามารถเซ็นชื่อให้ความยินยอมได้ กรณีเช่นนี้ป้าสามารถดำเนินการให้ความยินยอมจดทะเบียนรับรองบุตรบุญธรรมคนเดียว ได้หรือไม่ โดยใช้หนังสือรับรองแพทย์ประกอบการดำเนินการขอทราบแนวทางปฏิบัติ ที่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

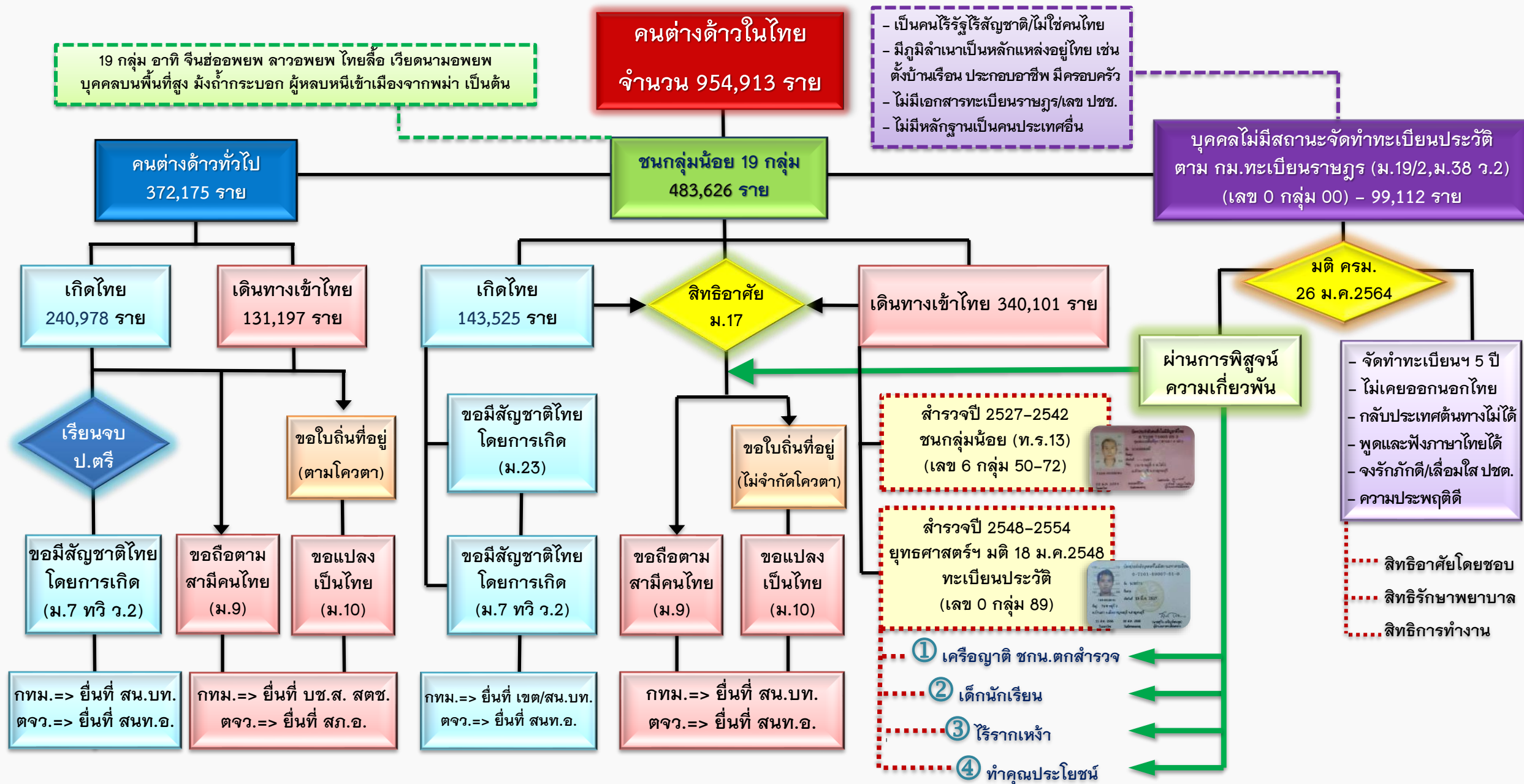
คำตอบ การรับบุตรบุญธรรม ผู้จะรับบุตรบุญธรรมหรือผู้จะเป็นบุตรบุญธรรม ถ้ามีคู่สมรสอยู่ ต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสก่อน ในกรณีที่คู่สมรสไม่อาจให้ความยินยอมได้หรือไปเสียจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่และหาตัวไม่พบเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ต้องร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งอนุญาตแทนการให้ความยินยอมของ คู่สมรสนั้น ตาม ป.พ.พ. ม. ๑๕๙๘/๒๕

คำถาม สามีภรรยาชาวต่างชาติ จดทะเบียนสมรสที่สำนักทะเบียนแห่งหนึ่งในประเทศไทย มีความประสงค์จะจดทะเบียนการหย่า สามารถไปดำเนินการที่สถานทูตไทยในต่างประเทศได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ ประชาชนสามารถจดทะเบียนการหย่า ณ สถานทูต/กงสุลไทยในต่างประเทศได้

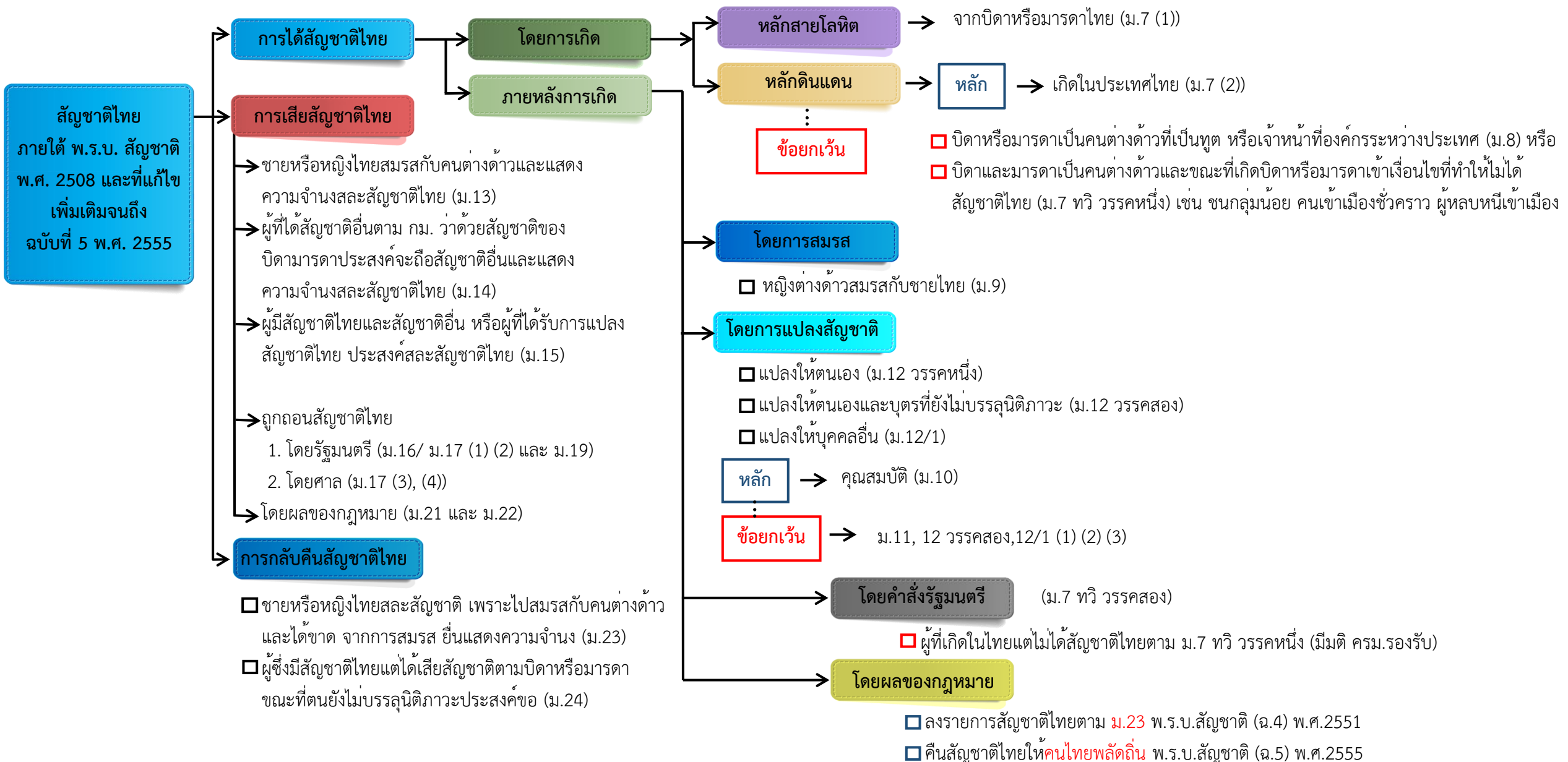

การพัฒนาสถานะของคนต่างด้าวในประเทศไทย

แผนผังแสดงการได้สัญชาติไทย การเสียสัญชาติไทย และการกลับคืนสัญชาติไทย

ตาม พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ.2508 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ.2555

การขอแปลงสัญชาติเป็นไทย

คนต่างด้าวทั่วไป

ไม่มีความเกี่ยวข้องกับไทย

- คุณสมบัติ
- บรรลุนิติภาวะ
 - มีความประพฤติดี
 - มีอาชีพเป็นหลักฐาน (รายได้ 80,000/เดือน, มีใบอนุญาตทำงาน, ภาษี 3 ปีก่อนยื่นฯ)
 - มีภูมิลำเนาในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 5 ปี (มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่, มีชื่ออยู่ใน ตร.14)
 - มีความรู้ภาษาไทย

มีความเกี่ยวข้องกับไทย

- เช่น มีภรรยาไทย, บุตรไทย, จบการศึกษาในไทย
- คุณสมบัติ
- บรรลุนิติภาวะ
 - มีความประพฤติดี
 - มีอาชีพเป็นหลักฐาน (รายได้ 40,000/เดือน, มีใบอนุญาตทำงาน, ภาษี 3 ปีก่อนยื่นฯ)
 - มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ตร.13 หรือ ตร.14)

คนต่างด้าวที่เป็นชนกลุ่มน้อย

ไม่มีความเกี่ยวข้องกับไทย

- คุณสมบัติ
- บรรลุนิติภาวะ
 - มีความประพฤติดี
 - มีอาชีพเป็นหลักฐาน (รายได้ 25,000/เดือน (หากมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว 10 ปีขึ้นไป รายได้ 15,000/เดือน) มีใบอนุญาตทำงาน, ภาษี 3 ปีก่อนยื่นฯ)
 - มีภูมิลำเนาในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 5 ปี (มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่, มีชื่ออยู่ใน ตร.14)
 - มีความรู้ภาษาไทย

มีความเกี่ยวข้องกับไทย

- เช่น มีภรรยาไทย, บุตรไทย, จบการศึกษาในไทย
- คุณสมบัติ
- บรรลุนิติภาวะ
 - มีความประพฤติดี
 - มีอาชีพเป็นหลักฐาน (รายได้ 15,000/เดือน, มีใบอนุญาตทำงาน, ภาษี 3 ปีก่อนยื่นฯ)
 - มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ตร.13 หรือ ตร.14)

ผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

- คุณสมบัติ
- มีความประพฤติดี (มีพยานรับรอง > 3 คน)
 - มีอาชีพเป็นหลักฐาน (อาชีพที่ผู้สูงอายุสามารถทำได้ (นอก/ผอ.เขต รับรอง))
 - มีภูมิลำเนาในประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 5 ปี (มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่, มีชื่ออยู่ใน ตร.14)
 - พูดและฟังภาษาไทย/ภาษาถิ่น เข้าใจได้

ยื่นคำขอฯ - ที่ ตำรวจสันติบาล (ภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ)
- ตำรวจภูธรจังหวัด (ภูมิลำเนาต่างจังหวัด)

ยื่นคำขอฯ - สำนักบริหารการทะเบียน (ภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ)
- สำนักทะเบียนอำเภอ (ภูมิลำเนา)

1 - ประชุม คณะทำงานระดับจังหวัด / คณะอนุกรรมการฯ / คณะกรรมการฯ

2 รว. ลงนามเห็นชอบ เพื่อส่งไปขอพระบรมราชานุญาต

3 เมื่อมีพระบรมราชานุญาตแล้ว จึงปฏิบัติงานตน

4 รว.มท. ลงนามในประกาศการได้สัญชาติไทย

5 ส่งประกาศราชกิจจานุเบกษา

6 รับหนังสือสำคัญการแปลง และเพิ่มชื่อเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การขอถือสัญชาติไทยตามสามี (มาตรา 9)

คนต่างด้าวทั่วไป

คุณสมบัติ

- จดทะเบียนสมรสกับบุคคลสัญชาติไทย (กรณีมีบุตร 1 ปี, ไม่มีบุตร 3 ปี)
- มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ทร.13 หรือ ทร.14)
- **สามี มีรายได้ 20,000 บาท/เดือน**
แสดงหลักฐานภาษี 1 ปี ก่อนยื่นฯ
(หากสามีมีรายได้ไม่ถึงสามารถนำรายได้ของภรรยา มารวมได้ มีใบอนุญาตทำงานถูกต้อง)
- มีความประพฤติดี (ตรวจสอบประวัติ อาชญากรรม, ยาเสพติด, ความมั่นคง, การเมือง)

ยื่นคำขอฯ - ที่ ตำรวจสันติบาล (ภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ)
- ตำรวจภูธรจังหวัด (ภูมิลำเนาต่างจังหวัด)

1

ผ่านการพิจารณา คณะทำงานระดับจังหวัด, คณะอนุกรรมการ, คณะกรรมการกลั่นกรองฯ

2

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยลงนามในประกาศการได้สัญชาติไทย

3

ประกาศราชกิจจานุเบกษา

3

ผู้ขอมีสัญชาติไทย ไปดำเนินการเพิ่มชื่อเป็นบุคคลสัญชาติไทย ณ สำนักทะเบียนที่มีภูมิลำเนา

คนต่างด้าวที่เป็นชนกลุ่มน้อย

คุณสมบัติ

- จดทะเบียนสมรสกับบุคคลสัญชาติไทย (กรณีมีบุตร 1 ปี, ไม่มีบุตร 3 ปี)
- มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ทร.13 หรือ ทร.14)
- **สามี มีรายได้ 10,000 บาท/เดือน**
แสดงหลักฐานภาษี 1 ปี ก่อนยื่นฯ
(หากสามีมีรายได้ไม่ถึงสามารถนำรายได้ของภรรยา มารวมได้ มีใบอนุญาตทำงานถูกต้อง)
- มีความประพฤติดี (ตรวจสอบประวัติ อาชญากรรม, ยาเสพติด, ความมั่นคง, การเมือง)

ยื่นคำขอฯ - สำนักบริหารการทะเบียน (มีภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ)
- อำเภอ (ภูมิลำเนาต่างจังหวัด)

1

ผ่านการพิจารณา คณะทำงานระดับจังหวัด, คณะอนุกรรมการ, คณะกรรมการกลั่นกรองฯ

2

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยลงนามในประกาศการได้สัญชาติไทย

3

ผู้ขอมีสัญชาติไทย ไปดำเนินการเพิ่มชื่อเป็นบุคคลสัญชาติไทย ณ สำนักทะเบียนที่มีภูมิลำเนา

การขอลงรายการสัญชาติไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการพิจารณา
ลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ.2543

ระเบียบ 43

คุณสมบัติ

ชาวเขา 9 เผ่า, บุคคลบนพื้นที่สูง

กะเหรี่ยง, ม้งหรือแม้ว เมี่ยนหรือเย้า/อัวเมี่ยน, อาข่าหรืออีก้อ, ลาหู่หรือมุเซอ, ลีซูหรือลีซอ, ลัวะ หรือละเวือะ/ละว้า/ถิ่น/มัล/ปรัย, ขมุ, มลาบรี หรือคนตองเหลือง

อยู่ในเขตพื้นที่ 20 จังหวัด

- 1) กาญจนบุรี 2) กำแพงเพชร 3) เชียงใหม่
- 4) เชียงราย 5) ตาก 6) น่าน 7) ประจวบคีรีขันธ์
- 8) พะเยา 9) พิษณุโลก 10) เพชรบุรี
- 11) เพชรบูรณ์ 12) แพร่ 13) แม่ฮ่องสอน
- 14) ราชบุรี 15) เลย 16) ลำปาง 17) ลำพูน
- 18) สุโขทัย 19) สุพรรณบุรี 20) อุทัยธานี

เกิดไทย ก่อน 14 ธันวาคม 2515

กรณีบุตรต้องมีบิดาหรือมารดา ปู่หรือย่า ตาหรือยายเป็นชาวเขาดั้งเดิม/บุคคล บนพื้นที่สูงที่เกิดในประเทศไทย ก่อนวันที่ 14 ธันวาคม 2515

หลักฐานและเอกสารในการยื่นคำขอ

- (1) เอกสารที่ได้จากการจัดทำทะเบียนประวัติต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และตามมติ ครม.
- (2) เอกสารต่าง ๆ ที่ทางราชการออกให้เพื่อรับรอง สถานะบุคคลตามกฎหมาย เช่น ใบรับแจ้งการเกิด ใบรับรองการเกิด สูติบัตร เป็นต้น
*** หากเป็นผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ไม่สามารถ ดำเนินการออกหลักฐานการเกิดได้ ให้นายทะเบียน สอบปากคำพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ หรือใช้กระบวนการ ปชค.หมู่บ้าน หรือ กกก.หมู่บ้าน รับรองยืนยันว่า “เกิดไทย” แทนหลักฐานการเกิด
- (3) เอกสารอื่น ๆ ที่มีรายละเอียดสามารถเป็น ข้อมูลในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอันทำให้ได้รับ สัญชาติไทยได้
- (4) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถให้การ รับรองและยืนยันตัวบุคคลได้
- (5) รูปถ่าย จำนวน 1 รูป

สถานที่ยื่นคำขอ

ยื่นต่อ **นายทะเบียน** แห่งท้องที่ที่ผู้ขอมีชื่ออยู่
ในทะเบียนบ้าน
- ผู้ขอ บรรลุนิติภาวะ ยื่นด้วยตนเอง
- ผู้ขอ ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ให้บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองยื่นคำขอแทน

ผู้พิจารณา/ผู้อนุมัติ

- **นายอำเภอ** เป็นผู้อนุมัติ
- เมื่อมีคำสั่งอนุมัติแล้วให้ส่งคำขอให้ สน.บพ. กำหนดเลขประจำตัวคนไทยให้แก่ผู้ขอ

(8-XXXX-84XXXX-XXX-X)

คุณสมบัติ

เกิดไทย

1.1 ก่อน 14 ธ.ค.2515/บิดามารดาเป็น
คนต่างด้าวเข้าอยู่ในไทยเป็นการชั่วคราวหรือ
ได้รับผ่อนผันให้อยู่ได้เป็นกรณีพิเศษหรือ
เข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(เคยได้สัญชาติไทยมาก่อน แต่ถูกถอนสัญชาติ)

1.2 ระหว่างวันที่ 14 ธ.ค.2515-25 ก.พ.
2535 /บิดามารดาเป็นคนต่างด้าวเข้าอยู่ในไทย
เป็นการชั่วคราวหรือได้รับผ่อนผันให้อยู่ได้
เป็นกรณีพิเศษหรือเข้าเมืองโดยมิชอบด้วย

กฎหมาย (ไม่เคยได้สัญชาติไทยมาก่อน)

1.3 บุตรของ กลุ่มที่ 1.1 และ กลุ่มที่ 1.2

เกิดในไทยก่อน 28 ก.พ.2551

มีเอกสารการทะเบียนราษฎร

มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่จริงในไทย

มีความประพฤติดีหรือทำความประโยชน์ให้แก่
สังคมหรือประเทศ

หลักฐานและเอกสารในการยื่นคำขอ

- (1) เอกสารทางทะเบียนราษฎร
- (2) เอกสารรับรองการเกิด (ที่แสดงว่าผู้ยื่น
เกิดในประเทศไทย)
- (3) เอกสารอื่นๆ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานทางการ
ศึกษา หนังสือรับรองการทำคุณประโยชน์
ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือใบสำคัญประจำตัว
คนต่างด้าว
- (4) รูปถ่ายขนาด 2 นิ้ว จำนวน 1 รูป
- (5) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือที่สามารถให้การ
รับรองประวัติความเป็นมาและความประพฤติ
ของผู้ขอลงรายการสัญชาติไทย

ผู้พิจารณา/ผู้อนุมัติ

- นายอำเภอ/ผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี
เป็นผู้อนุมัติ
- เมื่อมีคำสั่งอนุมัติแล้วให้ส่งคำขอให้ สน.บพ.
กำหนดเลขประจำตัวคนไทยให้แก่ผู้ขอ
(8-XXXX-73XXXX-XXX-X)

สถานที่ยื่นคำขอ

ยื่นต่อ **นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น**
ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่ผู้ขอมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน
- ผู้ขอ อายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ยื่นด้วยตนเอง
- ผู้ขอ อายุต่ำกว่า 15 ปี ให้บิดา มารดา หรือ
ผู้ปกครองยื่นคำขอแทน

การกำหนดสถานะตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2553 และ 7 ธันวาคม 2559

การพิสูจน์และรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตาม พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๕

คนไทยพลัดถิ่น 4 กลุ่ม

- กลุ่มที่ 1 คนไทยพลัดถิ่นที่ยังไม่มีสัญชาติไทย คือกลุ่มที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย และได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติไว้ในกลุ่มผู้มีเชื้อสายไทย
- กลุ่มที่ 2 เป็นลูกหลานของคนกลุ่มที่ 1 สามารถขอลงรายการสัญชาติไทยตามบิดามารดา เมื่อบิดามารดาได้รับการรับรองเป็นคนไทยพลัดถิ่น
- กลุ่มที่ 3 คนเชื้อสายไทยที่ได้สัญชาติไทยไปแล้วก่อนวันที่ 22 มีนาคม 2555
- กลุ่มที่ 4 เป็นบุตรของคนในกลุ่มที่ 3 สามารถยื่นคำขอแก้ไขสถานะเป็นคนไทยโดยการเกิด

คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอพิสูจน์เป็นคนไทยพลัดถิ่น

1. เป็นผู้มีเชื้อสายไทยที่กลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น เนื่องจากเหตุที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของประเทศในอดีต
2. ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น
3. อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่ง
4. มีวิถีชีวิตเป็นคนไทย และ
5. ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติตามกฎหมาย ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หลักฐานในการยื่นคำขอพิสูจน์เป็นคนไทยพลัดถิ่น

1. เอกสารทางทะเบียนราษฎร
2. ผังเครือญาติของผู้ยื่นคำขอกับครอบครัวที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทย
3. หลักฐานรับรองการแสดงความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ความยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และมีความประพฤติดี
4. หนังสือรับรองว่าตนเองมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น โดยมีบุคคลน่าเชื่อถือซึ่งมีสัญชาติไทยสองคนเป็นผู้รับรอง
5. รูปถ่าย ขนาด 4 x 6 ซม. จำนวน 5 รูป

ผู้พิจารณา/ผู้อนุมัติ

- กรุงเทพมหานคร สน.ท.พิจารณาคำขอก่อนนำเข้าประชุมในคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น
- ต่างจังหวัด นายอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาคำขอ ส่งให้กรมการปกครองเพื่อนำเข้าประชุมในคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

➡ อธิบดีกรมการปกครอง ออกหนังสือรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ←

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา
กรณี ทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริตการทะเบียน
และบัตรประจำตัวประชาชน

แนวทางการป้องกันและเทคนิคการแก้ไขปัญหา กรณีทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน (สปท.) สำนักบริหารการทะเบียน (สน.บท.) มีหน้าที่ตรวจสอบ สืบสวน สอบสวนข้อเท็จจริงทางทะเบียน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานนำมาประกอบกับหลักกฎหมาย เพื่อวินิจฉัยเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะในสำนวนกรณีทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณาสั่งการให้จังหวัด/กทม. และ สนท. ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการด้านการทะเบียนให้ถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาด้านการทะเบียน การดำเนินการด้านอาญา และด้านวินัยโดยเคร่งครัด

ปัจจุบันได้รับแจ้งกรณีทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะมีระบบตรวจสอบและป้องกันในการจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นอย่างดี แต่ขบวนการที่ต้องการกระทำการทุจริตยังมีอยู่ และยังมีการกระทำการทุจริตด้านทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนอยู่เป็นระยะ ซึ่งหากกรณีทุจริตทางทะเบียน หรือการจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนโดยมิชอบเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดและสำนักทะเบียนใด ให้จังหวัดร่วมกับสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องนั้น ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความถูกต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตลอดจนการดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการทะเบียน การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด และ/หรือทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริตด้วย ตลอดจนการแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทางทะเบียนแก่เจ้าของรายการผู้ทุจริตที่ถูกกระทบสิทธิให้เสร็จสิ้นโดยเร็วตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยมีกรอบแนวทางดังภาพ

๑. แนวทางป้องกัน

๑) รับคำร้องและตรวจสอบยืนยันตัวบุคคล	๒) ให้บริการทางทะเบียนและบัตรฯ
- ตรวจสอบบัตรฯ และหลักฐานเอกสารที่ต้องนำมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบฯ ที่กำหนด - สังเกตบุคลิกลักษณะท่าทาง การตอบคำถาม ภาษาที่ใช้ การให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ - ตรวจสอบฐานข้อมูลทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนก่อนทุกครั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง - กรณีตรวจสอบสภาพบุคคลพบการบันทึกบุคคลต้องตรวจสอบ <u>“Caution Sign”</u> ในรายการบุคคลต้องสงสัย ต้องตรวจสอบให้แน่ชัดก่อนว่าเป็นเจ้าของรายการที่แท้จริง หรือไม่ หรือเป็นรายการที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ทั้งนี้ให้ตรวจสอบข้อมูลจากส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนและบัตรฯ ก่อนทุกครั้งที่จะให้บริการ - ศึกษาหาความรู้และปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามข้อกำหนดระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง - ผู้บังคับบัญชาควบคุม กำกับ ดูแล และสอดส่องพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและบริการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต - ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รมัดระวังไม่ให้จ่ายเกินตัว อยู่อย่างสมณะ	- เป็นเจ้าของรายการที่แท้จริง เอกสารหลักฐานถูกต้องให้บริการตามที่ยื่นคำร้องขอ - กรณีตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือและภาพใบหน้าหากซ้ำซ้อน หรือมีรายการมากกว่าสองรายการ หรืออาจไม่ใช่เจ้าของรายการที่แท้จริง ต้องตรวจสอบและปฏิบัติตามหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องก่อนให้บริการ

๒. ขั้นตอนดำเนินการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรฯ

ประเด็น	ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ	หมายเหตุ
๑. ตรวจสอบข้อเท็จจริงในเบื้องต้น	๑.๑ ตรวจสอบข้อมูลทางทะเบียนของบุคคลที่เกี่ยวข้องจากฐานข้อมูลทางทะเบียนและบัตรในระบบคอมพิวเตอร์ ๑.๒ ตรวจสอบหลักฐานเอกสารทางทะเบียนและบัตรฯ ที่มีอยู่ ณ สำนักทะเบียนและหลักฐานที่อยู่กับตัวบุคคล ๑.๓ สอบปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม เป็นการพิสูจน์ตัวบุคคล	พยานบุคคล ได้แก่ เจ้าของรายการ บิดามารดา ญาติพี่น้องที่เกี่ยวข้องใกล้ชิด เพื่อนบ้าน ผู้ปกครอง ท้องที่/ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลอื่นที่รู้จักและรู้เห็นเป็นอย่างดี

ประเด็น	ขั้นตอนและวิธีการ: าเนินการ	หมายเหตุ
	๑.๔ รวบรวมข้อเท็จจริงตามข้อ ๑.๑-๑.๓ วินิจฉัยว่า เป็นเจ้าของรายการที่แท้จริงหรือไม่ มีการทุจริตทางทะเบียนและบัตรฯ ในรายการใด มีมูลความจริงอย่างไร สรุปพร้อมความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ตรวจสอบ เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อสั่งการตามข้อ ๒-๕ ต่อไป หากพบว่าไม่มีมูลความจริงหรือได้ดำเนินการถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบแล้ว ให้เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อขอยุติเรื่อง รายงาน ปค. หน่วยงานที่แจ้ง หรือผู้ร้องเรียน/ร้องทุกข์ทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง	
๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีมีการกระทำผิดทางทะเบียนและบัตรฯ	๒.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงขึ้นเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงว่า พฤติการณ์กระทำผิดอย่างไร ดำเนินการโดยมีชอบด้วยกฎหมายในรายการใดบ้าง มีใครเกี่ยวข้องบ้าง (ผู้กระทำผิด ผู้ร่วม หรือผู้สนับสนุน) ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องหรือไม่ อย่างไร มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดด้วยหรือไม่ ๒.๒ รวบรวมหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดดังกล่าวสรุปผลการสอบสวน พร้อมความเห็นเสนอผู้บังคับบัญชาสั่งการ ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านทะเบียน ด้านวินัยเจ้าหน้าที่ และด้านคดีอาญา	หนังสือ มท. ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลว. ๑๒ ก.พ. ๒๕๕๗ เรื่อง แนวทางการดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรฯ
๓. การดำเนินการด้านทะเบียน ได้แก่ การจำหน่าย ยกเลิกเพิกถอนหลักฐานเอกสารทางทะเบียนที่ดำเนินการโดยมิชอบ	๓.๑ กรณีชื่อและรายการบุคคลมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนย้ายไปจากเดิม หรือกรณีที่ทำให้ว่ามีความยุ่งยากซับซ้อน ต้องอาศัยพยานหลักฐานเชื่อมโยงหลายพื้นที่ เมื่อได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วให้รวบรวมข้อเท็จจริงส่งให้สำนักบริหารการทะเบียน ทราบทันที ๓.๒ หากมีสำนักทะเบียน/หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้แจ้งเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้วย ๓.๓ รายงานผลการดำเนินการให้จังหวัดและกรมการปกครองทราบทันที	
๔. การดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้กระทำผิด	๔.๑ แนวทางการพิจารณาโทษทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับกรณีทุจริต เมื่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่า - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการแล้ว แต่ไม่ละเอียด รอบคอบ รัดกุม	หนังสือ ปค. ด้านที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๓๔๑ ลว. ๒๒ ก.พ. ๒๕๕๐ เรื่อง มาตรการแนวทางและระยะเวลา

ประเด็น	ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ	หมายเหตุ
	ทำให้เกิดการกระทำผิดทางทะเบียนและบัตรขึ้นได้ ถือว่าไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นหลักฐาน - เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ แต่ไม่ได้มีส่วนรู้เห็นหรือมีเจตนาทุจริตด้วย ถือว่าเป็นการบกพร่องต่อหน้าที่ หรือประมาทเลินเล่อให้ลงโทษทางวินัยตามควรแก่พฤติการณ์ - เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ แม้ไม่มีเจตนาทุจริตแต่หากทำให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อทางราชการ หรือประชาชน ให้ถือเป็นความผิดวินัยร้ายแรง - เจ้าหน้าที่กระทำทุจริตต่อหน้าที่ แม้จะได้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ถือเป็นความผิดวินัยร้ายแรง ๔.๒ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำผิดวินัย แจ้งผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุพิจารณาสั่งลงโทษ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยต่อไป	ในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรฯ
๕. การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิด	๕.๑ รวบรวมพยานหลักฐานแจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิดทุกคนในทุกข้อหาความผิดที่ปรากฏ ๕.๒ เร่งรัดติดตามผลการดำเนินคดีอาญาจนกว่าคดีจะถึงที่สุด พร้อมทั้งรายงานจังหวัดและกรมการปกครองทราบทุกระยะ	การตั้งข้อหาความผิดทางทะเบียนและบัตรฯ (คู่มือ)

๓. ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

๓.๒ ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๗)

ข้อ ๕/๓ นายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรทุกคนต้องเก็บรักษารหัสผ่านของตนไว้เป็นความลับ หากมีการปฏิบัติโดยมิชอบหรือความเสียหายใดๆ เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการใช้รหัสผ่านเจ้าของรหัสนั้นนั้นต้องรับผิดชอบในทุกกรณี

ข้อ ๕/๔ ก่อนเริ่มปฏิบัติงานแต่ละวันในสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น เมื่อทำการเปิดระบบคอมพิวเตอร์แล้ว ให้เจ้าหน้าที่พิมพ์รายงานผลการปฏิบัติงานประจำวันของวันที่ผ่านมาเสนอให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น หรือผู้ได้รับมอบหมายตรวจสอบรายละเอียดและความถูกต้องก่อนทุกครั้ง เมื่อตรวจสอบและเห็นว่าถูกต้อง ให้ผู้ตรวจสอบลงชื่อพร้อมทั้งวันเดือนปีรับรองการตรวจสอบ

ในรายงานดังกล่าว แล้วให้เก็บรวบรวมไว้สำหรับใช้ตรวจสอบและเป็นหลักฐานอ้างอิงต่อไป การเก็บรักษา
รายงานดังกล่าว ให้เก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

๓.๓ ระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๖๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานผลการออกบัตรเสนอต่อนายอำเภอ ทุกสิ้นวันทำการ หากไม่
สามารถรายงานได้ภายในวันนั้น ให้รีบรายงานในวันทำการรุ่งขึ้นทันที

๓.๔ หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘๗๘๗ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เรื่อง มาตรการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

๓.๕ หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๖๑ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒
เรื่อง การสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎร

๓.๖ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เรื่อง แนวทาง
ดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

๓.๗ หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๑๗๕๕๘ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
เรื่อง การป้องกันการทุจริตทางการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

๓.๘ หนังสือกรมการปกครอง ลับ ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๖๗๕ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง กำหนด
มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

๓.๙ หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๑๑๓๔๖ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๘
เรื่อง มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

๓.๑๐ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๘๐ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประเพณีมิชอบทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

๓.๑๑ หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๒๖๐๖๖ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๒ เรื่อง ชักซ้อม
แนวทางปฏิบัติกรณีระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยมีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน

๓.๑๒ หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๑๕๒๐๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ เรื่อง การแก้ไข
ปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

๓.๑๓ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๙๘๗๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๕
เรื่อง มาตรการในการป้องกันการทุจริตสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน

๓.๑๔ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๑๙ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖
เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

๓.๑๕ หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๒๒๘๗๘ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ชักซ้อม
แนวทางปฏิบัติในการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนของบุคคลที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านเกิน
กว่าหนึ่งแห่ง

๓.๑๖ หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๖๕ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖
เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

๓.๑๗ หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๖๙ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๖
เรื่อง แจ้งชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามมาตรการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

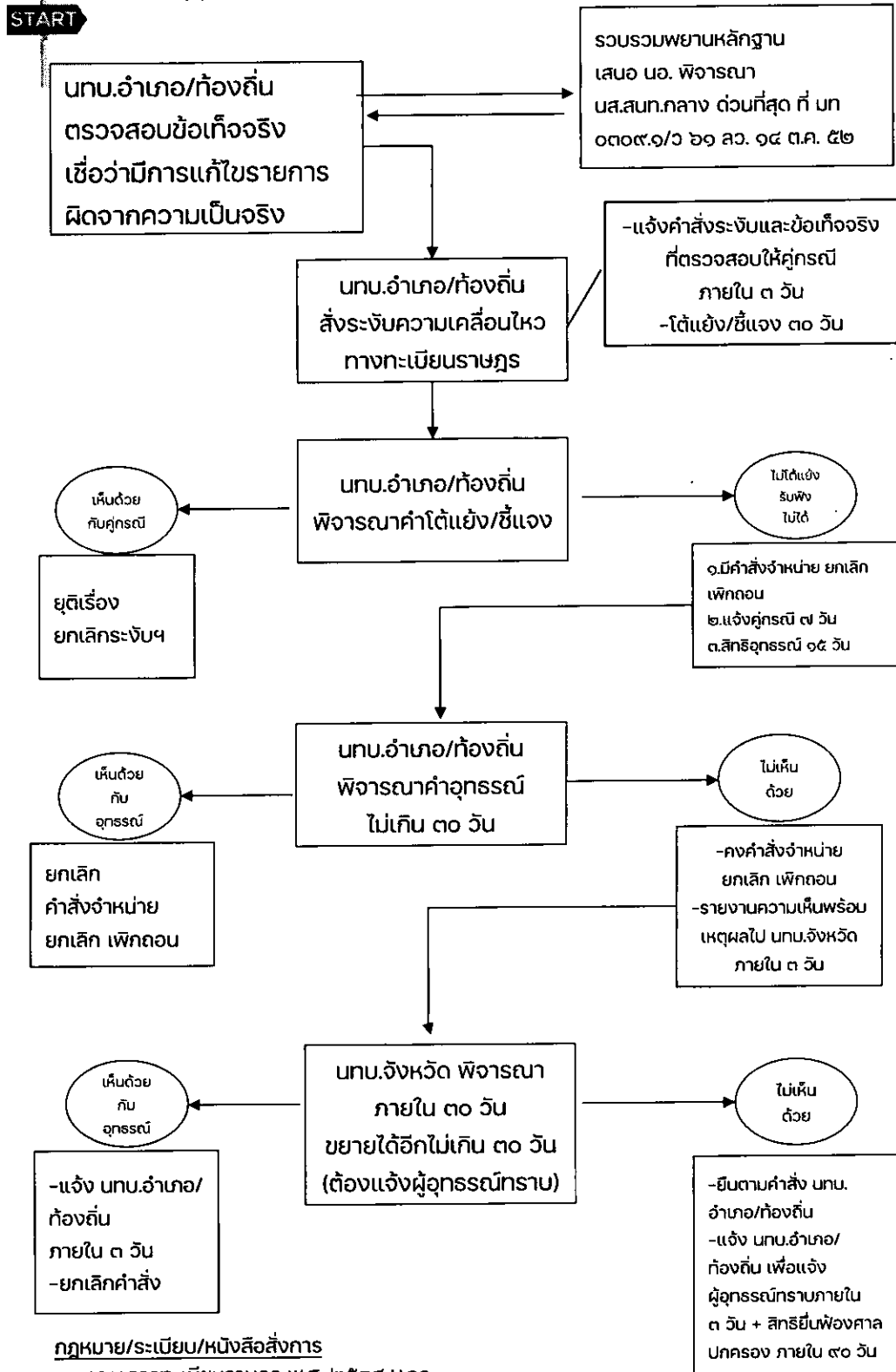
ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน (สพท.)

สำนักบริหารการทะเบียน (สน.บท.) กรมการปกครอง

ขั้นตอนการดำเนินการจำหน่าย ยกเลิกเพิกถอน

หลักฐานเอกสารทางทะเบียนและบัตรฯ

กฎหมาย/ระเบียบ/หนังสือสั่งการ

๑. พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ม.๑๐

๒. พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๓. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจง
ข้อเท็จจริงการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ.๒๕๕๑

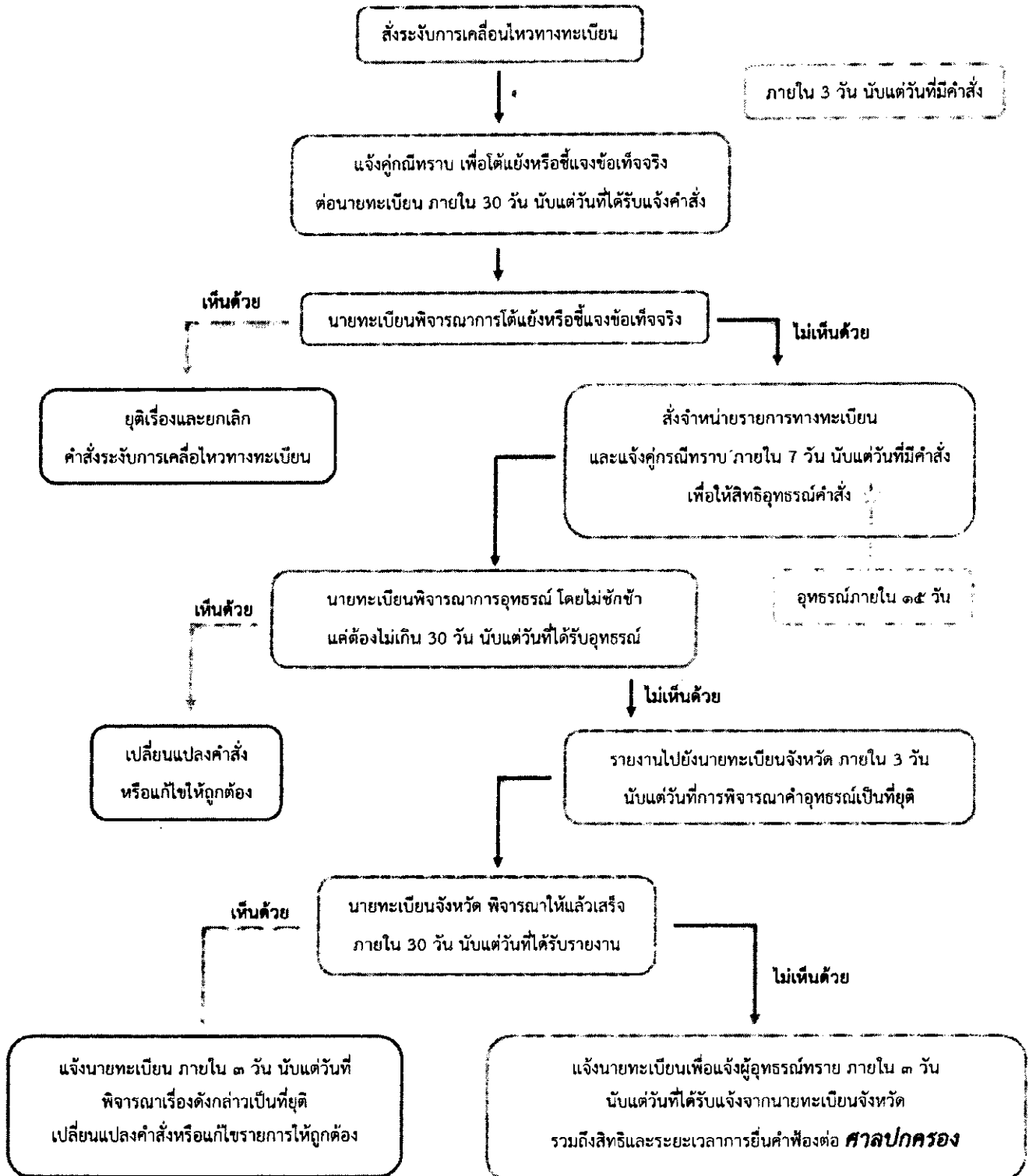
๔. ระเบียบ สนท.กลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

๕. หนังสือ สนท.กลาง ด่วนที่สุด ที่ มก ๐๓๐๙.๑/ว ๖๑ ลว. ๑๔ ต.ค. ๒๕๕๒

๖. หนังสือ มท. ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลว. ๑๒ ก.พ. ๒๕๕๗

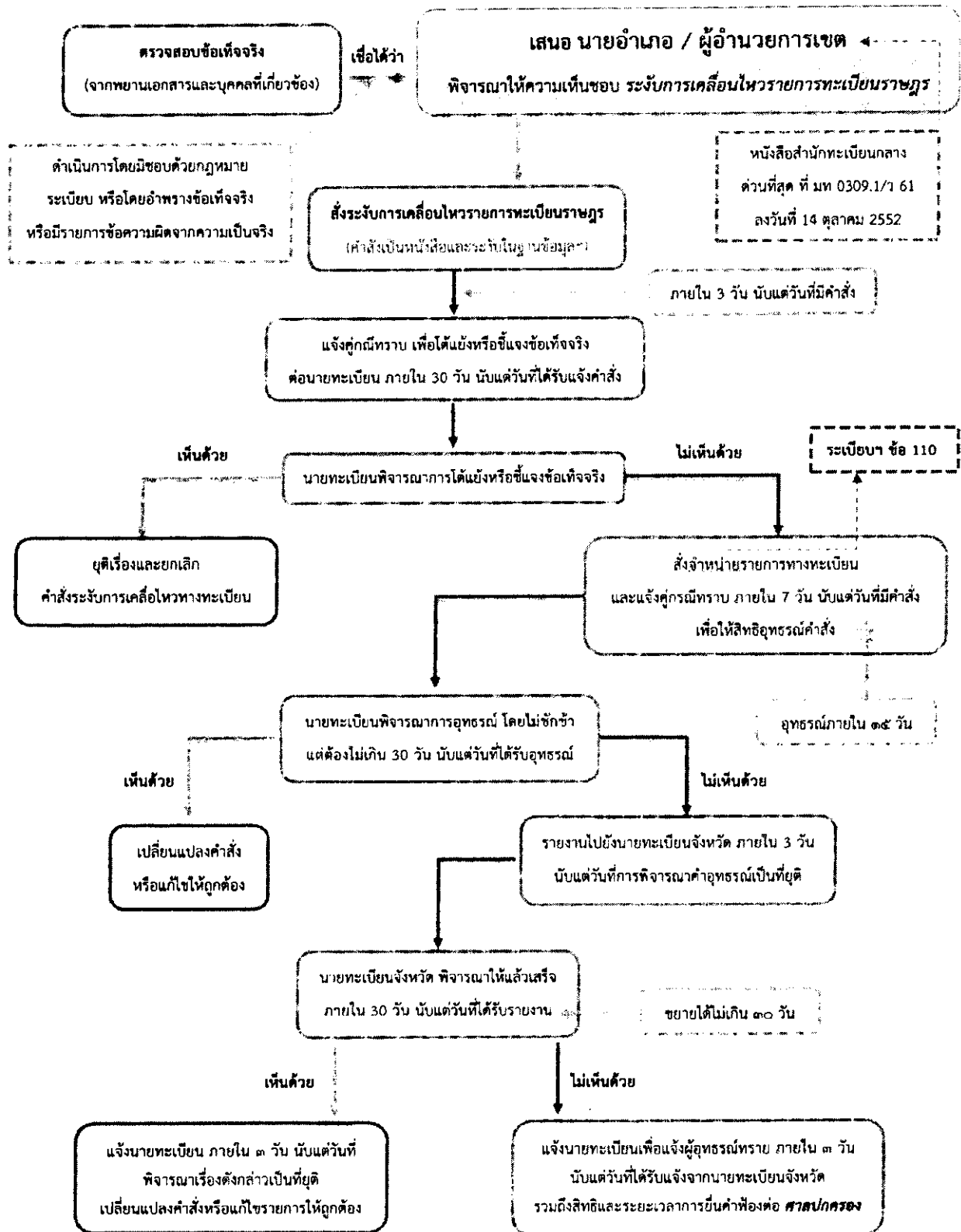
กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง
การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. 2551

วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติ สั่งรับการเคลื่อนไหวยางการทะเบียนราษฎร

อำนาจตาม มาตรา 10 แห่ง พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง
การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. 2551

ขอบเขตของงานตรวจสอบการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

โดย ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

ในการปฏิบัติงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ของสำนักทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น นั้น เมื่อวิเคราะห์ในเชิงพฤติกรรมจากกรณีการกระทำผิดที่ปรากฏขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมานั้น ลักษณะของการกระทำทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน จะมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ

1. กรณีมีการกระทำผิดในพฤติกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แต่ไม่มีการกระทำผิดในทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

ความผิดในกรณีนี้ หมายถึง ผลการดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ดำเนินการไปอย่างถูกต้อง แต่เจ้าหน้าที่ได้กระทำความผิดในส่วนประกอบอื่นๆ ของการให้บริการประชาชนทางการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เช่น การเรียกเก็บเงินเพื่อให้บริการ การใช้สิทธิวาจาไม่สุภาพต่อผู้ขอรับบริการ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม/ค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมาย/ระเบียบกำหนด เป็นต้น ความผิดในลักษณะนี้จะเป็นความผิดส่วนบุคคลที่กระทำขึ้นก่อนหรือหลังขั้นตอนการดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

2. กรณีไม่มีการกระทำผิดในพฤติกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แต่มีการกระทำความผิดหรือการกระทำที่มีขอบทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

ความผิดในกรณีนี้ หมายถึง ในส่วนประกอบอื่นๆ ของการให้บริการประชาชน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ดำเนินการไปโดยปกติ แต่ในขั้นตอนของการดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน มีส่วนใดส่วนหนึ่งที่เป็นการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งส่งผลให้เกิดเอกสารหรือข้อมูลทางการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนที่ไม่ถูกต้องขึ้นมา เช่น มีการเพิ่มชื่อบุคคลต่างด้าวเข้าในทะเบียนบ้าน การสวมตัวใช้ข้อมูล

บุคคลอื่นถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน การแจ้งการตายโดยที่ไม่มีการตายจริง การแจ้งย้ายบุคคลออกและเข้าในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ เป็นต้น

3. กรณีมีการกระทำความผิดในพฤติกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และมีการกระทำความผิดหรือการกระทำที่มีขอบทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

ความผิดในกรณีนี้จะมีลักษณะคล้ายกับ กรณีที่ 2 แต่มีความแตกต่างกันตรงที่เหตุที่ก่อให้เกิด การกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ทางทะเบียนและบัตรนั้น มาจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมี “เจตนา” ที่จะกระทำทุจริต เช่น มีการเรียกรับเงินเพื่อทำการเพิ่มชื่อบุคคลต่างด้าวเข้าในทะเบียนบ้าน การดำเนินการย้ายบุคคลออกและเข้าในทะเบียนบ้านโดยมีเจตนาทุจริตเพื่อให้บุคคลอื่นได้รับประโยชน์ (เช่น ประโยชน์ในการเลือกตั้ง) การเรียกรับเงินเพื่อถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนให้กับคนต่างด้าว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ยังมีการทุจริตอีกประการหนึ่งซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทางด้านการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน แม้จะไม่มีผลโดยตรงต่อระบบข้อมูลทางการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน แต่ถ้ามีผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม เช่น การปลอมแปลงบัตรประจำตัวประชาชนทั้งฉบับ การปลอมแปลงทะเบียนบ้าน เป็นต้น ซึ่งจะไม่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและดำเนินการกรณีการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนในที่นี้

สำหรับ ขอบเขตการตรวจสอบในความรับผิดชอบของส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน จะมุ่งไปที่ลักษณะการกระทำทุจริตในลักษณะที่ 2 และ 3 เท่านั้น เพราะเกี่ยวข้องกับ

กระบวนการดำเนินงานทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนที่มีขอบ ส่วนลักษณะการกระทำทุจริตในลักษณะแรก ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างเดียวยังจะไม่อยู่ในขอบเขตที่ต้องตรวจสอบ เพราะเมื่อมีกรณีลักษณะความผิดนี้เกิดขึ้น เรื่องจะมุ่งไปที่การสอบสวนเพื่อการลงโทษทางวินัยอย่างเดียวโดยไม่ได้มีการสอบสวนทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนด้วย โดยในขั้นตอนการดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุกครั้งทุกกรณี สำหรับในการสอบสวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่นั้น ประเด็นในการสอบสวนค่อนข้างจะชัดเจน เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการสอบสวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนั้น เพื่อต้องการให้ทราบว่าในการปฏิบัติงานในกรณีการทุจริตที่เกิดขึ้นเกิดจากเจตนาหรือความประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ถูกต้อง ตามระเบียบแบบแผนที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือหนังสือสั่งการกำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร แยกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

① เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีลายมือชื่อปรากฏในเอกสารที่มีการทุจริต จะมีประเด็นในการสอบสวน คือ

➢ มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานนั้นๆ หรือไม่ เช่น การลงนามในกรณีบัตรประจำตัวประชาชนหาย ผู้ลงนามมีอำนาจในการอนุมัติได้หรือไม่ การเพิ่มชื่อกรณีไม่มีเอกสารมาแสดงตามระเบียบ สำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ 97 ผู้ลงนามมีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติหรือไม่

➢ กระบวนการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่บังคับใช้ในห้วงเวลานั้นๆ หรือไม่ โดยจะต้องทำการสอบสวนตามขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ครบ

➢ ความระมัดระวังเอาใจใส่และการรักษาประโยชน์ของทางราชการ โดยจะต้องทำการสอบสวนให้ได้ว่าในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ความระมัดระวังเอาใจใส่พอสมควรแก่เหตุหรือไม่ อย่างไร

② เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับในเวลาที่มีการจัดทำเอกสารที่มีการทุจริต โดยปกติจะมีการสอบสวนเป็นพยานบุคคลแวดล้อม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีลายมือชื่อปรากฏ ในเอกสารที่มีปัญหาพฤติกรรมโดยทั่วไปเป็นอย่างไร เช่น ใช้ความระมัดระวังเอาใจใส่งานดีหรือไม่ มีปัญหาทางการเงินหรือไม่ เป็นต้น หรือสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานในห้วงเวลานั้นๆ เป็นอย่างไร

ขอบเขตของงานตรวจสอบการทุจริตทางทะเบียนและบัตร

โดย ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

ในการปฏิบัติงานทะเบียนและบัตรของสำนักทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่นนั้น เมื่อวิเคราะห์ในเชิงพฤติกรรมจากกรณีการกระทำผิดที่ปรากฏขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมานั้น ลักษณะของการกระทำทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทะเบียนและบัตรนั้นจะมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ

1. กรณีมีการกระทำความผิดในพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แต่ไม่มีการกระทำความผิดในทางการทะเบียนและบัตร

ความผิดในกรณีนี้ หมายถึง ผลการดำเนินการทางทะเบียนและบัตร เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ดำเนินการไปอย่างถูกต้องแต่เจ้าหน้าที่ได้กระทำความผิดในส่วนประกอบอื่นๆ ของการให้บริการประชาชนทางการทะเบียนและบัตร เช่น การเรียกเก็บเงินเพื่อให้บริการ การใช้กิริยาอาการไม่สุภาพต่อผู้ขอรับบริการ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม/ค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมาย/ระเบียบกำหนด เป็นต้น ความผิดในลักษณะนี้จะเป็นความผิดส่วนบุคคลที่กระทำขึ้นก่อนหรือหลังขั้นตอนการดำเนินการทางทะเบียนและบัตร

2. กรณีไม่มีการกระทำความผิดในพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แต่มีการกระทำความผิดหรือการกระทำที่มีขอบทางการทะเบียนและบัตร

ความผิดในกรณีนี้ หมายถึง ในส่วนประกอบอื่นๆ ของการให้บริการประชาชน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ดำเนินการไปโดยปกติ แต่ในขั้นตอนของการดำเนินการทางทะเบียนและบัตรมีส่วนใดส่วนหนึ่งที่เป็นการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งส่งผลให้เกิดเอกสารหรือข้อมูลทางการทะเบียนและบัตรที่ไม่ถูกต้องขึ้นมา เช่น มีการเพิ่มชื่อบุคคลต่างด้าวเข้าในทะเบียนบ้าน การสวมตัวใช้ข้อมูลบุคคลอื่นถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน การแจ้งการตายโดยที่ไม่มีการตายจริง การแจ้งย้ายบุคคลออกและเข้าในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ เป็นต้น

3. กรณีมีการกระทำความผิดในพฤติกรรมที่ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และมีการกระทำความผิด หรือการกระทำที่มีขอบทางการทะเบียนและบัตร

ความผิดในกรณีนี้จะมีลักษณะคล้ายกับกรณี 2 แต่มีความแตกต่างกันตรงที่เหตุที่ก่อให้เกิดการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ทางทะเบียนและบัตรนั้น มาจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน หรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานมี "เจตนา" ที่จะกระทำความทุจริต เช่น มีการเรียกรับเงินเพื่อทำการเพิ่มชื่อบุคคลต่างด้าวเข้าในทะเบียนบ้าน การดำเนินการย้ายบุคคลออกและเข้าในทะเบียนบ้านโดยมีเจตนาทุจริตเพื่อให้บุคคลอื่นได้รับประโยชน์ (เช่น ประโยชน์ในการเลือกตั้ง) การเรียกรับเงินเพื่อถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนให้กับคนต่างด้าว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ยังมีการทุจริตอีกประการหนึ่งซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทางด้านการทะเบียนและบัตร แม้จะไม่มีผลโดยตรงต่อระบบข้อมูลทางการทะเบียนและบัตร แต่ถ้ามีผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม เช่น การปลอมแปลงบัตรประจำตัวประชาชนทั้งฉบับ การปลอมแปลงทะเบียนบ้าน เป็นต้น ซึ่งจะไม่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและดำเนินการกรณีการทุจริตทางทะเบียนและบัตรในที่นี้

สำหรับขอบเขตการตรวจสอบในความรับผิดชอบของส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริตการทะเบียนและบัตร จะมุ่งไปที่ลักษณะการกระทำทุจริตในลักษณะที่ 2 และ 3 เท่านั้น เพราะเกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานทางทะเบียน และบัตรที่มีขอบ ส่วนลักษณะการกระทำทุจริตในลักษณะแรก ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่อย่างเดียว จะไม่อยู่ในขอบเขตที่ต้องตรวจสอบ เพราะเมื่อมีกรณีลักษณะความผิดนี้เกิดขึ้นเรื่องจะมุ่งไปที่ การสอบสวนเพื่อการลงโทษทางวินัยอย่างเดียวโดยไม่ได้มีการสอบสวนทางการทะเบียนและบัตรด้วย โดยในขั้นตอน การดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุกครั้งทุกกรณี สำหรับในการสอบสวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนั้น ประเด็นในการสอบสวน ค่อนข้างจะชัดเจน เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการสอบสวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนั้นเพื่อต้องการให้ทราบว่า ในการปฏิบัติงาน ในกรณีการทุจริตที่เกิดขึ้นเกิดจากเจตนาหรือความประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือหนังสือสั่งการกำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร แยกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีลายมือชื่อปรากฏในเอกสารที่มีการทุจริต จะมีประเด็นในการสอบสวน คือ

> มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานนั้น ๆ หรือไม่ เช่น การลงนามในกรณีบัตรประจำตัวประชาชนหาย ผู้ลงนาม มีอำนาจในการอนุมัติได้หรือไม่ การเพิ่มชื่อกรณีไม่มีเอกสารมาแสดงตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ 97 ผู้ลงนาม มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติหรือไม่

> กระบวนการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่บังคับใช้ในห้วงเวลา นั้นๆ หรือไม่ โดยจะต้องทำการสอบสวนตามขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ครบ

> ความระมัดระวังเอาใจใส่และการรักษาประโยชน์ของทางราชการ โดยจะต้องทำการสอบสวนให้ได้ว่าในการ ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ความระมัดระวังเอาใจใส่พอสมควรแก่เหตุหรือไม่ อย่างไร

2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับในเวลาที่มีการจัดทำเอกสารที่มีการทุจริต โดยปกติจะมีการสอบสวนเป็นพยาน บุคคลแวดล้อม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีลายมือชื่อปรากฏในเอกสารที่มีปัญหา พฤติกรรม โดยทั่วไปเป็นอย่างไร เช่น ใช้ความระมัดระวังเอาใจใส่งานดีหรือไม่ มีปัญหาทางการเงินหรือไม่ เป็นต้น หรือสภาพแวดล้อม ในการปฏิบัติงานในห้วงเวลานั้น ๆ เป็นอย่างไร

อ้างอิง : คู่มือปฏิบัติงานในการดำเนินการกรณีทุจริตทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

การแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียน และบัตรประจำตัวประชาชน

โดย ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

ตามที่ กระทรวงมหาดไทย และกรมการปกครอง
แจ้งให้ดำเนินการตามมาตรการในการป้องกันและแก้ปัญหา
การทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งสำนักงานเขต
สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
กับการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน
จะต้องดำเนินการตามมาตรการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้
3 ด้าน คือ ด้านทะเบียน ด้านอาญา และด้านวินัย และ
ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาละเอียด
ทางทะเบียนให้แก่ผู้ถูกระทบสิทธิซึ่งจะต้องดำเนินการ
โดยเร่งด่วน นั้น

กรมการปกครอง ตรวจสอบว่า พฤติการณ์ในการ
ทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนบางกรณี
ยกตัวอย่างเช่น กรณีถูกบุคคลอื่นแอบอ้างใช้ชื่อ และรายการ
ทางทะเบียน (สวมตัว) และนำรายการทางทะเบียนดังกล่าว
ไปกระทำความผิดทางทะเบียนหลายท้องที่ ได้แก่ การยื่นขอมีบัตร
การแจ้งย้ายที่อยู่ การเปลี่ยนชื่อและชื่อสกุล การจดทะเบียนสมรส
เป็นต้น จึงทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริต

ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทย
กำหนดไว้ บางกรณีอาจมีสาเหตุจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ
ของสำนักทะเบียน โดยเฉพาะสำนักทะเบียนอำเภอซึ่งมักจะมี
การแต่งตั้งโยกย้ายปลัดอำเภอและสับเปลี่ยนงานอยู่บ่อยครั้ง
ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะ
ในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนรวมทั้งผู้บังคับบัญชา
ของสำนักทะเบียนในระดับพื้นที่บางแห่ง ไม่ได้ให้ความสำคัญ
เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนเท่าที่ควร
ถึงแม้กระทรวงมหาดไทยและกรมการปกครองจะได้กำหนด
มาตรการและแนวทางเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทุจริต
ทางทะเบียนเพิ่มเติมขึ้น รวมถึงการพัฒนาและจัดทำ
โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวกให้สำนักทะเบียน
ที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบฐานข้อมูล
ของสำนักทะเบียนกลางก็ตาม แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญห
การทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนได้ตาม
ระยะเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้มีการร้องเรียนและสื่อมวลชน
นำเสนอข่าวอยู่บ่อยครั้ง

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินงานตามมาตรการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้น สามารถแก้ไขปัญหาและเยียวยาประชาชนที่ถูกกระทบสิทธิด้านการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพรวมถึงให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับเอาใจใส่และให้ความสำคัญตลอดจนการควบคุม กำกับดูแล ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน จึงได้ จัดทำประเด็นตัวอย่างเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาประชาชนผู้ถูกกระทบสิทธิ ทั้งนี้ ขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร กำหนดให้กรณีการแก้ไขปัญหการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เป็นตัวชี้วัดของอำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น ที่จะต้องแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนต่อไป

ประเด็นตัวอย่างเกี่ยวกับการแก้ไขปัญห กรณีการแอบอ้างใช้ชื่อและรายการทางทะเบียนของบุคคลอื่น

ประเด็นที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2538 นาย ส ลูกนาย ร แอบอ้างสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน (บัตรที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์) ที่ อ.เมืองกำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร เพียงครั้งเดียว โดยผู้แอบอ้างไม่ได้นำชื่อและรายการทางทะเบียนของ นาย ส ไปกระทำทุจริตที่สำนักทะเบียนใด (รายการบุคคลอยู่ที่เดิม) เมื่อนายอำเภอมีคำสั่งยกเลิก บ.ป. 1 ที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายแล้ว จะต้องรอให้สำนักบริหารการทะเบียนบันทึกยกเลิกรายการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนที่ดำเนินการโดยมิชอบในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนก่อนแล้ว จึงจะสามารถจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่ นาย ส ใช้หรือไม่

แนวทางการแก้ไขปัญห เนื่องจากการออกบัตรประจำตัวประชาชนที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งอำเภอไม่สามารถที่จะบันทึกสาเหตุการยกเลิก บ.ป. 1 รายการขอมีบัตรประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนได้ จึงต้องทำหนังสือแจ้งไปยังส่วนบัตรประจำตัวประชาชน สำนักบริหารการทะเบียน เพื่อบันทึกสาเหตุการยกเลิกในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ดังนั้น เมื่อนายอำเภอมีคำสั่งยกเลิกคำขอมีบัตร บ.ป. 1 พร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) ที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายแล้ว จะต้องแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนให้กับ นาย ส ผู้ถูกสวมตัวทำบัตร ซึ่งเป็นเจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงโดยทันที โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน สำนักบริหารการทะเบียนบันทึกสาเหตุการยกเลิกในฐานข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนให้แล้วเสร็จก่อนแต่อย่างใด

ประเด็นที่ 2 นาย ก มีชื่อและรายการบุคคลอยู่ที่ สนท.อ.เวียงแก่น ต่อมาถูกนาย ข แอบอ้างสวมตัวทำ บัตรประจำตัวประชาชน ที่ อ.เวียงแก่น แล้วแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ไปในท้องที่ สนท.อ.เมืองชัยภูมิ เมื่อมีการตรวจสอบพบการกระทำทุจริตดังกล่าว นายทะเบียน อ.เมืองชัยภูมิ จะย้ายชื่อและรายการบุคคลของนาย ก เข้าทะเบียนบ้านกลางได้หรือไม่

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้มีการทุจริตสวมตัว ทำบัตรประจำตัวประชาชนและแจ้งย้ายที่อยู่โดยมิชอบ ด้วยกฎหมาย เมื่อพบว่ามีกรกระทำทุจริต สนท. อ. เมืองชัยภูมิ จะต้องยกเลิกการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และจำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน การที่นายทะเบียนดำเนินการย้ายรายการบุคคลดังกล่าวเข้าใน ทะเบียนบ้านกลางเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง และให้ สนท.อ.เวียงแก่น ทำหนังสือแจ้งให้สำนักบริหารการทะเบียน ปรับปรุงรายการคืนให้กับ นาย ก เจ้าของรายการบุคคล ที่แท้จริงไว้ตามสถานะเดิมเสมือนไม่มีการทุจริตแจ้งย้ายที่อยู่ มาก่อน และเมื่อสำนักบริหารการทะเบียนปรับปรุงรายการ บุคคลดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงจะสามารถแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทางทะเบียนและจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน ให้กับ นาย ก ได้

ประเด็นที่ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2535 นาย ร แอบอ้างสวมตัว ทำบัตรประจำตัวประชาชนของ นาย ข อ.วังม่วง จ.สระบุรี ปัจจุบันปี พ.ศ. 2564 จึงตรวจสอบพบที่มีการทุจริต แต่คำขอมีบัตร บ.ป. 1 และหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้อง เก็บไว้ที่อำเภอสุรนาลัยหรือถูกทำลาย อ.วังม่วง จึงแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทางทะเบียนและจัดทำบัตรประจำตัว ประชาชนให้กับ นาย ข เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริง แต่ไม่ได้แจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด เนื่องจากเห็นว่าการทุจริตสวมตัวทำบัตรเกิดขึ้นนานแล้ว คดีจึงขาดอายุความตามกฎหมาย ดังนั้น นายอำเภอจะสั่ง ให้ยุติการดำเนินการคดีอาญาและดำเนินคดีหรือไม่ อย่างไร

แนวทางแก้ไขปัญหา กรณีหลักฐานเอกสาร เช่น คำขอมีบัตรฯ บ.ป. 1 ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ที่ยังเก็บไว้ที่อำเภอ สุรนาลัยหรือถูกทำลาย อำเภอจะต้องดำเนินการแจ้งความ ไว้เป็นหลักฐานและตรวจสอบฐานข้อมูลสำหรับบริหาร การทะเบียนได้ SCAN จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนหรือ อาจขอตรวจสอบไปยังสำนักบริหารการทะเบียนว่ามีการจัดเก็บ เอกสารไว้ในระบบไมโครฟิล์มหรือไม่ ส่วนการดำเนินคดี อาญาให้แจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด ทุกคนในทุกข้อหาความผิดที่ปรากฏ โดยไม่ต้องพิจารณาว่า การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดจะได้ขาดอายุ ความไปแล้วหรือไม่ สำหรับการตรวจสอบการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในขณะนั้น ด้านวินัยจะต้องตรวจสอบ ว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนดหรือไม่ หากเห็นว่ากรณีเกิดขึ้นมานานมากแล้วและไม่สามารถพิสูจน์ ได้ว่ามีมูลกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ให้เสนอผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้นพิจารณาให้ความเห็น

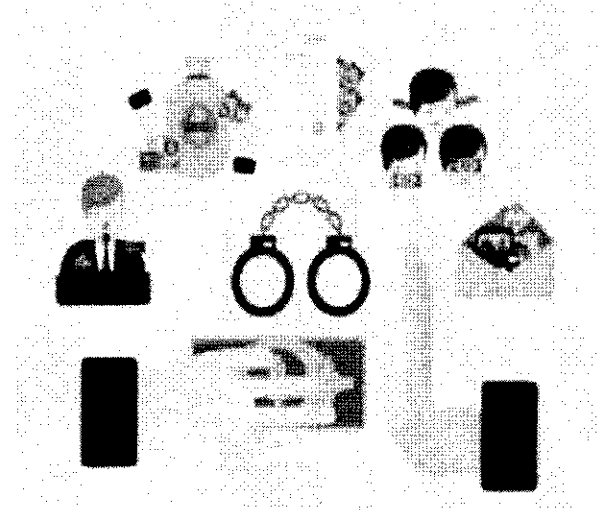
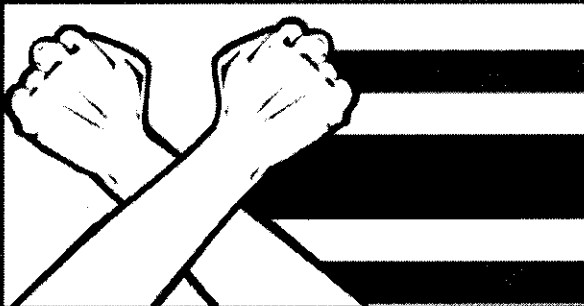
ประเด็นที่ 4 ด.ช. ล มีชื่อและรายการบุคคลในท้องที่ สนท.อ.ท่าสองยาง จ.ตาก และเสียชีวิตตั้งแต่วัยเป็นเด็ก แต่บิดามารดาไม่ได้แจ้งการตาย ต่อมา นาย ว มาขอซื้อสูติบัตร และสำเนาทะเบียนบ้านโดยจ่ายเงินค่าตอบแทนให้บิดา มารดาจำนวน 20,000 บาท จากนั้นจึงให้บิดาแจ้งย้ายชื่อ ด.ช. ล เข้าทะเบียนบ้านของ นาย ว ซึ่งเป็นเจ้าบ้านในเขตท้องที่ สนท.อ. แม่สอด และยินยอมให้ นาย ส ซึ่งเป็นบุคคลต่างด้าว แอบอ้างนำรายการทางทะเบียนของ ด.ช. ล ยื่นคำขอมี บัตรประจำตัวประชาชนในท้องที่ อ.แม่สอด ต่อมา อ.แม่สอด ตรวจสอบพบที่มีการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัว ประชาชน จึงยกเลิกรายการทางทะเบียนและบัตรประจำตัว ประชาชนที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย แจ้งความ ดำเนินคดีเป็นคดีอาญากับผู้กระทำความผิด สำหรับรายการ บุคคลของ ด.ช. ล สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการ อย่างไร

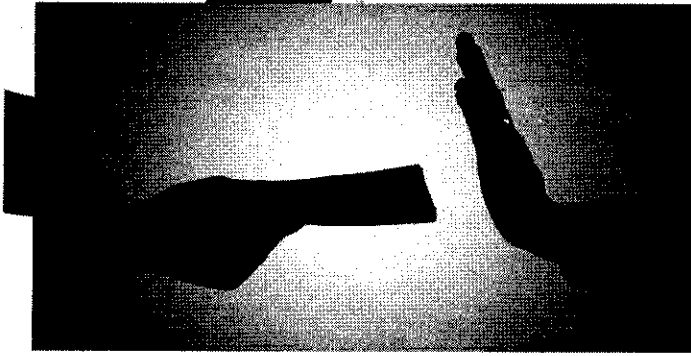

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้มีการทุจริต โดยการแจ้งย้ายที่อยู่ ด.ช. ล ออกจากทะเบียนบ้าน ที่ สนท.อ.ท่าสองยาง ต่อมาย้ายเข้าทะเบียนบ้านที่ สนท.อ.แม่สอด และสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน ดังนั้น สำนักทะเบียนทั้งสองแห่งจะต้องจำหน่ายรายการ บุคคลออกจากทะเบียนบ้าน ยกเลิกเพิกถอนเอกสารหลักฐาน การแจ้งย้ายออก การแจ้งย้ายเข้าและบัตรประจำตัว ประชาชนที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายและบันทึกในฐาน ข้อมูลการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน แล้วแต่กรณี หลังจากนั้นให้ประสานไปยังสำนักบริหารการทะเบียน เพื่อปรับปรุงรายการบุคคลคืนให้กับ ด.ช. ล ไว้ตามสถานะเดิม (เสมือนไม่มีการทุจริตการย้ายที่อยู่มาก่อน) และเมื่อ สำนักทะเบียนกลางได้ปรับปรุงรายการบุคคลดังกล่าว เรียบร้อยแล้ว ให้ สนท.อ.ท่าสองยาง แจ้งเจ้าบ้านหรือผู้ที่รู้เห็น การตายของ ด.ช. ล มาดำเนินการแจ้งการตายให้ถูกต้อง ตามที่ระเบียบสำนักทะเบียนกลางกำหนดไว้

ประเด็นที่ 5 น.ส.ก้อย เป็นคนพิการ (มีบัตร คนพิการ) มีชื่อและรายการบุคคลในเขตท้องที่ สนท.อ.เชียงใหม่ ไม่เคยยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนมาก่อน ได้ขาย รายการทะเบียนของตนเองให้กับ น.ส.ไป ซึ่งเป็นบุคคล ต่างต่าง จากนั้น น.ส.ไป แอบอ้างรายการทางทะเบียน แจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางและยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ที่ สนท.อ.แม่จัน โดยมี นาย เอ (เจ้าบ้าน) ให้การรับรองบุคคล ต่อมาทางราชการได้จัดสวัสดิการให้เงินแก่ผู้พิการเดือนละ 500 บาท น.ส.ก้อย เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงต้องการ ทำบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อประกอบการยื่นคำร้อง ขอสวัสดิการและเปิดบัญชีธนาคาร จึงร้องเรียนต่อนายอำเภอ ให้ย้ายรายการบุคคลของตนเองกลับคืนที่อยู่เดิม และจัดทำ บัตรประจำตัวประชาชนให้กับตนเองได้หรือไม่อย่างไร

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้เมื่อ สนท.อ.เชียงใหม่ ได้รับคำร้องและตรวจสอบข้อเท็จจริง เป็นที่ยุติแล้วว่ามี การแอบอ้างใช้ชื่อและรายการบุคคลของ น.ส.ก้อย ทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนจริง ให้ทำหนังสือแจ้ง สนท.อ.แม่จัน ตรวจสอบข้อเท็จจริง และ จำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านยกเลิกเพิกถอน เอกสารหลักฐานการแจ้งย้ายที่อยู่และจัดทำบัตรประจำตัว ประชาชนที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายพร้อมทั้ง บันทึกในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัว ประชาชนแล้วจึงทำหนังสือแจ้งให้สำนักทะเบียนกลาง ปรับปรุงรายการบุคคลคืนให้กับ น.ส.ก้อย ไว้ตามสถานะเดิม (เสมือนไม่มีการทุจริตการย้ายที่อยู่มาก่อน) และเมื่อสำนัก ทะเบียนกลางได้ปรับปรุงรายการบุคคลดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว สนท. อ.เชียงใหม่ สามารถทำบัตรประจำตัวประชาชนให้กับ น.ส.ก้อย (ผู้ร้อง) จึงจะเป็นการแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทาง ทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่เจ้าของรายการ บุคคลที่แท้จริงได้

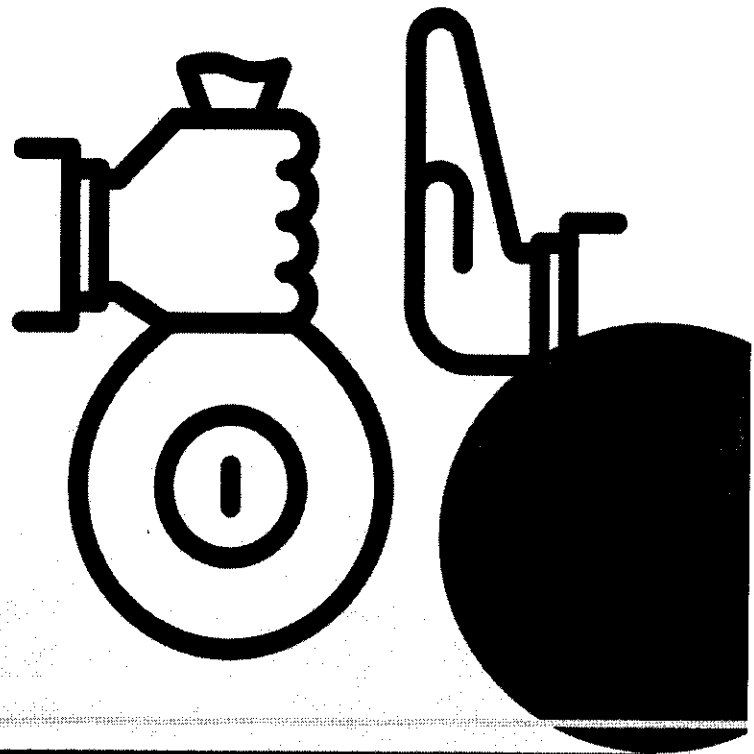

ประเด็นที่ 6 นาย ค บวชเป็นพระภิกษุและสามเณร ตั้งแต่ยังเป็นเด็กไม่เคยยื่นคำขอมิบัติรประจำตัวประชาชน มาก่อนแต่มีชื่อและรายการอยู่ในเขตท้องที่ สนท.อ.แม่เมาะ ถูกนาย ง แอบอ้างใช้ชื่อและรายการบุคคลสวมตัว ทำบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - 2564 ทำหลายท้องที่ ได้แก่ อ.แม่เมาะ 2 ครั้ง อ.ฝาง 2 ครั้ง อ.เมืองเชียงใหม่ 1 ครั้ง และสำนักงานเขตจอมทอง กทม. 2 ครั้ง เมื่อ นาย ศ ลาสิกขา จึงมายื่นคำขอมิบัติร บ.ป.1 ที่ อ.แม่เมาะ ตามที่ตนเองมีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้าน ดังนั้น หากมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเป็นที่ยุติว่า นาย ค เป็นเจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริง และ อ.แม่เมาะ ได้ยกเลิก คำขอมิบัติรประจำตัวประชาชน บ.ป. 1 ทั้ง 2 รายการ ที่ดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมายแล้ว จะต้องรอผล ให้ท้องที่อื่นๆ ยกเลิกคำขอมิบัติร บ.ป. 1 ที่ดำเนินการ โดยมิชอบด้วยกฎหมายทั้งหมดก่อนแล้วจึงจะทำบัตรประจำตัว ประชาชนให้กับนาย ค ใช่หรือไม่ อย่างไร

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้ถึงแม้จะมีการกระทำ ทุจริตทางทะเบียนหลายท้องที่ แต่เป็นการทุจริตสวมตัว ทำบัตรประจำตัวประชาชนเพียงอย่างเดียว โดยนาย ง ผู้แอบอ้างไม่ได้นำรายการบุคคลของ นาย ศ ไปกระทำทุจริต ทางทะเบียนอื่นหรือแจ้งย้ายที่อยู่ไปที่อื่น (รายการทางทะเบียน ไม่มีการดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนย้ายไปจากเดิม) ดังนั้นเมื่อ สนท.อ.แม่เมาะ ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเป็นที่ ยุติว่าใครเป็นเจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริงก็สามารถแก้ไข (เสียเวลา) ปัญหาทางทะเบียนให้กับ นาย ศ เจ้าของรายการ บุคคลที่แท้จริงได้ทันทีแล้วให้รวบรวมข้อเท็จจริงแจ้งให้ สำนักทะเบียนท้องที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการในส่วนที่ เกี่ยวข้องโดยไม่จำเป็นต้องรอผลการดำเนินการ จากสำนักทะเบียนท้องที่อื่นๆ

ประเด็นที่ 7 ปรากฏชื่อ นาย น อายุ 45 ปี ในทะเบียนบ้านเลขที่ 110/120 ม.13 ต.สบป่อง อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน ไม่มีการเคลื่อนไหวทางทะเบียน เมื่อมีการ เลือกตั้งจะปรากฏชื่อของ นาย น ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อยู่ทุกครั้ง จากนั้นมีผู้แอบอ้างนำสำเนาทะเบียนบ้านของ นาย น ไปยื่นคำขอมิบัติร บ.ป. 1 กรณีขอเป็นครั้งแรกที่ อ.หนองบัวระเหว จ.ชัยภูมิ ต่อมาส่วนป้องกันและปราบปราม การทุจริตการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนได้รับแจ้ง เบาะแสจากเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าผู้ที่ถือบัตรประจำตัว ประชาชนในชื่อ นาย น น่าจะเป็นบุคคลสัญชาติจีน สื่อสารภาษาไทยไม่ค่อยได้ และจากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง เชื่อว่าน่าจะไม่ใช่เจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริง ดังนั้น สนท.อ.ปางมะผ้า จะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้ สนท.อ.ปางมะผ้า อาจย้ายชื่อและรายการบุคคลเข้าทะเบียนบ้านกลาง ซึ่งจะต้องตรวจสอบให้ได้ข้อเท็จจริงเสียก่อนและดำเนินการ ตามที่ระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ หรือหากผลการตรวจสอบ ข้อเท็จจริงเชื่อว่าการมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ของ นาย น น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่มีการเคลื่อนไหวทางทะเบียน ไม่มีตัวตนและไม่มีผู้รู้จัก

ศาลทวจริต
คดีที่ขึ้นสู่ศาล! อาญาคดีทวจริต

เป็นเหตุให้มีการนำรายการบุคคลมาแอบอ้างสวมตัว ทำบัตรประจำตัวประชาชน นายทะเบียนอาจพิจารณา ดำเนินการสั่งระงับการเคลื่อนไหวทางทะเบียนและจำหน่าย รายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน โดยอาศัยอำนาจ ตาม มาตรา 10 แห่ง พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ นำรายการบุคคลมากระทำการทุจริตได้อีก

ประเด็นที่ 8 กรณีหลักฐานทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนที่เกิดจากการกระทำทุจริต เช่น ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ คำขอมิบัตร บ.ป. 1 ที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ สูญหายหรือถูกทำลาย แต่สำนักบริหารการทะเบียนมีการ SCAN จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนหรือระบบภาพถ่าย ไมโครฟิล์ม หากจะจำหน่าย ยกเลิกหรือเพิกถอน จะต้องดำเนินการอย่างไร

แนวทางการแก้ไขปัญหากรณีหลักฐานทางทะเบียนที่สำคัญสูญหายหรือถูกทำลาย สำนักทะเบียนอาจมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและแจ้งความไว้เป็นหลักฐาน ส่วนการจำหน่าย ยกเลิก หรือเพิกถอนให้ตรวจคัดจากฐานข้อมูลทางทะเบียนและบันทึกข้อความเสนอนายอำเภอหรือนายทะเบียน ให้มีคำสั่งจำหน่ายยกเลิก

หรือเพิกถอนรายการทางทะเบียน ทั้งนี้ เพื่อให้ปรากฏเป็นหลักฐานแล้วให้ทำหนังสือแจ้งให้สำนักทะเบียนกลางดำเนินการบันทึกและจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนต่อไป โดยแนบบันทึกข้อความที่นายอำเภอหรือนายทะเบียนมีคำสั่งให้จำหน่าย ยกเลิกหรือเพิกถอน และเอกสารที่ดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวไปพร้อมด้วย

ประเด็นที่ 9 กรณีจำหน่ายรายการ การยกเลิกหรือเพิกถอน คำขอมีบัตรฯ บ.ป.1 ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย ฯลฯ เมื่ออำเภอ /เขต / เทศบาล / สนท.อ./สนท.ท้องถิ่น มีคำสั่งจำหน่ายรายการทางทะเบียนยกเลิกหรือเพิกถอน เนื่องจากเกิดการกระทำทุจริตจะต้องบันทึกยกเลิก ในเอกสารเพียงอย่างเดียวหรือไม่อย่างไร

แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีนี้จะต้องบันทึก
การจำหน่ายรายการ ยกเลิก หรือเพิกถอน ทั้งในหลักฐาน
เอกสารและบันทึกในฐานข้อมูลการทะเบียน พร้อมทั้ง
SCAN เอกสารจัดเก็บในระบบฐานข้อมูลด้วยทุกครั้ง สำหรับ
คำขอมีบัตรฯ บ.ป.1 ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ทะเบียนคนเกิด
ทะเบียนคนตาย ฯลฯ ที่ไม่ได้ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์
แต่มีการจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียน หรือระบบภาพถ่าย
ไมโครฟิล์มให้แจ้งสำนักบริหารการทะเบียนบันทึกให้